

Handwritten signature/initials

המסך עדותו של אלוף יצחק חופי

היו"ר אגרנט:
אנו מצטערים שאנו מאחרים היום בפתיחת הישיבה, אתה הגעת כעדות שלך עד יום שבת, עד תחילת המלחמה, אנו מעוניינים לדעת מה קרה באותו יום בחזית הצפון.

י. חופי:
לפני הצהריים, כפי שאסרתי בפעם הקדמת, נקראתי פעמיים למסכ"ל, פעם אחת בשש וחצי בבוקר וכשחשתי אחרי הפגישה שהייתה במסכ"ל הוצאנו הוראות להכנות לגיוס מבלי שעוד הייתה פקודת גיוס של המטה הכללי.

לסקוב: באיזה שעה זה היה?

א.ט. חופי: מאתח-שש-ח-תחתון

י. חופי: בשעה שבע ועשרים בבוקר כ-6 לחודש הוצאנו הוראה ראשונה היא כללה ארכה סעיפים: (1) ליצור קשר עם פעילי הגיוס מבלי להזעיקם עדיין; (2) שפעילי הגיוס יהיו ליד טלפונים.

לסקוב: זה לא כרוך בקשר עם פעילי גיוס מבלי להזעיק אותם?

י. חופי: יש פה שני סעיפים, עכשיו עשינו את זה כסעיף אחד. (3) לבדוק את כמות הרכב הפרטי של פעילי גיוס היכולים לסייע בגיוס; (4) לרכז מכסיסום חכם ממחסני החרום לסיוע בגיוס.

ירין: זאת הוראה שנחה בטלפון מהמסכ"ל?

י. חופי: זו הוראה שיצאה מהפיקוד, אני לא זוכר כרגע אם זה היה בהתאם לטלפון שלי מהמסכ"ל, אני מניח שכן כי פעולה זו לא נעשתה. פשוט להזכיר, כשבאתי למסכ"ל בבוקר, התברר לי בפעם הראשונה שיש עיתוי לפרוץ המלחמה, והידועה הייתה על שש בערב.

בתשע ושלושים ניחנה הוראה לאוגדה 36, זו האוגדה

הוחיקה של פיקוד הצפון, קיבלה הוראה היכון לכזלת, שהיה גיוס חירום, שם
קוד לגיוס חירום, והוראה להזעיק את הצבאים (צוות הגיוס הראשון) ובקשר
ניחנה הוראה לאוגדה 36 לגיוס. ב-10:10 ניחנה הוראה לאגדה 210

זו של דן לנר?

לסקוב:

של דן לנר, כן. וליחידה רכב פילואיס מתנצם

י. חופי:

בחיפה להתגייס. אחר-כך בלוח זמנים שאם
אתם רוצים אני אפרט את כולו, השלמות של יחידות פיקודיות, יחידות של ספקה
הפיקוד, יחידות רכב פילואיס, גיוס להג"א, יש לוח זמנים מפורט שלפיקודות
שניחנו ולפי ניחנו הפיקודות, רשימה ארוכה, אם תרצו אני אעבור על כולה.

יש לך את זה בכתב?

היו"ר אגרנט:

כן, יש בכתב ויש לי העתק מצולם.

י. חופי:

אולי הגיש את זה עכשיו.

היו"ר אגרנט:

מוצג 230

הוראה ראשונה עוד היחה יום לפני כן ב-15:30?

נבנצל:

ההוראה היחה לעשות הכנות לגיוס. והמשמעות

י. חופי:

שלה היחה להשאיר, אמרתי את זה בפעם הקודמת,

להשאיר את כל הסגל הסדיר במחנות. גם סגל של מפקדים, גם סגל של אפסנאות,
גם סגל השלישות שעוסק בגיוס.

האם על זה דבר שסוכס בדיון בטסה הכללי בבוקר,

לסקוב:

או אלה דברים שיכולת להפעיל אילו קיבלת

טלפון מהמטם הכללי?

יכולתי כסובן את הדברים האלה לקבל בפיקודות

י. חופי:

בטלפון מהמטם הכללי, או בסברק.

כי אתה היית פעמיים באותו יום במטה הכללי.

לסקוב:

כן. לא נסעתי רק בשביל זה. זאת אופרת, לא

י. חופי:

זאת היחה ההוצאה של הנסיעה שלי. היה ספגש

עם הרמטכ"ל בבוקר שבו מסר על הידיעה על אפשרות שהפרוץ מלחמה. עדכנו אותו
לפי מיטב זכרוני במה הפיקוד ערוך, וחזרתי בחזרה לפיקוד.

הכל על יסוד ההנחה שמלחמה תפרוץ ב1800?

בכנצל:

כן. באותו בוקר זו הפעם הראשונה ששמעתי

י. חופי:

גם אם היוס וגם את השעה בבירור.

היחה לך מחשבה שאולי חקדם לזה הרעשה או

בכנצל:

הפגזה?

אני בהחלט חשבת. לפי ההכרות שלנו בגזרה הזו,

י. חופי:

הכרות שלנו של הסורים, שבמידה שתפרוץ מלחמה

(א) לא ידענו בדיוק את ההיקף שלה, אבל לפי ההיכרות שלנו בגזרה הזו, אדענו
שהיא תלווה באש ארטילרית, כי בגזרה הזו היו מוצבות הרכה סוללות ארטילריות
של הסורים.

אני שאלתי אם חשבתם שהיא חוקדם על ידי הרעשה

בכנצל:

לפני שעה ואפס 1800?

אני לא יכול להשיב על זה.

י. חופי:

בעשר בבוקר, אחרי שחזרתי לנאפה, נחתי פקודה

לפנות את הנשים והילדים מישובי רמת-הגולן. היה קושי בנושא הזה, מפני שהישובים
לא רצו לקבל את ההוראה הזו. אלי באו חברי מרום-גולן ושכנעתי אותם לקבל את
הפקודה הזו, ושלחתי את ספקר חסמ"ר 820, אל"ם צבי בר (ברזני) לקיבוץ עין-זיון
שהם גם כן סרכו לקבל את ההוראה לפנות את הנשים והילדים. נספה לי שהזכרתי בפעם
הקודמת שהיחה לנו פגזת פקודה פיקודית לפינוי הנשים והילדים.

יותר נכון היתה לנו חכנית פיקודית, שהיא לא הוצעה לחטיבה ולא הוצעה לישובים,
אלא שמרנו אותה כחכנית פיקודית ולמעשה הפעלנו אותה באופן יום שבת.

אתה חגיש לנו את החכנית הזו? לסקוב:

אם אתם רוצים, בבקשה. י. חומי:

שמענו כאן שהיה חסר בסיס חוקי בעצם לזה. נכנצל:

זה הסריר אתכם?

לא. אני פעם ראשונה שומע את זה, שהיתה בעיה כזו. י. חומי:

שמענו שהעלו גם טענה שאין לצבא מעמד לפנות. נכנצל:

אני פעם ראשונה שומע את זה, יכול להיות י. חומי:

שזה נכון. בכל אופן כשהישובים הציגו את

ההתנגדות שלהם הבסיס לטיעון לא היה בסיס של מותר או אסור לצבא, אלא הם
פשוט התורכחו על עצם העניין.

יש לך החכנית הזו? היו"ר אגרנט:

זו חכנית שהכנה ב-31 למאי 1973, חכנית הפינור. מוצג 231 י. חומי:

בעטר ושלרשים הוצאחי את ההוראות הכאות:

להגדיל את מספר האנשים במרצבאים לעשרים. המספר הרגיל היה בין 12 ל-14 איש;

אחרי כן מס.

לפני כן רשמה את
מט

- 11 -

ועדה החקירה - 1.74
ישיבה ס"ף

אלוף י. חופי

להחזיק בתצפיות מחוץ למוצבים. הסיבה לכך הייתה, שהמוצבים בדרך כלל בחקירות הם סכוסים באש ארטילריה, וכתוצאה מזה התצפית מהם הייתה קשה. לכן פרשנו תצפיות נוספות מחוץ למקומות המוכרים יותר, שתוכלנה לצפות גם בזמן שיש אשר ארטילריה. נתנו הוראה להוריד חיילות ואנשים ממוצבים סרמת הגולן. זה דבר שעשינו אותו בדרך כלל כחקופה של חקירות.

היו"ר אגרנט: מאין להוריד אותם?

אלוף י. חופי: להוריד חיילות ואנשים ממוצבים, להקטין את מספר האנשים שעשויים

להמצא תחת אש ארטילריה. כיקשנו שיעבירו מסוקים לפינוד

לרמת דוד, (בדרך כלל, הבסיס של המסוקים זה עקרון) כדי שהמסוקים יהיו קרובים יותר ותהליך הפינוי יוכל להיות קצר יותר, במידה ונזדקק לזה.

הוצאנו הוראה לסגור החל מהבוקר של יום ראשון (7.10) את

רמת הגולן. זה היה יום כיפור כידוע, והתנועה הייתה קטנה. גם בהמשך של

יום שבת, להמשיך לסגור את רמת הגולן. הוצאנו הוראה להעלות את "עכרי"

שזה מרגמה או טיל, יותר נכון, בין טיל למרגמה כבדה, להעלות אותה לאיזור

החרסון, ביקשתי לבדוק ולהכין חכניה להכניס חיילים מגולני למוצבים,

(להגמר את הישובים ברמת הגולן).

לסקוב: זה כלול בחכניה של ה-31 במאי, התגבור?

אלוף י. חופי: לא. אני מדבר על הוראות שהוצאתי ב-10.30 בבוקר כ-6 לחודש.

נתתי הוראה לתפוס שני מוצבים שהיו עזובים, שהם על גבול

ירדן-סוריה-ישראל, ברמת הגולן. נתתי הוראה לתפוס אותם מחדש. אלה שני מוצבים

שנמצאים לא רחוק ממוצב הגבולות הנקראים "אפרסק" ו"אגנס".

ישיבה ס"ף

אלוף י. חומסי

אחה אומר שנחתם הוראה לתגבש את הישובים בחיילים.

יריין:

לא, נחתם הוראה להכין חכמייה לתגבור, לא לתגבור פיסיה.

אלוף י. חומסי:

ניחנה הוראה כזאת לתגבור?

יריין:

לא על-ידי.

אלוף י. חומסי:

מה הייתה עדות של מי שהוא שהיה בדרך פיקורדי.

יריין:

"הסתבר לנו שגם לגבי הישובים לא היה ברור מה רוצים שהם יעשו או למה שיטמטו במקרה של מלחמה כזו. ניחנה בכל אופן הוראה כזאת: את הנשים והילדים לפנות זהם פונד. גם כן, היכף נדבר על הנקודה של הפינוי, זה לקח אחר. אבל הם פונד. מצד שני, ניחנה פקודה לתגבר את הישובים, כל ישוב על ידי 15 עד 20 לוחמים, מחלקה מצומצמת כזו, שמה שהיא צריכה לעשות לי זה לא היה ברור, אינני יודע אם למישהו זה כן היה ברור. הישובים האלה לא בנויים להגנה על עצמם. הפקודה הייתה שיעזרו להם בעבודות החקלאיות ואף כאבטחת המקום. לגבי אבטחת המקום זה יכול להיות יעיל כנגד מסתננים, חוליות חבלנים, אבל אין לזה שום משמעות ברגע של מלחמה כוללת כמו שהייתה" יש לך מה להעיר על זה?

נכון שהישובים לא היו בנויים להגנה. הם היו

אלוף י. חומסי:

בנויים להגנה טאטיבית בלבד.

ישיבה ס"ד

אלוף י. חופי

נקודה שניה, אני לא זוכר שאני נחתי הוראה לתגבר. יכול להיות שמי שהוא אחר, מפקד החטיבה או מפקד החטמ"ר נחן הוראה לתגבר את הישובים.

לסקוב: כל התפישה של הישובים, מיקומם וכו', זה כלול במסמך שאחזק

מגיש? תפקידם, מיקומם?

אלוף י. חופי: לא. הישובים לא חוכננו להיות משולבים במסמך ההגנה

ברמת הגולן.

לסקוב: גם לא לבטחון וסוסי?

אלוף י. חופי: כן. בטחון וסוסי לישובים היו אמצעי אבטחה, הם היו מתוגברים

באופן רגיל כתוספת של שומרים כדי שלא כל עומס השמירה יפול

עליהם. זה נכון גם בגיזרה הזאת וזה נכון גם בגיזרה הלבנונית.

ירי: מה אם כן. הוא אומר שלא היה כרוך, לא לישובים ולא לפיקוד,

מה התפקיד של הישובים בזמן מלחמה. איך יכול להיות שדבר מסוג

זה נשאר פתוח מבחינת הוראה חכנון. הגדרה מה צריך לקרות בזמן מלחמה, פרט

לפינוי?

אלוף י. חופי: אנחנו לא ראינו, כפי שאמרת, בחפישה ההגנה שלנו ובגלל מיעוט

האוכלוסיה (הגברים) בחוף הישובים, ובגלל העובדה שישובים

אלה הם צעירים, והחלק הארי של הגברים מבוייסיס ליחידות לוחמה, לא ראינו

את שילוב הישובים בהגנה ממש במקרה של מלחמה כוללת עם הסדרים. בכל היתר,

זה פועל יוצא מהחפישה הזאת.

ישיבה ס"ד

אלוף י. חופי

לסקוב:

אולי עזר נקודה אחת.

אחר העדים שהופיע כאן, נוהן מקום להכין שהוא התכוון ליום קרב. הוא התכוון לספיגה, למשהו, לבטחון שוטף. ורק כאשר פרצה המלחמה הוא ידע שזו מלחמה. מדבריו מתברר שכאשר באה לנפ"ח בשעה 10.00 כבר התכוונה למלחמה. מהי ידעו בסוצביס, במפקדה הפיקוד, מפקדי הפלוגות וכו' שאנחנו מתכוונים למלחמה? או שמא העדות שקיבלתי איננה נכונה?

אלוף י. חופי:

קשה לי להשיב על השאלה הזאת מסיבה פשוטה. אני חושב שגם ההערכה בשבת בבוקר הייתה שאנחנו צפויים למלחמה. את אופייה בריוק, אני לא ידעתי. מכל מקום, כשחזרתי, כל אותם מפקדים,

לסקוב:

אני מדבר על שעה 12.00 ו-11.30. פה נאמר "מתכוונים ליום קרב. כמדו שהיה כראשית השנה בגיזרת הסורית. פרט לארסילריה, לא היה לנו שום דבר".

אלוף י. חופי:

אני חוזר ואומר: אינני יודע על בסיס מה הוא אמר את זה. המפקדים כולם ידעו. ב-12 היה גידום ממש של מילואים, אם זה בחזר שהיה בקו עצמו, הוא מפקד אחת הגזרות בקו, היה צריך לדעת את זה, מכרזני, מפקד חס"ר 820, שהיה אחראי על הקו. ב-10 החלנו לגייס מערך מילואים והיה ברור שצפויה מלחמה של ממש. לא ברור לי על סמך מה הוא אומר את זה

לסקוב:

זה אולי מסביר למה חגברו את היטובים במספר אנשים, בכל זאת כל השבוע שזה הולך לבטחון שוטף.

ישיבה ס"ן

אלוף י. חופי

לא, אנחנו את הישועים לא תגברנו בחקירות.

אלוף י. חופי:

לומר שאני יודעי בדיוק מה צפוי, מה יהיה פרצו. הפלחמה,

זה לא יהיה נכון.

לא זאת הנקודה. בין מה שאתה אומר: החכונחי למלחמה.

לסקוב:

ובין מה שהוא אומר, ש"אסרו לי יום קרב", כאן ההבדל

ולא בין הפירוט שאתה יודע לפני הפלחמה בהשוואה למה שאתה יודע לאחר הפלחמה.

אלא בין מה שהאיש למטה יודע לקראת מה הוא הולך.

שתי שאלות, בקשר לזה.

ירין:

מה היו האמצעים שלך לוודא שההוראות שניתנה, אכן בוצעו?

למשל, אמרת שניתנה הוראה לסגור את הרמה לא רק ביום כיפור אלא גם יום אחר-כך.

ווידאו שההוראות האלה בוצעו? יש לנו עדות, (כעמוד 3225) האומרת:

"הרמה לא היתה סגורה. ביום כיפור עצמו היו מכירים, הסתובבו שם אנשים. אני

עצמי, כשנאתי לקבל פיקוד, עליתי בשבת בצהריים מצד עין-גב לרמה. לא היה

מחסום. איש לא עצר אותי. איש לא שאל מה אני עושה פה".

אמרתי לגבי שבת, זה היה יום כיפור. לפי מיטב זכרוני

אלוף י. חופי:

אבל זה אני לא יכול לומר בבטחון, יצאו הוראות לסגור

את הרמה. גם לגבי יום שבת, למרות שזה היה יום כיפור.

אני מניח שיצאו הוראות. מי היה ממונה על ביצוע ההוראה,

ירין:

החט"ר?

ישיבה ס"ך

אלוף י. חופי

אלוף י. חופי: במקרה זה חטפ"ר 820, הוא היה אחראי להציב את המחסומים.

ירין: הגיעה אליך ידיעה שהוראות האלה בוצעו, או שחלקם בוצעו?

אלוף י. חופי: לא. אני בפעם הראשונה שומע שהרסה לא היתה סגורה. סגירת הרסה זו לא היתה הוראה יוצאת דופן במקרה זה. אנחנו בכל מצב של כוננות או בזמן התקריות ואחרי הפלה המסומים ב-13.9 לקראה ה-14, סגורו את הרסה. היו לנו מקומות קבועים ע"י הפיקוד איפה חוסמים את הרסה, באיזה מקומות איך הקטר למחסומים האלה כדי לדעת למי לתת לעבור ולמי לא.

ירין: אני שאלתי את השאלה כייש פה עדות של ספקר שאומר שלא. יכול להיות שהיו הוראות כאלה, הוא אומר, אבל במידה שהוא זכר, לא היו הוראות כאלה, לא סגרו את הגיזרה הדרומית.

אחרי כן רשמה מי

לפני כן רשמה ס.ט.

ס.י.

ועדה החקירה - 27.1.74

ישיבה ס"ז - בבוקר

הערות אלוף י. חומי

יריין:

שאלה שניה ששוב נובעת מאותה עדות, וזה בקשר עם העניינים שאמרה ברגע זה. בטח תהיינה לנו שאלות אחר כך. העדות שקיבלנו היא ששלוש הפונקציות העיקריות של החטמ"ר,

מפקד החטיבה, קצין האג"ם, קצין המודיעין, היו חרישים למעשה בפיקוד, מסס.

השאלה שאותו איש הציג לנו היא, שהוא לא יכול היה לכיין מדוע כבר בשבת בבוקר לפחות,

כאשר היה ברור שמשנהו יקרה, לא נחנן מקודה להחזיר מיד לפחות את מפקד החטיבה

הקודם, ועוד אחר, שמסמס החמצאן בשטח וידעו. לפי דעתו של העד הזה זה יכול היה

לעזור הרבה, כי נוצרו הרבה תקלות בגלל זה שהפונקציונרים האלה היו חרישים.

האם חשבתם על הכעיה הזאת?

י. חומי:

חשבתי על הכעיה הזאת. לא ראיתי צורך להחזיר את צורי

שהיה הפח"ס לפני כרזני, גם מתוך עצם העובדה שהחפ"ק שלנו

היה הפ"ק מסותף...

לסקוב: זה בנאפה?

י. חומי: בנאפה. היה לנו חפ"ק מסותף עם 820 ועם סח"ס 188, שזאת

חטיבת השריון הסדירה שלנו. סגן מפקד החטיבה 820 היה

ותיק מאד, הכיר את הסוצביס, הכיר את כל השיגרה בתקריות, הכיר את כל הנוהלים.

ומאחר שבידו קרב, גם בימי קרב, לא רק במלחמה, ניהול הקרב כפועל עכר או תוכנן

לעבור מהחט"ר לפיקוד, לא ראיתי בזה הכרח להחזיר את צורי לפיקוד על החטיבה.

יריין:

מה עם קצין האג"ם? מי זה?

לסקוב:

קצין האג"ם היה חדש, נדמה לי, והקמ"ן היה חדש, לא?

י. חומי:

קצין אג"ם היה חדש. הקמ"ן - אינני זוכר.

הער: אלוף י. חופי

- לסקוב: הקמב"ץ היה ותיק. אבל הקמ"ן, קצין אג"ס?
- י. חופי: אינני זוכר. ברמה לי שהקמ"ן היה בקורס, אם אינני טועה. אני לא בטוח.
- נכנצל: מה נידם כזה צריך הממ"ט לעשות, אם לא להיות בתפקיד?
- י. חופי: הוא היה בתפקיד.
- לנרדי: הקמ"ן התחיל ביולי בתפקידו. הגי סן, כן?
- י. חופי: לא, זה הקמ"ן הפיקודי. השאלה הייתה לגבי הקמ"ן בחטיבה. מה הייתה השאלה בנושא של הממ"ט?
- נכנצל: זה היה בהמשך לשאלה ששאל רב-אלוף ירון.
- ירדין: יש לי עוד שאלה על המוצבים, אבל אני פוֹכֵן לשאול את זה אחר כך, או עכשיו, אינני יודע. אינני רוצה להפריע לך בעדות, כי עד עכשיו הצטמצמתי רק באותן נקודות שאחה הזכרת.
- אבל אם כבר נגענו בזה א - אותה עדות קובעת, אבל היא לא היחידה, שלא רק שלא היה ברור מה התפקיד של היטובים בחוף מערכת ההגנה; לדעתו גם לא היה ברור לאף אחד מה התפקיד של המוצבים, בכל אופן כדרג שלהם לפחות, לא במפקדה הפלוגה, לא בגדוד וכן הלאה, ולא במפקדת החטיבה, מהי המשימה שלהם במקרה של מלחמה, ולזה היו הרבה השלכות לגבי כל מיני החלטות אם לפנות את המוצבים או לא לפנות אותם, להחזיק את החצמידות בשטח או לא. בקיצור - מה היעוד של המוצב?
- י. חופי: אנחנו לא השתנו את הגנת רמת-הגולן על המוצבים. מוצבי הבטחון, אשר קראנו להם גם מוצבי הבטחון השוטף, לא ייעדנו להם תפקיד של הגנת רמת הגולן, מכמה טעמים: קודם כל החפיסה שלנו הייתה שההגנה צריכה להיות מושחתת בעיקר על הגנה ניידה, על שריון, בגלל העובדה של הארטילריה

מ.י.

ועדת החקירה - 27.1.74
ישיבה ס"ו - בבוקרהערו: אלוף י. חופי

המאסיבית של הסורים, המוצבים האלה נכנעו כמוצבים לכסחון סוסף, וזה היה היעור
העיקרי שלהם בזמן רביעה.

היו"ר אגרנט: מה פירוש הדבר? מה הם היו צריכים לעשות?

אלוף חופי: הם היו צריכים לצפות על השטח, לדווח, למנוע חדירה

בקרבחם...

לסקוב: באיזה טווח?

י. חופי: בטווח אלהנשק שהיה כמוצבים יכול היה לענות, זה טווח של

מרגמה 81 מ"מ. זה היה הטווח של הנשק שלהם.

לסקוב: אבל לא חדירת טנקים.

י. חופי: חדירת טנקים - רק כנשק הקל שהיה להם, וכמידה שעולים על

המוצב מסט.

אנחנו בזמן מלחמה ייעדנו להם, בגלל המיקום הספציפי שלהם

ברמת-הגולן....

היו"ר אגרנט: זה בזמן המלחמה? לפני המלחמה?

י. חופי: אני אוסר: למלחמה דאינו את היעור שלהם כנקודות תצפית

ורלווח עבורנו.

לנדוי: האם יש איזה נייר כיהם ליעור המוצבים האלה?

י. חופי: אינני יכול להצביע על נייר כזה. יכול להיות שיש לנו סיכום -

אין לי פה, בכל מקרה - סיכום דיונים שהיו לנו...

הער: אלוף י. חופי

לסקוב: אולי אזכיר לך משהו שקרה לפני כן, ב-1970 ושילפי זה אולי

תוכל לחפש אם ישנו חומר על כך. זה כשהם חדרו לפוצב 38, והאטנקים חדרו לפניו והסתובבו בפנים, ואלה נסגרו וכו' וכו'. ואז, אם אני זוכר, התחיל משהו בפיקוד. חומר כזה, אם יש לך, היה יכול לעזור לנו.

י. חופי: לא, אגיד למה לא. מפני שכשאני באחי לפיקוד, בתקופתי

שנינו את תפיסת ההגנה שהייתה לפני כן.

לסקוב: התיא הייתה גם בנויה על המעוזים?

י. חופי: לא, לא רק על המוצבים האלה. התפיסה הקודמת הייתה פושחתה

גם על תפיסת שטחים נוספים על-ידי חיל רגלים ברמת הגולן.

ואני, לאור הלקחים של התקריות, לא ראיחי מקום להכניס ולתפור מוצבים נוספים הפורים ברדידה, ולמעשה יכולים לשמש כ"כשר תותחים" במובן הפשוט של המלה, בגלל עוצמת הארטילריה הסורית. וחשבתי שעם עוצמת השריון שעומדת לרשותנו, וסתוך הנחה שהכות התוקף העיקרי הסורי, במקרה של מלחמה, יהיה כוח משוריין - בנינו את ההגנה על בסיס של כוחות ניידים, משוריינים וניידים.

התכנית הזו, התפיסה הזו, אושרה על-ידי הרמטכ"ל...

לסקוב: מה הייתה מילת הקוד?

י. חופי: "סלע". זאת אומרת "סלע" זה היה גם לפני כן, אבל תכנית

"סלע" החדשה אושרה על-ידי הרמטכ"ל בדיון שהיה באג"ם מבצעים.

ובתחום לאישור התכנית הזאת, אנחנו הורדנו את הפקודות למטה, והשלימו את התכנית ברמה שנתחה למפקדה הפיקוד.

ס.י.

ועדת החקירה - 27.1.74

ישיבה ס"ו - בבוקר

העו: אלוף י. חופילסקוב:

האם אתה עוד מחזור ל"סלע"? אם כן, אשאל את השאלה אחר כך.

י. חופי:

אולי רק כרי להשלים: כשהיו לנו ריונים מה תפקיד המוצבים,

מוצבי הכטחון השוטף, לאור הראיה של הגנה ניידה - ראינו

אותם כעיניים, אני חוזר ואומר: בגלל המיקום הספציפי של המוצבים האלה, המוצבים

ברמת-הגולן לאורך קו הגבול, מוצבים למעשה על קו פרשת מים, שממנו מזרחה יש

חצפיה יוצאת מן הכלל למרחקים גדולים מאד. קו המוצבים נמצא על קו פרשת המים

ברמת-הגולן, שממנו מזרחה יש חצפיה מצויינת לסווחים ארוכים מאד. ולמעשה היה

הכרח להחזיק את קו הרכס הזה בשביל לראות מה קורה. וזה התפקיד שאנחנו יעדנו

למוצבים האלה. וכמובן, נוסף לזה, להגן על עצמם. בכל מקרה לא הייתה בהם עוצמה

מסיקה, לא צפיפות בין המוצבים, לא אמצעי נ"ט ארוכי טווח, שמעבר להגנה העצמית

של המוצב עצמו.

מדן:

אינני רוצה ברגע זה לבעיות של "סלע" וכו'. מה שאותנו

מעניין ברגע זה הוא מה קרה בשבת. ולכן אני רוצה יותר לעמוד

על הבעיה לא מה אתם תכונתם, אלא באיזו שיטה, או מה עשיתם, כדי להחדיר את מה

שתוכנן לידיעה של המיקוד, שלמעשה היה אחראי על הקו.

כדי לחדר את זה, אקרא לך עוד קטע אחד מאותה עדות. כי

לפי אותה עדות של בחור צעיר, זה היה לפי דעתו, כמו שהוא אומר, המסקנה הכי חשובה

שהייתה לך ממה שקרה ביום שבת ובליום ראשון.

הוא אומר (עמ' 3221 של הטרנסקול): "היו לזה השלכות לגבי

כל מיני החלטות אם לפנות את המוצבים או לא לפנות, להחזיק אותם כתצפיות בשטח.

מה היעוד שלהם. וזה אני הרגשתי לגבי כל ההחלטות כשהתחילה הלחימה, והתקודות

שהייתי מקבל מחטמ"ר 820, וזה גם הרגישו כל המפקדים. לא היה ברור להם בכלל מה

פ.י.

ועדת החקירה - 27.1.74
ישיבה ס"ד - כבודהער: אלוף י. חופי

רוצים מהמוצבים, אם היעוד שלהם לשמש כנקודה חגיגית ודינור, אז חבל להיכנס לתוך מין מלכודת כזו שמושכת אש ומושכת ארטילריה, ולאויב ברור איפה היא נמצאת. אפשר בהחלט להשיג זאת על-ידי חוליה עם מכשיר קשר הרבה יותר יעיל בהרבה פחות מסוכן, אם זה היעוד. אם היעוד שלהם היה להחזיק מין מעוז, מוצבים, כדי שיסמסו מסען או נקודת אחיזה, כשיחזילו לדבר איפה אנחנו מחזיקים ואיפה הם מחזיקים - אז יגידו: הנה כאן וכאן זה שטח שלנו, כי אנחנו יושבים פה, אז הם לא היו בנויים לנושא זה, לא היו מאורגנים מכל הסיבות שהסברתי. ואם הושיכו אותם כדי שהם יחסמו דיבלסו את ההתקדמות, ולא רק שיגנו על עצמם, ולא יהיו בלתי נכבשים, אלא למשל שיחסמו את הצירים שעברו בצמוד אליהם - לא היה להם שום אמצעי נ"ט או איזה שהוא קשר לארטילריה רציני, שהם יוכלו לעשות זאת. כך שכנושא הזה, נזאת הספקנה כפי שאסרתי החשובה ביותר לדעתי, הנקודה הזו לא היתה ברורה".

אחרי כן רשמה א.א.

ldc

זה מפקד שהיה אחראי על גיזרה מסוימת.

י. יריין:

כמובן, אם הוא אמר שלא היה ברור לו, כנראה

י. חופי:

שלא היה לו ברור, אני רוצה לומר שני דברים

בהקשר לדברים שציטטת כרגע, היה סיוע נ"ט למוצבאים, אבל בהקשר להגנה על המוצבים עצמם, בעיקר מפשיטה, זה היה לקח מאותה פשיטה שרב אלוף לסקוב הזכיר, ב-1970.

אם יש לקחים, אולי הוכל לתת לנו.

לסקוב:

לא, לא הייתי אז בפיקוד, אני לא יודע אם זה ישנו.

י. חופי:

אם אחת לא יכול למצוא את החומר, תגיד אצל מי

לסקוב:

אני יכול להשיג אותו.

אני לא אומר שאני לא יכול למצוא, אנסה להשיג

י. חופי:

אותו בפיקוד.

כאשר באתי לפיקוד מצאתי אורגניזציה שבעורף

כל מוצב כזה היתה מחלקת סנקים לסיוע למוצב. יותר מזה, ולכן אני מהפלא על פה שאמר הבחור, היתה חרגולת חרירה שנעשתה. אני בטוח שגם כזמנו של אותו מפקד נעשתה חרגולת חרירה למוצבים של סנקים. היו סוללות ארטילריה מיועדות לסיוע למוצבים, וקשר מיוחד בין כל מוצב והארטילריה שהקטת שלה הגיעה למוצב. כל מפקד מוצב ידע זאת, אה זה היינו בודקים גם בבקורות של החטפ"ר וגם בבקורות של הפיקוד. כלומר, היתה מערכת שלמה שהיו בה פקודות קבע ונבדקו הלכה למעשה במשך כל השנה. הפקודות האלה היו גם ניהנות עם כניסת כוחות חדשים לקו במפקדת החטפ"ר 820.

אם לחזור ליעוד של המוצבאים, אני חוזר ומסביר,

אנחנו ראינו אותם בהחלט כמוצבי הצפית. ואם לומר דבר שלאחר מעשה, המוצבים ללא

יוצא מן הכלל, במשך כל ימי הלחימה, הרמו חרופה במי רגילה לחטפ"ר ולנו לדעת

מה קורה. זה נכון לגבי מוצב 110, זה נכון לגבי מוצב 109, 107, 104, 105, 116,

ובשלבים הראשונים גם מוצבים נוספים שנעזבו כמוצאי יום ראשון.

התכנית האורגניזטית הייתה בזמן מלחמה להחליף כוחות

סרירים במוצבים בכוחות מילואים. כיום המלחמה, כידוע לכם, היא בגיזרה הצפונית
גדוד 13 סדיר, ובגיזרה הדרומית היה גדוד 50 נח"ל מוצנה. החלמתי לא לעשות את
ההחלפה הזאת גם בגלל העובדה שסמכתי יותר על האנשים הסדירים מאשר על אנשי
מילואים, וגם בגלל העובדה שהיתה לי התרעה קונקרטית כבר לפתיחת מלחמה, ויכול
היה לקרות שנבצע את ההחלפה בקו כבר תוך כדי קרב. לכן הוריתי שהגדודים הסדירים
ישארן בקו.

יריין: מפיקוד הדרום נמסר לנו שהתפישת

המטכ"ל הפיקודית היתה הפוכה. שם החזיקו על

הזמן מילואים בקו, וההנחה היתה שבזמן מלחמה יחליפו מילואים בסרירים. אמנם לא
החליפו, בגלל מה שקרה. תפישת שונה לגבי פיקוד הצפון מאשר לגבי פיקוד הדרום?
י. חופי:

אני חושב שהנימוקים היו שונים. בפיקוד הדרום

בדרך כלל, מתקופת ההתשה, אם אני יכול להזכר ממה

נובעת ההוראה הזאת, בפיקוד הדרום בתקופת ההתשה ישבו כוחות מעולים בקו, כמו
יחידות סדירות צנחנים גולני, או חטיבות מילואים של צנחנים. כי שם היתה בעיה של
פשיטות וכו' ורצו שיהיה במקום כח טוב. כאשר נכנסה הפסקת האש לתוקפה באוגוסט
1970, כעבור זמן, כדי להקל על שינוי התעסוקה, מחוץ ההנחה שגיזרה זו היא גיזרה
שקטה, החליטו לקחת יחידות מילואים, שהן כרמה נמוכה יותר, כמו במקרה קונקרטי
חטיבה 16 וחטיבות אחרות, ולנצל אותן באותה תקופה שסכנת מלחמה לא קיימת לתעסוקה
מבצעית בקו. אצלנו התפישת היתה לא כל כך כחפישת הגנה, אלא כדי לשחרר את החטיבות
הסדירות, גולני וצנחנים, לא לפעולות פסיביות, או פעולות הגנה, אלא לפעולות
אקטיביות בזמן מלחמה. לכן בתכנית היה להחליף את המילואים של צנחנים בשני גדודים
של אותה חטיבה חט"ר 820, להחליף את הגדודים. אני מניח שהייתי גם מבצע את זה,
אילו פרק זמן הכוונות היה ארוך.

ואולי עוד מילה בנושא זה. כשהיו החקירות כחורף,

בחלק מהגיזרה היו אנשי מילואים באותו זמן, אפילו אנשי חי"ם. ואני באחי בתביעה

למטכ"ל, מפני שזו הגיזרה שנשארה גיזרה חמה, אקרוחי שאין שום הצדקה שאת התעסוקה בגיזרה זו יעשו אנשי מילואים, אנשים מכובדים, בעלי משפחות, כשיש גם סיכויים להפגע - אפילו מהכחינה הפשוטה הזאת. על בסיס זה תיקנו את חכנית התעסוקה ושיבצו לנו בעיקר כוחות סדירים כמעט לאורך כל השנה. לא באופן מלא, אבל בעיקר כוחות סדירים.

לנדוי: אפשר להניח שאילו היו שם מילואים, לא היו

עומדים כמו הסדיר שעבד בגבורה.

י. חופי: אין ספק שהסדירים יותר טובים מהמילואים -

אותם מילואים שהיו מיועדים להכנס שם, כי

יש גם מילואים שהם לא פחות טובים מסדירים.

ידין: לפי אותו ארגומנט יכול היה גם פיקוד הרום

לדרוש, והוא גם דרש כפי שנמסר לנו, שאם ביצעו

את זה כלפי פיקוד הצפון ולא ביצעו כלפי פיקוד הדרום, זה מתוך הנחה שבפיקוד הצפון כל יום המצב הוא חם, ולכן צריך להתחזק כוחות יותר טובים, בזמן שברום לא ציפו לפעילות. זאת הסיבה?

י. חופי: כן. אולי אתן עוד דוגמה להמחשה. לא היו די

כוחות סדירים למלא כל צרכי התעסוקה. נקודת

הכובד של סדירים הייתה עובדת לפי ההתחממות של גזרות. הייתה תקופה ארוכה שברצועת עזה היו סדירים בלבד, כי אופי ההתקלויות שם היה כזה שצריכים היו כח יותר טוב. אחרי שרווח ברצועת עזה והחקריות נגפרו, הכניסו לשם יחידות מילואים. הייתה תקופה שבגיזרת לבנון היו סדירים בלבד, כשרציפות ההתקלויות הייתה גדולה.

הינ"ר אגרנט: הגעת לשעה 10.30 בבוקר. תמשיך, בבקשה.

י. חופי: ב-10.55 נחתי הוראה להיות מוכנים לדלב את חס"ק ש

הפיקוד לקראת שחר יום ראשון למוצב הפיקוד

בהר כנען. המחשבה הייתה שמפקד אוגדה 36 יטב כפועל ברמת הגולן וישלוט על

הכוחות.

- לסקוב: גם כן בנפח?
- י. חופי: גם כן בנפח, וחפ"ק נייד לפי הצורך. וחפ"ק של מפקדת הפיקוד בכנען.
- לנרדי: אם כן, מדוע זה לא היה הסדר קבע?
- י. חופי: מפני שער בוקר שבת לא ידענו בדיוק איזה אופי יהיה ללחימה. בחקריות רגילות כפי שהיו, ובמחשבה על פשיטת או פעילות מוגבלת, אני פקדתי באופן בלתי אמצעי על הכוחות בשבת. לא באמצעות מפקדת אוגדה, ההכנית הייתה שעם מעבר לתיגבור של רמת הגולן ופרישה של כוחות סלע, מפקד אוגדה 36 מפקד על הכוחות כרמת הגולן, האוגדה השנייה פרושה לרגלי רמת הגולן, ומפקדת הפיקוד שולטת מהר כנען.
- ידין: בנקודה זאת אני רוצה לרדת להרגשה של הפיקוד העליון בשבת. אמנם אמרת שבשבת לא ידעת למה העסק הולך, אבל אם באחת עשרה בבוקר אחת נוחן סקורה להעביר חפ"ק ליום ראשון בבוקר -
- י. חופי: לעשות הכנות -
- ידין: עוד יותר טוב, לעשות הכנות כדי לעבור ביום ראשון. כלומר, אחת עדיין לא הייתה בהרגשה שאכן בשבת בערב תפרוץ מלחמה כללית. כי אילו כן, הייתה נוחן הוראה לחפ"ק לעבור מיד.
- י. חופי: כפי שאמרתי, בבוקר ידעתי שתפרוץ מלחמה. ראיתי בהחלט אפשרות לנהל את הלחימה גם מתוך חפ"ק במקום עצמו, בנפח, מבחינת שליטה במערכת הקשר, גם לאחור וגם קדימה, היתה בהחלט אפשרות לנהל את הפעילות גם מתוך חפ"ק נפת. ההכנה של חפ"ק בכנען היתה כרוכה גם בגיוס של חלק ממערך המילואים, בתיגבור של אנשי קשר ממערך המילואים. כך שלא ראיתי בזה שום דבר יוצא דופן, מתוך הנחה שכאשר נגייס את המילואים, ורפול מפקד אוגדה 36 יכנס קדימה, אז אנחנו נדלג לאחור.

לפני כן אא

הער: אלוף י. חופי

אד

נבנצל :

באותה רוח ששאל ידין: להחליף את מקום המפקדה
שלך דווקא 12 שעות לפני החילת המלחמה הסדורה? אני
סבין או לקצאת ההחלטה, או אחר-כך לתכנת להסתחוויות מה יקרה; לומר טראש,
כערך ב-11 יום לפני זה - כ-12 שעות אחרי ההחלטה הצפויה של המלחמה - שאז
אחה העבור - זה לא כל-כך טובן לי.

ידין :

הוא עובר קדימה מאד מנסה, הוא מפעיל לו מיפקדה
יותר קרובה, כאשר מפקד האוגדה יקח את מקומו.

י. חופי :

עכשיו אני אסביר למה מפקד האוגדה לא יכול להקדים
לקחת זאת.

ידין :

זוהי השאלה.

י. חופי :

מיפקדה האוגדה בזמן שלום לא בנויה עם כל הפרנקציות
היא לא מאויישה עם כל הפרנקציות, למשל, קצין
סודיעין לא קיים בה. במקום קצין קשר - יש סגן קצין קשר, כמעט כל הקשר זהו
סערך פילואים של האוגדה שצריך לגייס אותה. סמלי הסודיעין, סמלי המיבצעים,
קציני המבצעים שלו - זה הכל אנשי פילואים שצריכים להגייס * ולהיקרא.
כלומר, מיפקדת האוגדה היא לא מיפקדה כמו מיפקדת הפיקוד בזמן שלום, שיכולה
בפקודה של רגע ללכת ולהחליף את הפרנקציות של מיפקדת הפיקוד, ומתוך הנחה
שפקודה הגיוס ניתנה בבוקר, בלילה או לקראת בוקר - תוכל להתכצע ההחלטה הזו.

היו"ר אגרנט :

זה היה צריך להיות ביום א'?

י. חופי :

ביום א' בבוקר.

הערות אלוף י. חופי

נבנצל: ככל-זאת לי זה לא לגמרי טוב, גם אחרי ההסבר הזה. מפני

שאלה קצינים גבוהים שאתה מדבר עליהם, שהגיוס שלהם

לא הלוי בסידורים הכלליים של הגיוס; הם צריכים לבוא מיד. גם רוח הכוונות לא התחילה ב-6 בכוכר, היא התחילה למעשה לפני זה. אתה היית דווקא ער לזה לפני זה, האם היה צריך לחכות לגיוס יתר האנשים שנותרים שירותים במפקדת האוגדה?

י. חופי: אתן לך דוגמה: מפקדת האוגדה, מבחינת החקן הסדיר שלה

בזמן שלום בנויה על מפקד אוגדה. אין סגן סדיר ואין

ראש מסה סדיר, היא בנויה על קצין אג"ם.

ידין: זה טובה בכל אוגדה, אני מבין.

י. חופי: יש אוגדה אחת סדירה...

ידין: לא, בכל אוגדה מילואים?

י. חופי: באוגדה מילואים החקן הוא זה.

ידין: בכל מקום?

י. חופי: כן.

ידין: אנו שמענו בפיקוד הדרום, האוגדה של אריק, שאריק כמפקד

אוגדה היה במילואים, אבל היה סגן סדיר.

י. חופי: או מפקד או סגן סדירים, שניהם לא. אריק כבר היה במילואים,

ב-210, כאוגדה השניה, תת-אלוף בריל היה סגן מפקד האוגדה,

הוא היה האיש הסדיר, ודן לנר היה איש המילואים, והוא מפקד האוגדה.

אשר ליתר הפונקציונרים - יש בדרך-כלל קצין אפסנאות, עם עוזרים מועטים שלך,

ולא כל הסגל של האפסנאות. באג"ם יש קצין מבצעים אחד, סגל מבצעים - אינני זוג

בדיוק את החקן, אבל זה לא כמות לפעילות שוטפת. יש סגל מודיעין לעבודה משרדית,

ועדה החקירה - 27,1.74
ישיבה ס"ד בבוקרהער: אלוף י. חופי

י. חופי (המסך:)

ולא יותר מזה. מחוך זה שעל מיפקדת האוגדה לא מוטלוח בזמן שלום משימות של פעילות מבצעית.

נכנצל: זאת אני מכין. זמן שלום מבחינה זו לכל המאוחר בשבת

בבוקר בשעה 7.30 נגמר.

י. חופי: אבל לא היה גיוס סילוואים.

נכנצל: גם לא של פונקציונרים כאלה?

י. חופי: לא.

נכנצל: ב-7.30 עוד לא גוייסו?

י. חופי: לא. גוייסו ברגע שניתנה פקודה הגיוס.

נכנצל: אלה הם סדרי הגיוס, שגם מפקדים גבוהים - ואלה הם מפקדים

גבוהים - אי-אפשר לגייס?

י. חופי: אני מסביר. מפקדים גבוהים ניתן לקרוא גם בלי שיש אישור

לגיוס. הפיקוד לא רשאי לגייס אנשים שלא באישור של

המטה הכללי. כלומר, אם המפקדה בעיקרה אי-אפשר היה לקרוא עד שלא ניתנה פקודה הגיוס.

ב-11 - 11.15 ניתנה הוראה למפקדי הגדודים בשני הגזרות,

גדודי חיל הרגלים, לחפוס את מוצבי הפיקוד שלהם. גדוד 13 בחל-אבן-נידה,

בחל-פרס - גדוד 50.

אנחנו ביקשנו לסני הצהדים לקרב לרפת-הגולן את גדוד 51

מחטיבה גולני. ובשעה 12.00 ניתן לנו אישור.

ועדת החקירה - 27.1.74
ישיבה ס"ו בכוכר

הער: אלוף י. חופי

י. חופי (המסך:)

בשעה 12,30 קיבלתי דיווח מהגנ"ר של הפיקוד, שישובי רמת-הגולן
פוננו מנשים וילדים. (גמ"ר - הגנה מרחיבה של הפיקוד). ב- 12,35 קיבלתי
דיווח שהמוצבים תוגברו בכוח אדם.

ידין: אמרת קודם שנחת הוראה להכנון להגבר את המוצבים.

י. חופי: ישובים, כאן מדובר על מוצבים, מוצבים נפתי הוראה
מפורשת להגבר.

אני נקראתי בצהרים טוב למטכ"ל, והייתי שם עד שעה
2,00, שבה דרוח על תחילת הפעלת ארטילריה ברמת-הגולן על-ידי הסורים.
עזבתי את המטכ"ל. החלורה אלי אלוף פוטי הוד, שהיה שם. עלה אלי כיועץ אווירי.
סגנו כהליקופטר לכיוון הרמה, נחננו במחנים כי אזור נפת היה מופגז ואי-אפשר
היה לנחות שם. עליתי למחנה פילון למיפקדה אגדה 36, קיבלתי דיווח מהחפ"ק
שלנו מה קורה, מנסת, ויחד עם פוטי הוד ויחד עם רפול, שלקחתי אותו איתי,
נסעתי לנפת.

ידין: זה היה כבר באיזו שעה?

י. חופי: הגענו לנפת קרוב לשעה 4,00, 3,30.

החטונה של הכוחות היתה כאוחו זמן כזו, אינני זוכר *
אם בפעם הקודמת הצנחי לכם את פריסת הכוחות ^{לקראת צהריים} מכלי מקום, אני אחזור על כך.
בקר עצמו ישנו גדודי החי"ר שהזכרתי אותם, הם ישנו במוצבים.

גדוד 13 וגדוד 50.

בגזרה הצפונית - רזה כלל עמוצב 109 - היה גדוד 74,

גדוד טנקים של הישיבה 188.

ועדת החקירה - 27.1.74
ישיבה ס"ן בכנרתהעד: אלוף י. חופי

י. חופי (המסך:)

בגיזרה הדרוסית היה גרוד 53 של חטיבה 188.

חטיבה 7 שהייתה בת שלושה גדודים, הייתה פרוסה, או יותר

נכון - פרוסה ופרוכות מאחור להתקפה נגד, כאשר גרוד אחד היה בצומת דוסט,

וגרוד אחד היה ליד נפת, וגרוד שלישי היה קצה דרוסה סנפה אצאגא ליד כפר נטוש

אשר נקרא סינדיאנה.

סיפקדה החטיבה הייתה על-ידנו, כלומר גם כן בסחנה נפת,

כחלק שני של הסחנה.

התמונה שהחברה לי בשעה זו הייתה :

כאיזו שעה - 3.30 - 4.00 ?

הי"ר אגרנט

קרוב ל- 4.00.

י. חופי:

הלחימה נפתחה בהפגזה ארטילרית על הסוצבים ועל הישובים,

והפגזה מהאוויר של תל-אבו-נירה וחל-פרס, אזור נפת, סוצב החרסון.

י. חומי:

דבערך בשלוש וחצי התחילה הנועה של סנקיס
לכיוון המוצבים, ומהשעה הזו התחילו להתקבל
דיווחים על הנועה סנקיס, למעשה לכל רוחב הגזרה - גם בגזרה הדרומית, גם בגזרה
קונטרה וגם בגזרה הצפונית, זאת אומרת, בשלב זה הייתה כבר להיפך של סנקיס בסנקיס,
רק על ידי אדוויס של 188 בשלב הזה. בארבע וחצי קראתי אלי את ספקר חטיבה 7.

ידין:

מי זה היה?

י. חומי:

אל"ם ינוש בן-גל. סח"ט 188 היה אל"ם בן-טוהם ז"ל
הוא נהרג בקרב.

היו"ר אגרנט:

גם אותו קראת?

י. חומי:

לא, הוא היה לידו. סח"ט 188 היה לידו כסאפה

ולסח"ט 7 קראתי מהחדר האחר, שם הוא היה

עם החפ"ק שלו, וחילקתי את הגזרה ביניהם. הגזרה הדרומית שהגבול שלה זה

אוחו הגבל שהזכרתי קודם מסוצב 110 ודרומה; באחריות ספקר חטיבה 188.

אגרנט:

מה שמד?

י. חומי:

בן-טוהם. הוא נהרג כיום ראשון בבוקר.

והגדוד

כשלושתו גדוד השריון של? היה בגזרה, גדוד 53,

התחבטם הדרומיים ביותר של חטיבה 7 גדוד 82. בגזרה הצפונית אחריות של חטיבה 7

כשלושתו גדוד 74 שהיה פרוש בקו של חטיבה 188, ויהרת שני הגדודים שלו.

כמו-כן הוריתי לסח"ט 188 לעזוב את החפ"ק שאנו ישבנו בו, ולצאת לשטח עם החפ"ק

שלו כדי לשלוט על הפעלת השריון בגזרה.

ידין:

אני רוצה לברר נקודה קטנה - בפיקוד הדרום שמענו

שהייתה איזה חכנית מקומית שקראו לה שובך יוניס,

שהסגב היה די דוסהא בתחילה: גדוד סנקיס סדיר, בגזרה הצפונית, גדוד בגזרה הדרומית,

אבל ראו מראש התפתחות שכזו, ואז חטיבה סדירה אחרת הייתה נכנסת ומקבלת את הפיקוד

על הגזרה הדרוסיית, והחטיבה הקודמת תוספת. האם ההוראות שתארח היו כהתאם לאיזשהו תכנון, לאו דווקא לכל היחידות האלה, הרי חטיבה 7 נוספה, האם היה מוקדם תכנון כזה/או לא היה תכנון מסוג זה?

י. חופי: היה תכנון מסוג זה, בתנאים שונים קצת.

אנו ראינו חלוקה לשתי גזרות של חטיבות סנקיס

כשהיו לרשותן כהכניה שלוש עוצבות סנקיס, ואז ראינו חטיבה בכל אחת מהגזרות וחטיבת עתודה.

ידין: זה מסתמך שוכך יונקים?

י. חופי: כן. =

אברנט: אחת יכול לחזור על מה שאמרת: אמרת שלפי

התכנית הייתה חלוקה של שתי גזרות ---

י. חופי: אני אומר: בהכניה שיתת לי לפריסת כוחות ברמת

הגולן, כאשר לרשותי שלוש חטיבות סנקיס, התכנית

היתה לפרוס חטיבה אחת בגזרה הצפונית, חטיבה אחת בגזרה הדרוסיית וחטיבת עתודה

סחוח או יותר במקום שחטיבה 7 היתה בפועל בשלב הראשון. לא עשיתי את זה

במקרה הזה שלכתחילה כי לא ידעתי מה הולך לקרות, ורציתי להתחזק חטיבת סנקיס

כעתודה. החלטתי בכל אופן על הפיצול הזה הוך כדי הקרב כי ראיתי שכמות הסנקיס

בכל אחת מהגזרות קטנה מדי לעוצמה של האויב שהולכת וגדלה ואין מספיק לוח

בכל אחת מהגזרות לכלימה.

לפדין: לכן לא נשארה עתודה?

י. חופי: לכן לא נשארה לי עתודה.

ידין: אני רוצה להבין: אחת אומר שהיתה הנחה שתחיינה

לך שלוש חטיבות. זו היתה הפנה לפי תכנית סלע?

לא רק לפי תכנית סלע, היחה לנו גם תכנית שהיא י. חומי:

קטנה מפלע שגם בה היו לי שלוש חטיבות ברמה הגולן.

אכל גם בתכנית סלע היו לי שלוש חטיבות מראש ברמה ועוד גדוד סיור ברמה,
כשהתכנית הכסיסית זה שתי חטיבות קדימה וחטיבת סנקיס מאחור ועוד גדוד סיור.

אני לא מכין - שלוש חטיבות סדירות של סנקיס? ידין:

לא. כשמדובר על גיוס מילואים, בשום תכנית י. חומי:

לא תוכננו שלוש חטיבות סדירות לרמת הגולן.

כי אין, כי אם תוכננו שלוש בדרום. ידין:

בשום תכנית לא תוכנן להגבר אותי בכוח סדיר נוסף י. חומי:

למעשה גם חטיבה 7 כמלחמה לא היחה מוקצית

לפיקוד הצפון. היא התגלגלה אלינו בתוקף זה שעשו שלב מוקדם של תגבור בסדיר

אחרת חטיבה 7 היחה שייכת לאומדה 162. אנו בכל שלבי הלחימה הפעלנו את

הארטילריה שעמדה לרשותנו,

ממה סוללות היו? לסקוב:

הזכרתי בפעם הקודמת, היו לנו 11 סוללות י. חומי:

ארטילריה, נחננו את הסיוע המכסימלי שהסוללות

האלה יכלו לתת גם למדצבים וגם ליחידות הסנקיס, הפעלנו סיוע אויר מהחפ"ק

והיה לנו גם מקום מה שאנו קוראים חפ"ק אוירי, שאלוף מוטי הוד היה המפקד שלו.

למעשה נכנסו לחשיכה, הגענו לחשיכה, כשהכוחות פחות או יותר מחזיקים ומונעים

פריצה לתוך השטח.

מחזיקים על העלת הנ"ט? לסקוב:

כן, מונעים פריצה לכל גזרה, לא כל הלחימה היחה י. חומי:

על העלת הנ"ט.

בגזרה הצפונית זה היה על העלת הנ"ס. בגזרה הדרומית וכווחה שלנו ישבו על העלת הנ"ס ושלטו מעבר להעלה מזרחה. עם חשיכה התחיל לחץ הרכה יותר רציני בגזרה הדרומית, כשהכוחות נלחמים ביחסי כוחות של כוח קטן מאוד מול כוח גדול, עם נסיונות על ידי ספקד החטיבה 188 לנסות ולבלום לכל רוחב הגזרה, עם פגיעה בסנקים שלהם והיפגעות של סנקים שלהו, עם דוֹחֵחִים ראשוניים על נפגעים. אנו סייענו לכוח גם בחאורה. אחת הכעיות היה שהיה קשה לאתר ולירות, גם לירות וגם לראות, לכן נהנו להם סיוע בחאורה. אבל למעשה הכוח הלך וקטן כתוצאה מההיפגעות (בגזרה הדרומית), מכניסה של כוחות גדולים של שריון למקומות שלא עמדו מולם סנקים - והיתה הרגשה קשה שספק אם הכוח יוכל לעצור את החדירה של שריון האויב. החל משעות הערב הסוקדפות כשהתחילו להגיע אנשי המילואים למטונות שעל-יד ראש-פנה, האצתי ברפול שישב לידי, לזרז ולארגן כוחות סהר ככל האפשר ולו גם במסגרות לא שלמות, לא מלאות כדי לסייע ללחימה של הכוח הסדיר.

לפני כן רשמה או
סט

- 61 -

ועדת החקירה - 27.1.74
ישיבה ט"ו
אלוף י. חופי

ב-10.30 בערב, וזה בערך 12 שעות מאז שניתנה פקודת הגיוס, היתה הפלוגה הראשונה, פלוגת המילואים הראשונה, פלוגת הטנקים, כאיזור נפה וסייעה להחיסה של חטיבה 188, שניסתה לבלום אתהסורים על ציר הנפט שעולה לכיוון נפת. ההוראות שנתתי היו להעלות מסגרות של טנקים נוספים שמחארגנות על שלושה הצירים הדרומיים של רמת הגולן, לאיזור אל-על, לאיזור מעלה במלה, שזו דרך עפר מרכזית שיורדת לכינרת בכיוון נחל גשור בערך, ולציר שיורר לצפון הכינרת לציר יהודיה. ובשעות הלילה, לקראת הבוקר, התחילו להיצבר כוחות על פתחי הצירים האלה שיורדים לכיוון הכינרת, כאשר עיקר החיסה ספכצעה כאיזור של חושניה ציר הנפט באיזור נפת. גם לאיזור הזה המשיכו להעלות כוחות מילואים מחטיבה 179 וכעיקר מחטיבה 679.

זה הכל מהאוגדה של רפול?

ידין:

שתיהן מהאוגדה של רפול.

אלוף י. חופי:

אני בערך ב-18 בלילה או ב-2 בלילה, כאשר הצטרפתי לרפול המטה שלו, עזבתי את נפת ועליתי עם החפ"ק שלי לכנען. רפול נשאר לפקד מרגע זה שעזבתי, על הכוחות שהיו ברמת הגולן ועלו לרמת הגולן. מאז עד השעה שעזבתי את החפ"ק, הפיקוד על חטיבה 7, על 188, על חטיבה 820, היה שלי ישירות, שלא באמצעותו, באמצע כאשר הוא ישב לידו במשך כל הזמן הזה מאז שעלינו יחד לרמת הגולן.

זה היה מתי, בערך?

היו"ר אגרנט:

ב-1 או ב-2 כלילה.

אלוף י. חופי:

ישיבה ס"ן

אלוף י. חופי

אחה עכרה לכנען?

היו"ר אגרנט:

עברתי לכנען.

אלוף י. חופי:

אנחנו נגענו בכוקר של יום ראשון, כאשר הפצנו, כפי

שאנחנו ידענו אותו - אני ידעתי אותו - זה שהיו נסיונות הקיפה של כל הפרוצדים

שלא הצליחו. אני אחזור לסוצ' החרפון שאני דילגתי עליו, הסמטתי אותו.

כאשר בגיזרה הצפונית השריון של האויב נבלם ע"י חטיבה 7.

חטיבה 7 + פיקוד של גרוד 188?

ירי:

כשאני אומר עכשיו חטיבה 7, זה הכוח שהיה תחת פיקודו

אלוף י. חופי:

כל הזמן. שניגדולים שלו וגרוד 74. כאשר חטיבה 188

למעשה חדלה להתקיים כמסגרת, הייתה מפוצלת ליחידות משנה. מפקד החטיבה נהרג.

סגן מפקד החטיבה נהרג. סג"ר 82 מחטיבה 7 שהיה תחת פיקוד 188 & נפצע. כך

שלמעשה לחסן בשלב הזה מסגרות קטנות, מחלקות, פלוגות, והצטרפו אליהם -

כפי שאמרחי קודם - ככך בשלב הזה, יחידות מילואים, מסגרות מילואים. זה

היה גשלב הכלימה הראשון שנמסר בכוקר, כאשר אח בנין הכוח בנינו בצורה הבאה.

אני מדבר על כוחות המילואים שהיו.

חטיבה 679 בפיקודו של אלוף משנה אורי אור, עלתה

לצירתמרכזי לאיזור נפת. חטיבה 179 בפיקודו של אלוף משנה רן שריג, עלתה

לציר יהודיה - חושניה, זה צפון הכינרת.

מהאוגדה של מוסא?

ירי:

ישיבה ס"ף

אלוף י. חופי

אלוף י. חופי: זה עדיין מהאוגרה של רפול. 679 אג 179.

בדור 39 שזה היה גדול המילואים של חטיבה 188, אגא

אגא על ציר מעלה גמלא. ובדור הסיור של אוגרה 36 על הציר של אל-על.

כעקבות כוחות של אוגרה 36, התחילו להגיע כוחות של אוגרה 210 וחטיבה 9 פסוכנת של אוגרה 36.

ירין: זה חת-אלוף משה פלד?

אלוף י. חופי: לא, זה דן לנר.

וחטיבה 4 של אוגרה פסוכנת 210. כאשר מבחינת ספקדות

על הצירים, חטיבה 4 עלתה ותפסה את הציר של אל-על וקיבלה תחת פיקוד את הכוחות

שהיו על הציר הזה; הכוחות האחרים שהקדימו אותה ועלו על הציר הזה.

חטיבה 4 פסוכנת היחה במעלה גמלא, קיבלה תחת פיקוד את גוד 39 שהקדים אותה סט,

שעלה על הציר מעלה גמלא. חטיבה 179 המשיכה לבנות את הכוח אגא על ציר יהודיה -

חושנית, כאשר הוריחי לזן לנר לקבל את הפיקוד על שלושת הצירים האלה, ולמעשה

החלוקה היחה שזן לנר ספקד אוגרה 210 עם החפ"ק שלו שהיה בשלב ראשון על ציר יהודיה,

פיקד על שלושת הכוחות שהיו כצירים הדרומיים. ספקד אוגרה 36, רפול, נשאר לפקד

ולשלוש בכל הגיזרה הצפונית ומהגיזרה הצפונית גם כלפי דרום על הצירים שעלו

סאיזור חושנית לאיזור נפת. גם כלפי מזרח וגם כלפי דרום שספנו היחה פריצה

לכיוון שלו. הכוחות הלכו ונבנו והתחילה לחימה גם של הכוחות הנוספות בפחחי

הצירים שלהם. כשאני אומר: "פחחי הצירים", השטח הוא כזה שלפני הירידה לכינרת

הדרך עוברת במפחה צר מאד. הכביש או הדרך כפקרה זה, עוברת במקום צר מאד, כך

שחופטים אף הפחחה הזה. די קל/ לבלום בו הנזעה של אויב כי אויב לא יכול לפרוש כוחות

גדולים ולנוע. וזה נכון בשלושת הצירים הדרומיים.

3625

טט - 70 - 64 -

27.1.74 - ועדה החקירה -

ישיבה ס"ך

אלוף י. חופי

ביום 7.10 התנהלו קרבות שריון בשריון לכל רוחב

הגיזרה, עם נסיונות חוזרים ונשנים לכבוש מוצבים שלנו, ללא הצלחה.

בשלב הזה היו כבר מוצבים שנשארו למעשה מאחור. בעיקר המוצבים שהורוסיים

111, 114, 115, 116. נשארו מאחור, כלומר: אויב עבר על פניהם ונע מערבה.

אחרי כן רשמה מי

לפני כן - מט
ס"י.

ועדת החקירה - 27.1.74
ישיבה ס"ו - בבוקר

הער: אלוף י. חרפי

בבוקר של היזם הראשון הודיעו לי שאני מקבל כוח נוסף
מפיקוד אגף המרכז: את אוגדה 146 בפיקודו של תא"ל מוסא, מטה פלד.
הכוח הזה צריך היה למנות - נמנה - חטיבת סנקיס אחת וחטיבה מסוכנת ללא הסנקיס...

מה היה מספרה?

יריין

205, וחטיבה מסוכנת 670 ללא הסנקיס שלה, שהוטארו בפיקוד
המרכז.

י. חרפי:

החטיבה השלישית של האוגדה הזאת ירדה לפיקוד הדרום. מספרה

217.

אני רוצה לציין שאוגדה 146 - זו האוגדה שהזכרתי, של פיקוד
המרכז - לא הייתה מתוכננת להיות משולבת בהגנה בפיקוד הצפון, אבל הייתה מתוכננת
להשתלב בפיקוד הצפון בהתקפה של הפיקוד. כלומר במקרה שהפיקוד מתוכנן לבצע
פעולות התקפיות, הייתה מוקצית לנו אוגדה 146, שהייתה משלכת כאוגדה שלישית
בפיקוד.

כשהתברר לי שהכוח הזה צריך להגיע, תיכננו לעבור להתקפת-
נגד כרסה-הגולן ביזם שני בבוקר. הכוונה הייתה להסמיד את הכוח שחדר לשטח של
רסה-הגולן, ולחזור עד הקו הסגול בשלב הראשון, עד קו הגבול.

בחרתי לבצע את התקפת-הנגד מדרום לצפון, כלומר מאזור

אל-על - מעלה גמלא וצפונה, מכמה טעמים: הטעם הראשון הוא שהכוח של אוגדה
146 הגיע לכיוון דרום, חלקו על שדרות, חלקו על טובילים, ורציתי לחסוך מספר
גם זמן וגם שחיקה של עליה לכיוון ראש-פינה, ואחר כך טעם עליה לכיוון רסה-הגולן.
זו הייתה סיבה אחת.

הערות אל"ף י. חופי

הישיבה השנייה היא שהפריצה באותו שלב הייתה בגזרה הדרומית,

כאשר המאמץ העיקרי של הפריצה הזאת היה מופנה בכיוון נאפת, לפי מה שאבי ידעתי באותו שלב. ורצינו, על-ידי הנועה מדרום לצפון, או לחיוב אותו לסגת על-ידי עצם ההנועה הזאת, כי המשמעות של ההנועה הייתה ניתוק של הכוח הזה מהכיוון של הגבול הסורי, או בפועל לנתק אותו ולהשמיר אותו.

מפקד האוגדה היה אצלי בשעות אחר-הצהריים המוקדמות, עוד

לפני שהכוחות שלו הגיעו.

היו"ר אגרנט: זאת אוסרת פלד היה אצלך.

י. חופי: פלד היה אצלי בשעות אחר-הצהריים המוקדמות...

היו"ר אגרנט: של איזה יום?

י. חופי: יום א', וקיבל ממני את ההוראות שהיו קשורות בהתקפת-הנגד.

לצורך התקפת הנגד חילקתי את הרמה לשלוש גזרות אוגדתיות:

את הכוחות שהיו על ציר אל-על, שזו בעיקרה חטיבה 9, אבל א לא רק חטיבה 9, אלא גם כוחות נוספים שהיו ממוקמים על הציר הזה; את חטיבה 4 ודרוד 39, שהיו במעלה גמלא - שני הצירים האלה ניתנו לספקד אוגדה 146, עם כל הכוחות שנמצאים על הצירים האלה.

האוגדה של דן לנד, שלמעשה בשלב הזה הייתה עם חטיבה אחת, 179,

הייתה צריכה לתקוף במקביל על הציר של צפון הכנרת - חושנייה, כאשר אוגדה 36, עם חטיבה 7, שאריות של חטיבה 188 והכוחות של חטיבה 679, היו צריכים לבלום בגזרתם, כפי שצינחתי קודם.

אני ראיתי חשיבות לבצע את התקפת-הנגד מוקדם ככל האפשר, כדי

לא לתת לכוח הסורי שהיה בשטחנו מסיפיק זמן להתבסס. ולכן יעדתי את התקפת-הנגד כבר ליום שני בכ"ק, ב- 6.30.

ס.י.

ועדת החקירה - 27,1.74
ישיבה ס"ן - בכוכר

הער: אלוף י. חופי

עכשיו אולי אשלים את הנושא של מצב החרסון, שהטמטתי אותו.
מצב החרסון היה מצב יעודי לחיל אויר ולטווייען, כאשר נוסף להיילים ששירתו
ס, נמצא בו כוח אנטחה מגוד 13. בסך הכל היו במצב כ-60 הייל.

הדיווח הראשון של מפקד המוצב - מפקד המוצב היה מפקד קבוע,
כדרגת סגן - הדיווח הראשון שלו היה שיוודח עליו אש ארטילריה ומטוסים תוקפים
אותו, וב- 3,30 בערך הוא דיווח שנוחתים הליקופטרים על-יד הרכבל העליון.
יש סם רכבל שלא אתר הסקי. הוא ביקש סיוע של ארטילריה, וקיבל. הוא קיבל
סיוע ארטילרי של ארטילריה שהיתה מתוכננת לסייע לו. כסביבות שעה 4 הוא
דיווח שכוח חיל רגלים מגיע אליו ומתחיל לחקוף אותו מכיוון מצב החרסון הסורי.

כעבור זמן קצר הוא ביקש אש על המוצב עצמו, על המוצב
שלו. וכעבור כמה דקות נוחק הקשר. ולמעשה לא ידענו, מעבר למועד הזה, מה
קרה למוצב. נוחק גם הקשר האלחוטי וגם הקשר הפיזי. זה היה קשר חדש, ככל חדש
שהונה סם, שהספיק לחבר אותו ערב המלחמה.

בהקשר למוצב החרסון היה אצלי אחר הצהריים של שבת, מוצאי שבת,
מפקד חטיבה 1, גולני, שהוא קיבל הנראה להצטייד בזחל"מים במחנה פילון, ולהיות
בשטח ריכוז בגזרה הצפונית באזור מסעדה. הוא היה אצלי בחפ"ק וקיבל הנראה
להיות בכוננות לכבוש את מצב החרסון מחדש.

אחרי כן רשמה א.א.

במשך יום ראשון ניסה מספר פעמים להציע לי לתקוף את
החרמון על מנת לכבוש אותו מחדש. לא נעניתי לו, כי המצב לאורך כל הגיזרה
היה מצב קריטי, ולא רציתי בשלב זה להפריש את הכוחות להתקפת הנגד.
אולם ביום שני בבוקר הוא דיוו לי שהגיע לקליט, חיל שלנו ממוצב החרמון, שסיפר
שמוצב החרמון לא כולו נפל וישנם חיילים שלנו בתוכו. ואז קיבל ממני אישור
לעלות ולכבוש את מוצב החרמון.

האם אתם רוצים שאמסור פרטים על הקרב בחרמון? אני יודע

אותם מתוך החקיר, לא ידיעה בלתי-אמצעית על הקרב.

נאמר לנו שנעשה תחקיר רשמי. האם התיק הוא בידי הפיקוד

ידין:

או בידי מי?

יש לנו טכנוגרמה של החקיר. היא לא כאן.

י. חופי:

אפשר לקבל אותה?

ידין:

בבקשה.

י. חופי:

אני מבין ששמעת את זה מפי אחרים?

היו"ר אגרנט:

אני אומר, אני השתתפתי בתחקיר למעשה אחרי המלחמה בלה.

י. חופי:

אחה יכול להגיש לנו את החקיר הזה?

היו"ר אגרנט:

כן. זה היה חקיר שכלל את שני הקרבות של גולני על החרמון.

י. חופי:

האם החקיר הזה כולל גם מה שהיה ידוע אז על המוצב עצמו,

ידין:

עדויות מהמפקד או דברים מסוג זה?

לא. זה היה חקיר של גולני.

י. חופי:

לא היה חקיר על המוצב?

ידין:

לא חקיר. נעשתה חקירה לפי הוראה שלי, על ידי סגן אלוף

י. חופי:

בסילואים אפרים היינר.

מה הוא היה?

היו"ר אגרנט:

הוא היה איש סילואים של הפיקוד.

י. חופי:

הוא היה במקום?

היו"ר אגרנט:

- י. חופי: לא, ביקשתי ממנו לחקור את הפרשה של נפילה החרמון. הרוח שלו בידי, לא כאן. דוח בכתב יד שנמצא בידי.
- היו"ר אגרנט: תוכל להגיש אותו?
- י. חופי: העמדתי אותו לרשותו של אלוף אבירר.
- היו"ר אגרנט: הוא יגיש לנו את הדו"ח על החקירה.
- י. חופי: כן. יתכן שהוא לקח חומר גם על קרבות גולני, אבל אינני בטוח בזה. לגבי הרוח של אפרים ביינר, אני בטוח שהעמדתי אותו לרשותו, אני מניח שהוא צילם את זה. אם לא, אפשר לצלם ולהעביר אליכם.
- יר"ן: לפי הנוהגים של מסכל, ענין הסטטוס של מוצב החרמון, מפני שהיו בו כוחות מודיעין וחיל אוויר - מי היה אחראי להגנתו? הפיקוד והמפקד, או היו איזה סמכויות נוספות לחיל אוויר ולחיל מודיעין?
- י. חופי: הפיקוד באופן מוחלט.
- לסקוב: 13, 820?
- י. חופי: 13, 820.
- לסקוב: 13 לא זוכר. הוא אומר: לא אני הייתי צריך למנות את המפקד. או הוא או 820 לא זוכרים, כאשר נחת את הפקודה לחבר, אצלם זו הייתה תוספת של 4 אנשים בסך הכל, אם זה אכן תוגבר.
- י. חופי: מפקד המוצב היה מפקד קבוע, לא מגדוד 13. הזכרתי זאת קודם.
- מדי מספר חודשים החלפנו שם מפקד קבוע. בגלל הבעיות הסכוכות של הרכב הכוחות ובעיות הבינוני שהיו שם כל הזמן, מצאנו לנכון למנות שם מפקד קבוע ולא להחליף אותו עם כל כח העסוקה.
- לסקוב: יש מספר שכופף אותו לגדוד 13, של 820 או של הפיקוד?
- י. חופי: אני לא בטוח שיש. כל הגיזרה הצפונית היא גיזרה של גדוד 13, וכל המוצבים בגיזרה זו הם מוצבים של גדוד 13.
- כך שאני לא יודע אם יש באיזה מקום ציון מיוחד, אבל אני יכול לבדוק את זה.
- היו"ר אגרנט: האם אני יכול להכין מזה שהוא היה כפוף לגדוד 13?
- י. חופי: נכון.

- ידין: יכול להיות שבשלב מסוים אמרו לו שמעכשיו והלאה הוא לא כפוף.
- י. חופי: זה יכול להיות. אני לא יודע על כך.
- ידין: אתה ידעת לפני המלחמה שסגב המשפעת וההתנהגויות של החיילים במוצב וכומר השליטה של המפקד הם מעורערים, ויש בעיות שם?
- י. חופי: לא.
- לסקוב: בחקציב שהיה לך בקטר למה שנקרא חרסון, יש חקציב רציני להר דב - לבנות כביש, להוביל סנקים. בהר דב היו במוצב בערך 60 אנשים, בכיוון שטח הפח"ח. בחקציב מופיע ל-102 רק קו טלפון, נדמה לי.
- י. חופי: למוצב החרסון הייתה מערכת חקציבים הרבה יותר גדולה.
- לסקוב: של הפיקוד?
- י. חופי: של המטכל. האישורים בדרך כלל ניתנו ספציפית למוצב החרסון, מפני שזו הייתה בעיה בין-זרועית, בין-חילית, על ידי ראש אג"ס, ואת החקציב האחרון הוא אישר כבר בהיוחזי בפיקוד, בסיוור עם ראש המטה של הפיקוד במוצב החושן. החקציב הזה כלל גם חקציב לבינוי, עם כל המערכות שם, גם חקציב למיגון, זה שכבחה הפיצוץ. בשלב מסוים לא ניתן חקציב להשלמת העמדות, אבל לא זו הייתה הסיבה שלא הספיקו לגמור את העמדות באותו זמן. אני לא נתלה בזה שלא נתנו לי חקציב כשאני אומר שהעמדות לא היו גמורות.
- לסקוב: זה כאילו לא היה מאורגן במיוחד להגנה.
- י. חופי: אסביר את הבעיה המיוחדת של הביצור במוצב הזה. המוצב הזה מכוסה שלב מספר חודשים בחורף, ולכן עמדות שנמצאות בשטח, מתכסות בשלב ולא יכולות למלא את היעוד שלהן. התכנון היה לבנות עמדות על המבנה עצמו, שרק מחלק מהן הספיקו לבצע ערב המלחמה. על נושא זה היו ויכוחים, שנבעו לא מתפישה שונה, אלא היה חשש את המתכננים, של המתנדסים, שהמבנה לא ישא את העומס של עמדות נוספות, שהיו צריכות להבנות סגביונים כעמדות עיליות. גביונים זה מן רשתות שכתוכן יש אבנים.

- לנדוי: כמזכיר במעוזים?
- י. חופי: כן. השחפץ גם הוא בנוי מגביונים. שם חוכנן, וחלק בוצע, שחללות הקשר, למשל, זה מן גדרות של גביונים. גם העסדות בנויות מגביונים. גביון זה מן רבוע של רשת, ובחוכו אבן. אצלנו זו אבן בזלח.
- ידין: מה משמעות הסילה בכיון?
- נבנצל: זה הידוש מזמן כניית קו ברלב.
- י. חופי: אינני יודע מה מקור השם.
- לסקוב: היו צילומים סוריים של השבויים שלנו. שבויים אלה היו ברובם מלמעלה?
- י. חופי: אינני מכיר אותם אישית, כך שאינני יודע.
- לסקוב: הם היו לבושים בנעלי בית ומשהו דומה לפיז'מה.
- י. חופי: אינני יודע.
- ידין: אולי זה יהיה בחיכים של החקירה.
- לנדוי: אני מבין מדברייך שהמוצב הזה לא היה פוּכָן להגנה?
- י. חופי: לא, לא נגמרו בו הביצורים.
- לנדוי: היחה תוצאה של הדין הזה, שהגב לא יוכל לשאת?
- י. חופי: לא. היחה החלטה להמשיך לבנות, אבל פשוט לא הספקנו.
- היה ויכוח, ואחר כך ניתן אישור לכנייה.
- ידין: לפי הערכתך, זה רק ענין של הערכה, אילו הביצורים הללו היו מוכנים, זה היה משנה את המצב? זה רק ענין להערכה, אתה לא חייב לענות.
- י. חופי: אחד הדברים שמייסרים אותי, בין היתר, זה מוצב החרפון, כי זה המוצב היתירי שנפל. יותר מפעם אחת שאלתי את עצמי מה אפשר היה לעשות ולא עשינו. ברור דבר אחד שלא הספקנו, ולפי דעתי לא בגלל חוסר תשומה לב, כי עסקנו בזה, יש ^{לי} חוסר שמעיר על כך, עסקנו בנושא הביצורים. הכמנה עצמו לא הספיק להיות גמור ומשוחפץ, כי רק על זה צריך היה

לכנות את החלעות והעמול, אחד הדברים שמייסרים אותי הוא שלא הספקנו לגמור את העבודות, הדבר השני הוא שכמות הכח שהיה שם לא הייתה מספקת, הכח הלוחם לא היה מספיק.

קשה לי מאד לומר שלו שני הדברים היו נעשים - גם הביצורים

היו מוכנים בצורה יותר טובה וגם כמות הכח הייתה יותר גדולה - יכול היה הסוצב

לעמוד. אפשר אולי רק להקיש ממוצבים אחרים: מוצבים אחרים עמדו. אמנם לא לבד,

היה להם סיוע של שריון, לפחות בשלבים רבים מהעמידה שלהם, אבל מוצבים אחרים

עמדו עם מספר הרבה יותר קטן של לוחמים.

לכן שאלתי. הייתה עדות, אני לא זוכר כרגע את המקום הסדויק - ידין:

116. לסקוב:

כן. ש-60 האיש שהיו שם לא+ למעשה לא היו מאורגנים ללחימה. ידין:

היו 10 או 12 מגולני שהיו לוחמים, אבל כל היתר לא היו

מאורגנים, לא היה להם נשק, לא היו במשמעת, זה לא היה כח לוחם.

אני מניח שכך היה. בדיעבד אני יודע זאת. י. חופי:

לא ידעת קודם לכן? ידין:

לא. י. חופי:

אלה היו חיילים סדירים או פילואים? היו"ר אגרנט:

סדירים. י. חופי:

ולא מאתגנים למלחמה? היו"ר אגרנט:

אנשי מודיעין. לסקוב:

כך הייתה העדות, לזה היה איזה תח-מקלע, לאחר לא, כל אחד ראה ידין:

את תפקידו...

פקודות הקבע כללו אותם בהגנת הסוצב. י. חופי:

י. חופי:

עכשיו אני יודע, בעיקר בדיעבד, שבגלל זה שאלה היו אנשי מודיעין ואנשי חיל אוויר וכו' - גם ההכשרה שלהם היא לא הכשרה צבאית מלאה.

לסקוב:

לא היו עובדים מוצב לדוגמה והיו סטרגלים אוחס?

י. חופי:

אין שום מוצב דומה למוצב זה. מוצב זה לא דומה למוצבים האחרים.

דיין:

האם היה דיון - וזאת אני אוסר כחכם לאחר מעשה - בשאלה: האם מפקד של מוצב כזה, שמיועד לעמותה ~~מדינית~~ מודיעין מסדרה ראשונה, עמותת חיל אוויר מסדרה ראשונה - ובמידה מסוימת אולי גם בשביל "עברתי", או לא? אינני זוכר. (י. חופי: לא המוצב עצמו.) שמוצב כזה צריך שיהיה מפקד קבוע כדרגה יותר גבוהה מסגן. האם היו דיונים כאלה או לא?

י. חופי:

לא, לפחות לא שאני יודע.

לנדוי:

שמענו גם ביקורת על כך, אם אני זוכר נכון, שלא היה יחס נכון בין התגבור של הר-דב, שזה הוזכר קודם פה, והמצב שבו היה מוצב החרמון. במלים אחרות, שהתגבור בהר דב היה פחות חיוני ממוצב החרמון.

י. חופי:

אין קשר בין שני המוצבים האלה. מוצב הר-דב - האויב שלו אחר, הייעוד שלו הוא אחר (לנדוי: המחבלים?) הוא כולל מחבלים. וגודל הכוח שהיה מוצב במוצב זה היה גודל כוח כזה שהיה צריך לבצע את הבטחת המוצב פיסית ואח כל פעילות החוץ פחוץ למוצב. לכן הוא הגיע למספר הזה.

י. חופי (המסך:)

המוצב הזה היה פורס, אם אינני טועה, או 4 או 5 חצפיות מחוץ למוצב, שבמסך כל היום היו לא במוצב עצמו. כך שאי-אפשר לראות זאת כך - המוצב הזה כלל 60 חיילים, ומוצבים אחרים כללו פחות חיילים. זה היה מעין כסיס יציאה למקומות נוספים שאנו החזקנו אותם. וכל בוקר ממוצב הר-דב היו יוצאים מזרחה לחפוס שתי חצפיות, ולכיוון הדרום-מזרח כלומר כלפי מטה - אני הושב שעוד שתיים. אם אינני טועה, או 4 או 5 חצפיות. כל חצפיה כזו כללה בערך 6-7 אנשים. כלומר, הכוח שהיה בחוכו היה כוח שהיה גם בפעילות פנים וגם בפעילות חוץ.

במוצב החרסון ובכל הקו הסורי הכוחות של המוצבים עצמם היו להבטחת המוצב עצמו. הכוחות ~~4400~~⁴⁴⁰⁰ בין המוצבים, שזה היה פתיחת הצירים, מארבים וכו' - היו במחנות עורפיים כמו בקוניטרה, או במסעדה, בנהל גשור בדרום, ברכבל החתחון, או במסערה בגזרה הצפונית. כלומר, פתיחת הצירים נעשתה לא על-ידי הכוח שהיה במוצבים. לכן זה יוצר דיספרופורציה בין מספר האנשים שהיו שם לבין מספר האנשים שהיו במוצבים שכרם-הגולן.

למקוב: הכעיות של 102 הן בנושאים של אחריות וסמכות באים

בין חילות וזרועות, בין מטכ"ל ובין פיקוד.

י. חופי: אחת שואל איזה בעיות היו?

למקוב: כמה מטה שקרה טוביל גם לזה - אמ"ן, אוויר, ספקר 820,

חקציב, מטכ"ל, הכיצוע, הפיקוד.

י. חופי: ברור שזו לא יחידה הופוגנית. זה ברור לגמרי.

היו"ר אגרנט: החרסון.

הערות אלופ י. חופיי. חופי:

הכוח שישב שם, בחרסון, זו לא היתה יחידה הוסטוגנית.
גם מכל אחד מהמרכיבים שלו - פרט לכוח האכטחה של גולני -
הוא בהוכחו לא היה הוסטוגני. היו אלה אנשים שהתחלפו בחורנוה שביצעו במוצבים.
נושאי הבינוי - בגלל זה שזה היה כין-חיילי וכין-זרועי למעשה - רוכזו על-ידי
ראש אג"ם, בגלל הסיבה הזו. תכניה הבפצנץ כולה היתה באחריות של מרכז בינוי
ולא של בינוי של הפיקוד. לפיקוד היה קצין, סגן-אלוף שכנר, שהיה מין קצין
מתאם מטעם הפיקוד לנסוח לקשור את כל הזנבות האלה יחד. אבל בהחלט גם כשלבי
הבניה היו קשיים בגלל זה שכל אחד היו לו את הצרכים שלו ואה האינטרסים שלו.

נבנצל:

נלקח פעם בחשבון שיכול להיות שהמוצב יוחקף ולא

ההיה אפשרות לתת לו עזרה מבחוץ?

י. חופי:

עוד פעם לגבי ההערכה שלי, אני מודה ומתוודה שאני הערכתתי
שעלולה להיות פשיטה עליו, על המוצב הזה. השבתי שלכוח
שנמצא שם יש מספיק עוצמה בשביל לעסוד בפני פשיטה כזו. דאגתי לו מבחינה זו
פחות מאשר למוצבים האחרים, שהיו עלולים להיות מוחקפים גם על-ידי שריון,
דבר שלא היה יכול להיות במוצב החרסון. הוא כאופן מוחלט יכול היה להיות מוחקף
רק על-ידי חיל רגלים.

עוד פעם כחכם לאחר מעשה, ברור שהכוונת לא עמד מול הכוח

שחקף אותו.

ירי:

שאלה לא בקשר למוצב זה, נחזור אחורנית. זוהי שאלה שאין
בה משרם ביקורה, אני רק רוצה לכרר איזו עובדה.
אני * בהחלט יכול להבין את המצב, אתה אפרת שאחם עזבתם את נפח בשעה
2.30 או 2.00 בבוקר, לאחר שרפול התארגן, אז אתה עלית לכנען. היו לנו
יריעות - ואינני זוכר כרגע זה אם הן חלופ על זה או לא - שלמעשה אחם עזבתם את
נפח כי האויב הגיע לשם.

י. חופי: רפול וברזני.. (ירין: זה היה יותר מאוחר) יותר מאוחר, ביום ראשון באיזו שעה יצאו בעור שיניהם מחוץ נפה כי הסנקים הגיעו עד השער,

ירין: כלומר, בשלב זה לא היה מצב שנפה עצמה הותקפה.

י. חופי: לא, באופן מוחלט לא.

לסקוב: ככל-זאת מישהו אמר שהוא קיבל ידיעה, יחכן שבגלל זה שאבד לו הקשר - שנסוגים מנפה,

ירין: - - - זה היה משהו אחר. מסתבר שגם אני טעיתי.

י. חופי: כאשר אנחנו עוזבנו את נפה..

לסקוב: .. שעוזבים, שמסתלקים, שבורחים, שתוזז גם כן..

י. חופי: אני מסביר: זה לא היה בשלב שחפ"ק הפיקוד דילג לכנען.

הדילוג היה דילוג רגיל. רפול וברזני והסיוע הארטילרי

נשארו בנפה. זה היה ביום ראשון. היו שני מקרים כאלה, הם יצאו פעם -

וזאת אני יודע משמועה, לא מזה שאני הייתי במקום - אגאג הגיעו סנקים עד בדרוח

המחנה. זה היה השלב שרפול וברזני קפצו על רכב ויצאו מהמחנה עם יחרת האנשים.

נדמה לי שזה היה פעמיים.

היו"ר אברנט: אני מציע שנפסיק עכשיו, ונמשיך בשעה 4.00 כדי לגמור

לפידות: את העדות.

לנרדי: כמה זמן תקח עודהך עד לסוף הלחימה בגולן, עד הכליפה?

י. חופי: אה השלב הזה גמרחי למעשה, השאלה היא עד לאיזה יום
אתם רוצים שאמסור עלכן עדות?

י. יריין: איך היית מגדיר את גמר שלב הבלימה ברמת-הגולן?
י. חופי: בלימה מסת - ביום שני בכוכר. זה לא סרוויק, מפני שתוך
כדי החקפת הנגד שלנו היו עדיין החקפות די כבדות בגזרה

הצטרפנית.

לסקוב: אני חושב ששעה חשע - זה הזמן.

יריין: יום רביעי יהיה אולי יזחר נכון?

י. חופי: ביום שלישי, ב-10 בכוכר, נשברה החקפה סופית בצפון
אזל חטיבה 7, אנחנו היינו עדיין בשלבי החקפה.

היר"ר אגרנט: נמשיך לאחר ההמסקה - בשעה 16.00.

ועדת החקירה - 27.1.74
 ישיבה סז - אחת"צ
 העד: אלוף י. חופי

אד.

- 1 -

- היו"ר אגרנט:
 האם יש לך משה איך המוצגים היו פרוסים?
- י. חופי:
 לא כן.
- אגרנט:
 אחת נשאלה: מה לדעתך זמן הבליטה?
- י. חופי:
 אולי לפני זה - יש לי שלושה מסמכים שני מציע
 שהקבלו אותם: 1) פקודת הסכצע הסמכנה ביותר
 למועד הלחימה, זו פקודה שיצאה בהמישי לחורש.
- אגרנט:
 פקודה למה?
- י. חופי:
 פקודה כוננות עם קביעה מיקום הכוחות, הוראות
 מבצעיות, פקודה להתקפות נגד. כלומר, זו פקודה
 מבצעית שיצאה וריכזה מה שהיה עד שוחו מועד. 2) דבר נוסף שקשור למוצב
 החרסון - יש מה סיכום דיון מה-23 לספטמבר, דיון שהתנהל אצל ראש המטה שלי,
 שבו בסיכום הישיבה סוכס על עבודות שצריכות להתבצע, על חלוקת אחריות,
 על הוספת של עפרות ועל אחריות של הטיבה 820 להוציא פקודות קבע ולתרגל
 את הכוחות.
- לסקוב:
 זה עוב בתקופה צעורי היה?
- י. חופי:
 זה מה-23 לספטמבר, אני חושב שאז צורי עוד היה.
- אגרנט:
 הוציא פקודות קבע על מה?
- י. חופי:
 להגנת מוצב החרסון ולתרגל אותם.
- 3) המסמך השלישי, נדמה לי שהזכרתי את זה בפעם
 הקודמת, - מספר ימים לפני המלחמה ביקשנו וקיבלנו אשור וכוחות להשלים
 שרות מוקשים שחרו לנו, או שנראה היה לנו שיש טעם להוסיף אותם, כולל חעלה נ"
 נוספת ^{הספקנו} לא לבצע. אז מה ישנה הפקודה ובפועל גם הספקנו לבצע את המיקוש הזה

השאלה על ערב איזה מועד אפשר להגדיר את
 שלב הכלימה - אני הייתי מגדיר את זה עד יום שלישי בשבוע, ה-9 לחודש,
 שעד עשר כבוקר, זו השעה שבה נשכרה סופית ההתקפה של הסורים בגזרת קוניטרה,
 הגזרה הצפונית של חטיבה 7.

יריין: ההתקפה שהתחילו בה ללילה?

י. חופי: התחילו אותה כליל שני-שלישי והיא נמשכה עד
 עשר כבוקר בערך ביום שלישי. אני מגדיר את זה
 כגמר הכלימה למרות שאנו ^{כבר} ^{שני} שלוש כבוקר היינו כבר בהתקפה נגד מפני שבחוף
 ימי התקפת הנגד שלנו היו עריין התקפות סוריות בגזרה הצפונית כולל ההתקפה
 האחרונה שהזכרתי כרגע,

יריין: שם היחת דביזיה שלוש?

י. חופי: דביזיה שלוש הסורית, מביזיה משוריינת.

אגרנט: מה היו עוד בגזרה הצפונית?

י. חופי: היו עוד התקפות סוריות רציניות עד כרף כך
 שהיה שלב באותה התקפה אחרונה שהיה ספק אם
 חטיבה 7 תהיה מסוגלת לבלום.

אני חוזר עכשיו לתאר את היום השני בשבוע,

ה-8 לחודש, התקפת הנגד התחילה בכוכר לפי התכנית.

לסקוב: של מוסה?

לסקוב: של מוסה ושל רן. שתי האוגדות תקפו, כל אוגדה
 בגזרתה, כפי שצינחתי את חלוקת הגזרות ביניהם,
 ומתחילה ההתקפה היה ברור שיהיו קרבות כבדים מאוד כי כמות הכוחות של האויב

שיחה ~~מחלפת~~ על הצירים האלה היחה גדולה.

- יריין:
==תשכספה תזכיר לי טוב: משה פלד הלך מיהוריה
- י. חופי:
משה פלד עלה בשני צירים: עלה בציר אל-על-עין-גב,
אל-על-צומת רפיד.
- יריין:
הוא הלך מדרום, איפה הלך ~~משה~~ דן?
- י. חופי:
ציר נוסף, ציר מעלה-במלא שניהם כפיקודו של פלד
- יריין:
שניהם מדרום לכנרת.
- י. חופי:
שניהם בדרום הכנרת. ודן לנר הלך בצפון הכנרת
בציר יהודיה-חושניה על ציר אחר.
- יריין:
רגע, יהודיה לא ירד דרומה מהכנרת?
- י. חופי:
הוא יורד לצפון הכנרת.
- יריין:
סליחה, זה נכון.
- י. חופי:
היו קרבות שריון כשריון כמהלך ההתקפה הזו,
היו כבר התקפות שלנו על התמסות חיל רגלים
שלהם למספר מקומות לאורך הצירים האלה. כמו הל-סאקי, הל צ'וחארר.
- אברנט:
זה בגזרה שלנו?
- י. חופי:
כן. אני שכחתי להזכיר שבליל ראשון-שני פונד
שלושה מוצבים בתל-זוהר: מוצב 115, 114, 113
וחל-זוהר עצמו. הכוחות קיבלו הוראה שהמוצבים לעלות לתל-זוהר ועם כוח טנקים
קטן שהיה למעלה בפיקודו של מג"ד מחטיבה 108 בליילה, לרדת לכיוון הכנרת ולהתחב
עם כוחותינו. למעשה גם מוצב 116 קיבל אותה הוראה, אבל מה שאני יודע כדיעבד
זה שהוא היה מוקף בצורה כזו שאנשים לא יכלו לצאת ולעזוב את המוצב ולכן הוא
נשאר עד שהתחבר עם כוחותינו. האוגדה שתקפה מדרום, קיבלה אינפורמציה שבמוצב
116 יש חיילים שלנו, המוצב מוחזק, האוגדה קיבלה אינפורמציה שבתל-סאקי ישנם

כוחות שלנו בחוף בונקר עם פצועים שחלקם היו אנשי גדוד 50 וחלקם צוותי סנקים
שנקלעו למקום. ובהמשך לחימה, אני חושב שזה היה כבר או ביום שני בלילה
או שלישי בבוקר, התחברו אתם. אני חושב שזה היה ביום שלישי בבוקר, התחברו
עם הכוחות האלהופינו את הנפגעים מסם.

ביום השלישי, ביום שני בלילה, למעשה לא היח
לחימה של מסם בגזרה הזו, בגזרה התקפה הנגר, הפעולה שנעשו היו פיגוד הנפגעים,
חיקון סנקים, מילוי החמושת מחדש. ביום השלישי, החל מסחר, התחדשה החקירה
שלנו. לאורך כל החקירה - לא הזכרתי קודם, היה לנו סיוע אויר די רציני
בסבטת פנים שלנו כאזור שהיה מוחזק עלידי האויב, וגם מזרחה מעבר לקו הסגול
מאחר שהכוחות עלו לאורכו והיו הפרעות מעבר לקו הסגול. הפרעות גם באש וגם
כוח שריון נוסף שניסה או להכנס בעקבות הכוחות או אם לבצע התקפה נגד
כאגף של הכוחות שלנו.

סיוע אויר רציני הזה היה אפקטיבי גם או בעיקר
נגד השריון של האויב?

ירי:

בעיקר נגד השריון של האויב. אפשר להגיד שבעיקר
נגד השריון. היו שני מקומות שהיו מוחזקים

י. חופי:

ממש כבר על ידם בסטת שלנו, שלמעשה גם חיל רגלים היה בחוכו, כמו אזור חושניה.
אבל בעיקר זה היה על שריון אויב באזור מלי-קודנה שעל יד צומת רפיד
ועל הציר שמוביל משיך-מסכין לצומת רפיד. היחה שם תנועה שריון גדולה גם
על הציר הזה וגם על דרך הנפט.

אחרי כן פי.

לפני כן - א.ו.
מ.י.

ועדה החקירה - 27.1.74
ישימה ס"ז - אהה"צ

הער: אלוף י. חופי

יריין:

אני שואל שאלה, אמנם אני אולי יודע את התשובה, אבל זה לאור כל מיני דברים ששמענו כאן. כשאתה אומר שזה היה אמקטיבי נגד הטריון של האויב, האם יודע לך אולי במקרה באיזה פצצות השתמש חיל האוויר ומה היה האפקט שלהן הלכה למעשה, כשלב הזה?

י. חופי:

בדרך כלל חיל האוויר השתמש בפצצות רסק, בניגוד למלחמות הקודמות שהוא ירד עם רקטות ותותחים, בגלל העובדה שהוא ירד באזור שהיה אזור טילים, אמ"ט, אזור מוכה טילים.

האפקטיביות בשלב הזה התבטאה, לפי מיטב הערכתי, בעצירת האויב לפחות על שני צירים שהזכרתי אותם קודם, שזה דרך הנפט מסודר לקו הסגול, וצד הכביש העיקרי, שזה שיך-מסכין - צופת רפיד. היה סיוע כבר מאד של מטוסים, שלא היה מתוכנן מראש, אלא מטוסים ש"נקטפו" באויר, מטוסים שחזרו מאזור דמסק ולא הפציצו שם בגלל תנאי מזג האויר. וסאחר שבאותו שלב היה מצב די קריטי בגזרה של 146, של האוגדה הזאת, בהכוונה של החפ"ק האוירי שהיה אחי, הכניסו את המטוסים בהפצצה כבדה מאד של פנטומיס.

יריין:

אם כך, זה היה טוב מאד שמוטי הוד היה שם, אחרת ספק אם זה היה.

י. חופי:

בהחלט, בהחלט. זאת אומרת את ההכוונה לא מוטי עשה, צצ

יריין:

אצל לא, את השכנוע.

י. חופי:

... ההחלטה - בהחלט מוטי. גם לא היו להם מפות

מחאימות לאזור הזה. אבל בדרך של תולכה הוא הסביר להם

את המקום, וההפצצה היחה הפצצה יעילה באזור של חילי קודנה.

ס.י.

ועדה החקירה - 27.1.74
ישיבה ס"ו - אה"צהעדה אלוף י. חופייריין:

אתה יודע אם אחרי המלחמה אנחנו ראינו את האפקט של

פצצות הרסק האלה על הטנקים?

לא, אינני יכול להצביע...

י. חופי:

פלזמר, אתה אומר שפשוט זה עצר אותם.

יריין:

בשני האזורים האלה פשוט נבלמה ההתקפה.

י. חופי:

אם כי באזור הפנימי אצלנו זה היה עדיין אמ"ט (אזור מוכה

יריין:

טילים).

היה אמ"ט. כל רמת הגולן היחה אמ"ט.

י. חופי:

כל רמת הגולן היחה אמ"ט, כן.

יריין:

אנחנו הגענו סדרום, לקראת ערב של יום שלישי בשבוע,

י. חופי:

הגענו לאזור של צומת רפידי, מול חילי קודנה, על דרך

הנפט לכיוון אזור חושנייה, ובציר של אוגדה 210 - גם כן לקירבה חושנייה.

לא שמעתי את הדבר האחרון.

היו"ר אגרנט:

אני אומר: בציר של יהודייה, בגזרת אוגדה 210, התקרבו

י. חופי:

הכוחות שלנו גם כן לאזור של חושנייה.

לאחר שנשברה ההתקפה באזור חטיבה 7, בצפון, ביום

השלישי - הופנה מאמץ של אוגדה 36, בעיקר עם חטיבה 679, להתחיל להרוץ כלפי

דרום מכיוון כללי של אזור נאפה לאורך ציר הנפט ומזרחה מציר הנפט, דרך

סינדיאנה, מקום שהזכרתי אותו היום.

למעשה רק ביום רביעי בכוקר, לאחר עוד התקפה משולבת

של שלוש האוגדות בצירים שהזכרתי, הגענו לקו הפסקת האש, לקו הסגול, לאורך כל

החזית, פרט למוצב החרמון.

פ.י.

ועדה החקירה - 27.1.74

ישיבה ס"ז - אחת"צ

הער: אלוף י. חומי

יריין: האם זה כלל גם את האזור של רפיד או לא?
י. חומי: כל השטח, עד הקו הסגול. ביום דביעי, כסביבות השעה
 10 בבוקר, הגענו לאורך כל הקו לקו הסגול, פרט למוצב

החרטום שנשאר בירי הסורים.

היו"ר אגרנט: אז כל השטח של רפה-הגולן היה ביריננו מאותה שעה?

י. חומי: מאותה שעה כל השטח של רפה הגולן היה ביריננו.

רציתי למעשה בשלב הזה, וזו היחה פסימה שהוטלה על
 אוגדה 146, לכבוש גם את תילי קודנה, כחלק מהתקפת-הנגד בשטחנו. התילים
 נמצאים מעבר לבבול. ולמעשה לא ביצענו את זה, מפני שהכוחות הגיעו בשלב
 הזה לשחיקה רצינית מאד, עם כמות גדולה של נפגעים, ולא ראיתי בשלב הזה הכרח
 לכצע את זה.

יריין: אבל זה היה כבר בשלב של החילה ביצוע?

י. חומי: לא. הם הגיעו למעשה עד הקו הסגול. המחשבה הראשונית

שלי, כשנחתי למסא את הפקודה להתקפת הנגד, כאחד מהיעדים

של התקפת-הנגד היו תילי קודנה.

יריין: האם זה לא היה - יכול להיות שאני טועה - האם זה לא

היה שלב שבו נהרג איזה סג"ד? כסביבה הזאת?

י. חומי: לא.

יריין: או שזה היה אחר כך? כשהיו כבר העיראקים וכו', לא

היה נסיון נוסף? לא בקודנה, אולי בתל אחר.

י. חומי: היה גם בקודנה...

תעוד: אלוף י. חופיידין:

ושם לא נהרג איזה סג"ד שהחמיל ללכת וחזר?

י. חופי:

הוא לא נהרג. אם איננף טועה, אנחנו ב-19 לאוקטובר

הלכנו לכבוש את התל פחדש, עם גרור צנחני פילואים.

היו לנו שתי פעולות מבוזעות באותו לילה: גרור אחד באזור הסובלעת הרחכה, ליד הכביש; וגרור שני - לחילי קודנה. בערב החקשרו אתי סג"ם ואסרו עלי לבצע את שתי הפעולות האלה. לאחר זיכות אישרו לי לבצע את הפעולה הצפונית יותר, ולא אישרו לי לבצע את חילי קודנה.

ידין:

אם אז נהרג מישהו בדרוס, או נפצע?

י. חופי:

לא, לא. בגדוד הזה לא קרה שום דבר. נהרג סג"ד

בכות של מוסא, אבל לא בהקשר הזה.

ידין:

אכל באותו ערב?

י. חופי:

לא. זה היה אחר-הצהריים, באחת מהתקפות-הנגד.

היו"ר אברנט:

מהי אסרו עליך לעשות את זה? באיזה האריך?

י. חופי:

זה האריך שלא קשור לתקופה הזאת.

ידין:

זה כבר חורג מהוועדה.

י. חופי:

זה חורג מהתקופה הזאת.

אלה פחות או יותר האירועים.

לסקוב:

יש לי שאלה בקשר לתכנית "סלע" שתכננתם לחפיסת הסובבים,

כל אותה חפיסה של הגנה, מה שנקרא, ניידות. לא ברור לי

איפה אמרו לכם שפה צריך לחסל את האויב, על התעלה - אם זה בליטה; או שאמרו

לכם: מותר, כלליה, או באיזה שהוא מקום גם לעשות הכלה, כלומר לחת להם להיכנס.

ס.י.

ועדת החקירה - 27.1.74

ישיבה ס"ז - אתה"צ

הערות אלון י. חופי

קודם כל אני יכול להגיד לך מה אני קבעתי לעצמי. י. חופי:

אתם הרי הגדרתם בתכניה... לסקוב:

כן. אתה אומר: מה אמרו לנו. אני אומר מה אנחנו י. חופי:

אמרנו לעצמנו. אנחנו אמרנו: הגנה ניידה, אבל יחד

עם זה הגנה קשיחה, כלומר מבחינת איבוד שטח של רמת הגולן. כלומר הגנה בכוחות ניידים, נקרא לזה, לא הגנה ניידה בסוכן של הנועה לאחור ולהת לאויב להיכנס. כלומר הכוונה שלנו הייתה בתכניה ההגנה - ולפי זה גם נפרסו הכוחות - למנוע חדירה לשטח שלנו, לנסות לשבור את האויב בשלבים הראשונים של ההתקפה שלו.

אם אתה אומר: אני צריך להחזיק את האויב על המכשול הזה, לסקוב:

ואתה אומר: אצא הגנה ניידה - אז הדרך היחידה שיש לך

זה לנסות לשבור אותו על הגבול, ומיד חדירה נגדית. אחרת אתה אומר: אני אנסה

להרוג אותו פה על המכשול, ואני אתן קצת הכלה. אתם לא תדרתם לצד השני.

כאיזה שלבים? י. חופי:

כאותם השלבים שהעסק התחיל. לסקוב:

לא הגענו למצב שיכולנו לבצע את זה. אני מדבר על י. חופי:

הביצוע.

אם

כלומר/התכניה, אם זה מה שנקרא, להפוך את המכשול לשטח לסקוב:

הריגה ואחר כך לתרוך פנימה, לא התבצעה מסיבה זו או אחרת

נשאלת השאלה מה פשרת המלחמה של הפיקוד, שהרמטכ"ל נהן לך ביום ששי או ביום שבת.

היית פעמיים במטה הכללי. האם הוגדרה המטרה, לאור מצב הכוחות שהיו?

אתה כרכת פה שני דברים יחד, ואני עניתי לך לא על מה י. חופי:

שאחת שאלת. הייתה תכניה "סלע", שהיא בפועל לא התבצעה.

היא אצא פשוט לא התבצעה, כי לא הספקנו להיערך ל"סלע". וכחוצאה מזה הפקודה

מ.י.

ועדה החקירה - 27.1.74
ישיבה ס"ז - אחת"צהער: אלוף י. חופי

שניחנה לי היא לבלום את האויב, למנוע ממנו לכבוש שטח בשטח שלנו, בשטח שמעבר לקו הגבול.

כלומר, בזה בסופו של דבר היית צריך להסכים להחזירה. לסקוב:

הם חדרו. ירין:

לא הייתי צריך להסכים להחזירה, אחת שואל אם חדרו - י. חופי:

חדרו.

אני רק רוצה להגיע להגדרה ברורה, ללא סטיות, במה שנקרא לסקוב:

כהירוח של מחשבה בתוך העניין. כי אם אומרים: זה שטח

ההריגה - אז זהו שטח ההריגה. השאלה שלי היא אם הדברים האלה באמת הוגדרו

כצורה ברורה.

לפי דעתי - כן. אני מבדיל פה בין חכניה "סלע" ובין י. חופי:

מה שקרה לנו ביום הכיפורים.

ביום הכיפורים היעד היה להפוך את החעלה ואת המוקשים לסקוב:

לשטח הריגה, והם בכל זאת הצליחו לחדור.

הם הצליחו לחדור מפני שכמה הכוחות שעמדה לרשותם לא י. חופי:

היחה מספקת.

כלומר, לפי ההוראות שיצאו בשבת בבוקר, אילן הכוחות ירין:

היו מגיעים לפי התכניות שחשבו שיגיעו,...

אני אציג את זה אחרת, כי אז כנראה זה כבר גם כן לא היה ריאלי. אבל חכניה

"סלע" המקורית התבססה על הכוחות הסדירים וכוחות מילואים.

אם י. חופי:

ואז תכוונה היחה להיות קשית על הקו ולא לתת להם לחדור. ירין:

אבל בשבת בבוקר, כשניחנה ההחאה, אפילו לפני שידעו שהאויב

3649

- 20 - 17 -

פ.י.

ועדת התקירה - 27.1.74
ישיבה פ"ז - אהה"צ

הער: אלוף י. חרפי

יפתיע פ-6 ל-2 - כבר היה ברור שלוח הזמנים של ביום המילואים בשום פנים
ושופן לא יוכל להיות מוכן לקראת שבת ב-6. אז אני ממשיך את השאלה של רב-אלוף
לסקוב: אם כך, מה היתה ההחלטה, לנוכח המצב הזה, לפני שהם חדרו, אבל בזמן
שכבר היה ברור שאי אפשר יהיה לעשות את "סלע" - מה אז היתה ההוראה שקיבלת?
השאלה ברורה?

אחרי כן רשמה א.א.

י. חופי: ברור לגמרי. אני רק לא זוכר בדיוק מה קיבלתי, אני רק

יודע מה התכוונתי שיעשו ואיזה הוראות יצאו. ההוראות

היו לפנוע כל חרירה לשטח של רמת הגולן.

ידין: למרות שהיה ברור שאין כוחות לשם כך?

י. חופי: כן. זאת אומרת, לא ידעתי מראש שהכוחות לא יהיו מסוגלים

לעמוד.

ידין: אני רוצה להכין. בפקודת שובך-יונים יש הנחה אופרטיבית

מסוימת, שאפילו שיבצעו אח סלע או אח שובך-יונים מלא, עד

שיגייסו את המילואים יעבור ש' סלום כך וכך שעות, שאז חובת הסדירים להגן.

האם בשבת בבוקר, כשהיה ברור שבמקרה הטוב ביותר המילואים יגיעו ביום ראשון,

אי אפשר היה להניח שיגיעו לפני כן...

י. חופי: בפועל הגיעו בסוצאי שבת.

ידין: אבל בבוקר קשה היה עדיין לדעת. היתה הנחה מסוימת

שהסדירים כפי שהיו יוכלו לבצע את המשימה האופרטיבית

של סלע עד שיגיעו המילואים?

י. חופי: לא. לא שלי בכל אופן.

י. חופי:

לסקוב:

שמעה שנאמר, שהכוחות הסדירים יכלו לבלום עד אשר הכח יתרכז.

י. חופי: נאמר על ידי מי?

לסקוב: כעתונות, כהסברה.

י. חופי: אני מעולם לא הצנתי...

לסקוב: אני לא מדבר עליך. זה נאמר. הנקודה חשובה בשביל להגיע

למחשבה ברורה.

י. חופי: אני חשכתי לפני המלחמה, שכדי לעמוד מול החקפה כוללת של

הסורים אני חייב להערך בהערכות מלאה של סלע.

היו"ר אגרנט: מהי תכנית סלע?

י. חופי: תכנית סלע כללה 3 חטיבות משורינות וגדוד סיוע משוריין

ברמת הגולן ממש, חטיבה משורינת נוספת ושתי חטיבות

ממוכנות לרגלי רמת הגולן. דהיינו, מעבר לירדן מזרחה מצפון לכנרת, ועל ציר גזן,

צומח ווסג:

ההערכה שלי היתה שעם 350 סנקים מלכתחילה בפיקוד של אוגדה 36,

עם 18 גרודים ארטילריים, שבתכנית טלע היו צריכים להיות פרושים ברמת הגולן, היתה

צריכה להיות פרושה ארטילריה של שתי האוגדות וארטילריה של הפיקוד, הכוחות

האלה יהיו מסוגלים לכלום כל החקפה של הסורים. וראיתי את הכוחות הנוספים לרגלי

רמת הגולן כשתי אלטרנטיבות, וכך זה הוצג. אלטרנטיבה אחת לסייע לבלוימה, לסייע

להגנה. אלטרנטיבה שניה, לסייע למעבר להתקפת נגד, לפי 4 אפשרויות שונות שהיו

ממוכנות בפיקוד: תכנית בגיזרה הדרומית, תכנית בגיזרה הצפונית - שפחה או

יותר ביצענו כסופו של דבר, ותכנית עיקרית דוקא בגיזרה המרכזית.

יודין: אני עכשיו חוזר לשאלה שלי. ביום ששי למעשה עדיין לא

נתנו לך בכלל אפשרות לגייס.

י. חופי: לא.

יודין: זאת אומרת שצריך היה להיות ברור, ואני מניח שזה הוצג,

שאם היתה מלחמה ביום ששי או בשבת, הרי אין אפשרות להגן

על רמת הגולן, אלא אם כן יגייסו מילואים. זאת אומרת, אם תהיה מלחמה בשבת,

ביום הכיפורים, ולא מגייסים ביום ששי מילואים, אין אפשרות להגן על רמת הגולן

כי לא יהיו 350 סנקים. זה היה ברור? זה הוצג לפני מישהו ביום ששי, או ששש?

שהבעיה לא עלתה ביום ששי?

לסקוב: דיברו ביום ששי על מצבי כוננות.

יודין: דובר על כוננות של הסדיר. מה חשבו בכוננות של הסדיר.

נניח שהרמטכ"ל או הפיקוד העליון יכול היה לומר ביום ששי

להנהגה, כאשר החליטו להכריז על מצב כוננות: חשמעו, אנחנו העמדנו את כל

הצבא הסדיר בכוננות, והיה אם יקרה משהו, אנחנו נגייס את המילואים והצבא הסדיר

יחזיק מעמד. לפי מה שאתה אומר, אם ביום ששי הכריזו על מצב כוננות בסדיר כלכד

ולא גייסו מילואים, פרוש הדבר שאם יקרה משהו ביום שבת, הצבא הסדיר הזה, לפחות

כגיזרה הצפונית, מראש איננו מסוגל לבלום.

י. חופי:

אם ה"משהו" זה לא דבר מוגבל, אלא התקפה רבתי, התקפה כוללת.

ידין:

אני מדבר על התקפה כוללת.

י. חופי:

התקפה כוללת או התקפת פתע, כי ביום ששי לא ידעתם מה שיהיה

בשבת בבוקר. זה תופס בשני המקרים.

י. חופי:

פתע מבחינת העיתוי, אבל כוללת מבחינת גודל הכוחות

התוקפים והיעדים שלהם.

ידין:

אם אנסח מה שאני רושם מדבריך: ברור היה ביום ששי שאם חשבו על

פלחמה כוללת ופתע, הרי ברור שעל ידי הצבא הסדיר בלבד,

בלי הוראה לגיוס מילואים, אי אפשר היה לבלום.

י. חופי:

לא אגיד שאי אפשר היה...

ידין:

אבל זה לא היה לפי התכנית.

י. חופי:

זה לא היה לפי התכנית, אני חוזר ואומר, אני הערכתני שאני

למילואים, לכוחות יותר גדולים מאשר הסדיר כדי להגן על

רמת הגולן. הסברתי זאת בפעם הקודמת, לא במקרה פעלתי כדי לקדם את הימ"חיים כך שאכן

אוכל להשתמש בהם חוץ פרק זמן קצר. אבל אף ^{פעם} אחת לא הצגתי דעה, שלי לפחות,

שהכוחות הסדירים מסוגלים בכשתון להגן על רמת הגולן. אחרת כל תכנית סלע היתה

סיוחרת.

ידין:

עכשיו אני רוצה להביא את זה לשלב נוסף. אין לנו עדיין

מה עדות מהמטה הכללי ועוד אין לנו הסטנוגרמות, אני בינתיים

רוצה להכין איך אתה קיבלת ואיך אתה ... בשבת בבוקר, כאשר אתה אומר שבפעם

הראשונה הברר לך, וגם למטה, שכערב כשש תהיה פלחמה, ברור היה שאפילו אם הממשלה

תחליט מיד, בשעה 7.30 ישבתם, אבל ברואי אם תחליט שעה אחרי כן, אין כל סיכוי

שלשעה שש, לפי כל מה שהיה מתוכנן, יגיעו גם חטיבות מילואים במסגרת המינימום

הדרוש לפי תכנית סלע.

י. חופי:

נכון.

ועדה החקירה, 27.1.74

ישיבה סז, אח"צ
הערך אלוף י. חומי

- י. יריין: זה הוצג על ידך לאלה שנחננו לך את ההוראות? זה היה ברור?
- י. חומי: אני לא זוכר אם הצגתי את זה, אבל כל מי שמכיר את מסך גיוס המילואים, זה היה בשבילו מעל לכל ספק. במיוחד מפני שזה היה כיום כיפורים, עם כל קשוי הגיוס כיום כיפורים. אפנים נעשו סידורים ויצאו פקודות מיוחדות לגיוס מילואים כיום כיפור, יש לי פה גם העתק מהפקודה הפקודית שיצאה בהקשר זה...
- לסקוב: מענין אם ציינת שם גם מה מותר לא לבצע בשביל לעמוד בגיוס חפז? ניהנו הוראות שהגיוס יהיה חפז, ולכן אסרו על כמה דברים לומר. האם זה ניתן בפקודה? האם הפצת פקודה כזאת? והאם לא הגזימו למטה כאשר ביצעו את הגיוס החפז?
- י. חומי: חפז מאיזו בחינה?
- לסקוב: ענין של אופטיקה, זיכור, כל הדברים האלה, להוריד כל מיני ניילונים מסוללות,
- יריין: סליחה, לפני שאתה עונה על זה, אני רוצה להשלים את השאלה. כי התכוונתי לשאול אותה שאלה, אבל בשלב נוסף. לנו נספר על ירי סגן הרמטכ"ל, שכשבת בצהריים, בערך בשתיים עשרה, המטה הכללי ידע והרגיש כבר שזה מרוץ נגד הזמן, לכן בהכרה מלאה, מטעם המטה הכללי ניהנו הוראות, לפחות כלפי האוגדות שלא עמדו בפיקוד ישיר של הפיקודים, לשכוח כל נוהל גיוס, הנועה ומסע, ולהגיע איך שאפשר, להגיע יותר מהר אל הפיקוד.
- הו"ר אגרנט: מאולתר.
- יריין: כן, מאולתר. אולי בחשובה שלך על האוגדה ששייכת לפיקוד שלך הכלול גם בחשובה אם זה חל גם על יחידות אחרות, או אם זה היה לפי הוראות שקיבלת או שאתה קבעת.
- י. חומי: לא ידוע לי שקיבלתי הוראות בנידון, כלומר לפלא סנקים בחצי תחפושת וכו', או לא לשים את כל הזיכור על הסנקים. גם לא הורדתי הוראות כאלה כלפי מטה. בפועל, אני יודע, כתוצאה מהלחץ שלי והלחץ של רפול, שהאצנו בתת-אלוף אבירן, שהיה סגן של רפול סף, שיטב במחנה פילון ומיקח

על הגיוס, לחצנו עליו בצורה בלתי רגילה לזרו ולשלוח כוחות למעלה, אני יודע
בריעבר, ואם שואלים אותי לאחר מעשה - בצדק, היחה חשיבות יותר גדולה שיגיעו
כוחות למעלה, ולו גם לא מלאים, כי בהחלט אצלנו היה מרוץ קריטי עם הזמן ביחסי
הכוחות שנוצרו כרסה עם הכוחות הסדירים, מכל מקום, שום פקודה ספציפית לא זכור
לי שאני קיבלתי, ולפי מיטב ידיעתי, גם לא זכור לי שהוצאחי פקודה כזאת +
ספציפית כזאת.

לנדוי: קיבלנו הרבה חלונות ובקורה על זיווד בלתי שלם ועל סנקים
שיצאו לדרך בלי איפוס כוונות ועוד כהנה וכהנה, האם אחת מייחס את כל זה
לחיפזון בגיוס, או האם היו פה ליקויים בחוך מערכת החיסוש וההספקה שנתגלו פה?

לפני כן אא.

- 31 -

ועדת החקירה - 27.1.74
ישיבה ס"ז - אהה"צ

אד

העדה אלוף י. חופיי. חופי:

אני קושר את זה בשני דברים: דבר אחד - במסמך אבסולוטי של זיורד, יש לי על כך נחונים, יש לי נחונים לגבי המצב בפיקוד, אבל זה לא דבר שגילינו אותו במלחמה, זה היה ידוע לפני המלחמה, אינני זוכר את הסכום המלא שהיה דרוש בשביל להשלים את מחסני החירום, אם אינני טועה, זה היה סדר גודל של כ-500 מיליון לירות, אינני בטוח במספר.

כאשר עמדה על הפרק, לדוגמה, הקמת ארגון 210 שלי, בקיץ 1973.

(ידין: איזו ארגון?) של דן לנר, ארגון 210, המסמעות הברורה של הקמת הארגון הזו היתה לחלק את מה שיש על-פני מספר יחידות יותר גדול.

אני הייתי שותף - ולפני היו אלופים אחרים שהיו שותפים להחלטות אלה - לקראת כל שנת עבודה, כאשר היה דיון על מה להוציא את התקציב שעומד לרשותנו, האם להוציא את זה על פרטי חימוש עקריים, כמו הוספת של טנקים וכו', או - וזה לא חסיד עמד במאה אחוז דבר מול דבר, אבל בחלקו מאצג זה עמד דבר מול דבר - האם להביא למצב שכל מה שכבר קיים יהיה שלם במאה אחוז, אינני זוכר מישהו בדיונים אשר השתתפתי - ואבי לא כל השנים הייתי במטכ"ל, אבל מאז השתתפתי בדיונים האלה - אינני זוכר מישהו שסבר שצריך לעצור את ההתעצמות בפרטי הציוד העיקריים בצה"ל על-מנת להשלים את הדברים שחסרים במחסני החירום.

וספציפית יש לי פה תיאור מצב שהיה בפיקוד, שהיה ידוע במטכ"ל.

מאצג: המצב הזה מתאר, אמנם באחוזים, לא במספרים.

ידין: מאיזה תאריך?

י. חופי: המסמך הזה הוא לאחר המלחמה, אבל הוא מתאר את המצב שהיה

ערב המלחמה, ואני חושב שבאגף אפסנאות אפשר לקבל אינפורמציה

מלאה בדיקת איזה סוגים ומה חסר במערך, זה תיאור מצב שביקשתי שיכינו לי

הער: אלוף י. חופי

(י. חופי - המסך:)

בדיעבד, ובו יש חיזור גם של נשק קל, גם של עזרים למיניהם, גם של זחלמים, גם של ג'יפים, זינורים למיניהם, ציוד כללי כמו בגדי עבודה ושמיכה. זה ניתן מה לא במספרים אלא באחוזים. אחר-כך יש לי סך-הכל פיקודי - פערים עיקריים בציוד לחימה סבוקר, שזה גם ציוד אופטי, אוחז דבר לגבי רכב, וזינור.

היו"ר אגרנט: מה היו הפערים?

י. חופי: זה ניתן גם באחוזים, וזה ניתן כדברים עיקריים גם באמצעות מספרים מוחלטים - הדברים שחסרו כמחסני החירום, אני מיידי אציג זאת, זה חלק מהחשבה לשאלה שנשאלתי.

היו"ר אגרנט: הוגש במסך מס' 233.

מסך מס',
233

לסקוב: אוסיף שאלה לשאלתו של השופט לנדוי כדי להרחיב אותה: לכמה טנקים חסרו משקפות, שהם היו במחסני החירום אבל הם ניתנו ליחידות אחרות להשתמש בהם? כמה היה הכלאי של ציוד שהיה קיים, שבגלל החזקה לקריה לא ניתן להשתמש בו? כמה טנקים בגלל סיבה טכנית לא הגיעו? כמה טנקים בגלל זה שנמסרו על הזחלילים לא הגיעו? וכמה טנקים שהיה להם ליקוי טכני הגיעו ונכנסו לקרב, כמו אותו צורת שלא יכול היה לצדד אח הצריח?

י. חופי: אינני יכול להשיב חשובה על כל השאלות האלה.

לסקוב: בוודאי יש לכם ביקורת. אז אפשר לדעת כמה משקפות, מי נתן אישוד להוציא את המשקפות כדי לחלק ליחידות, כמה לא חזרו, כמה בלאי נסל, ויש סיכום של מצבה הטנקים.

י. חופי: אם אתה שואל אותי, אינני מסוגל עכשיו להשיב לך על השאלה הזו.

ועדת החקירה - 27.1.74
ישיבה ס"ז - אחה"צ

הער: אלוף י. חופי

לסקוב: תרשום|זאת לפניך, ואחר-כך תוכל לענות.

לנדוי: אמסין בשאלה. אני מכין סמך שזו היחה החלטה מודעת, שמוטב להחצצם בטנקים, ובינתיים באין ברירה להזניח את פרטי הציווד הזה. אני רוצה להכין כתור מי שאיננו סחמצא כזה: סנק שאיננו מצוייד צאצצ במקלע, או בציווד אופטי הכרחי, הוא למעכה הופך לכלי אין חפץ בו. בכל אופן, היעילות שלו יורדת מייד אינני יודע בכמה אחוזים. איך עלי להבין את זה?

י. חופי: לא היחה החלטה לא להשלים את הזיווד של הטנקים. המלחמה תפסה אותנו בסצב נתון, שלא כל הזיווד היה לטנקים. כאשר דיברתי על השלמת פרטי ציווד, לא דיברתי דווקא על כך - איש לא העלה על דעתו שטנק יכול להילחם מבלי שיש לו את הציווד האופטי של הטנק. לא לזה התכוונתי כאשר אמרתי שויתרנו, או שהיחה מחשבה לוותר על פרטי ציווד כדי להצטייד בציווד עיקרי. כאשר דיברנו על מערכות ועל טנקים, הכוונה היחה שהטנקים יהיו שלמים ומלאים. יש אלמנטים אחרים שחסרו. יש פה רשימה ארוכה מאד של ציווד שחסרו. לכל תכנית שנתיחה היחה תכנית להשלמת ציווד, קניית ציווד, קבלת ציווד מחו"ל

לנדוי: נתגלה שהיו חסרים פרטים חיוניים כאלה לטנקים.

י. חופי: אני אומר עוד הפעם: לא נתגלה, אנחנו ידענו על הסחסור שלהם. היחה תכנית ויש תכנית אג"איה להשלמת הפערים האלה.

אם אפשר להשיב לשאלה על הטנקים. יש לי פה נתונים, לפי מה שהצלחנו לבדוק לאחר מעשה, על חקלוקה בטנקים. אני מדבר על טנקים של פיקוד הצפון, לא על טנקים של אובדה 146 שבאה +* אלינו מפיקוד המרכז.

הער: אלוף י. חרפי

- לסקוב: יש לך הערכה כמה לא הגיעו?
- י. חרפי: יש לי מספר, לא הערכה.
- לסקוב: כמה לא הגיעו, של האוגרה של מוסה פלד?
- י. חרפי: אני חושב שמוסה פלד התחיל את ההחקפה שלו עם כערך 50 סנקים של חטיבה 205 סתוך 100 סנקים שהיו צריכים להיות לו.
- 50% בערך.
- צריך לזכור שאלה סנקי שוט-בנזין שעשו דרך ארוכה מאד.
- יש לי פה נחונים לגבי סנקים שלנו, בסך-הכל סנקים שיצאו מהימח"ים ונחקרו בדרך - 27 סנקים, מהם 19 שרפנים, להזכיר שני דברים: קודם-כל שרפנים זה פשוט כלי הרבה יותר ישן; והדבר השני - שהנסיעה שלהם במקרה הזה אצלנו בפיקוד היחה יותר ארוכה, כי אותם העברנו לאחור ואת הצנטוריונים קידמנו. אני אחר-כך אתן אתהפססך הזה. יש פה גם כן פירוט של הסיבות שהסנקים נחקרו בדרך.
- מסך שני נותן אינפורמציה על הקלות כחוחחים מתנייעים ועל סנקים שהיו בהם חקלות והם לא יצאו מהימח"ת בשלב הראשון.
- לסקוב: כמה?
- י. חרפי: עוד 20 סנקים, מחובם 10 שרפנים ו-9 סנקים שוט-מטאר.
- אצלים יש באופן ספציפי בעיות של מנוע בסנקים האלה.
- לנדוי: סנקים שלא היו בכלל כשירים להנועה? כך יוצא לפתוח ממכתב אחר שקיבלנו. סנקים שלא יכלו לזוז.

ועדה החקירה - 27.1.74
ישיבה ס"ז - אחה"צ

הערות: אלופ י. חופי

יריין: כמה סנקים כאלה היו?

י. חופי: 20 •

יריין: שלא יכלו לזוז, כולם מאותה חטיבה?

י. חופי: לא, אסרתי ש-10 אלה שרמנים מחטיבה 9 ומחגש"פ הפיקודי,
ו-9 סנקים שוט-סטאור, ש-8 מהם יצאו אחרי 6 שעות של מאבק
סיפורל, יש פה הפירוט.

לנדוי: האם זה מפני שהם היו בתוך ההליך של היקון או אחרת?

י. חופי: לאו דווקא.

לנדוי: אז מי אחראי לדבר כזה שסנק עומד במחסן, צריך להיות מוכן לפעולה,
וכאשר מתניעים אחד - הוא לא זז?

י. חופי: אסביר.

היו"ר אגרנט: זה הוכן גם כן אחרי המלחמה?

י. חופי: כן.

היו"ר אגרנט: המספר על סנקים שלא יכלו לנוע מוגש כמספר 234 •

יריין: אני רוצה לקרוא באזניך סכתב, אינני יודע עד כמה זה נכון.

אחרי-כן - או •

ידין:

"מתוך 27 טנקים שיצאו מקורדאני בכיוון לרסה הגיע שבעה כלבר במצב תקין. לשבעה טנקים היו חסרים טלסקופים שבלעדיהם הטנק הוא בבחינת גרוטאה סתכת. מצב הסנועים היה כפי רע. לא הפך מקלעים לטנקים דבר שהפריע בצורה שלא האוסן למהלך הקרב. רק בסוף הקרב נמצאו כ-25 מקלעים מגורזים כאחד המוצבים ב קורדאני. באזור 61 שהשתייך לחטיבה 205 אך צורך כהחילת הקרב ליחידתי, לפי עדות המג"ד עצמו מתוך 29 טנקים לערך שהובאו לגזרה טנקים מסוג צנטוריון לא הצליחו לנסוע החל מהרגע שהובלחם שהמכשירים לגדוד כפיקודו של מג"ד בשם גאספי ז" שהצטיין בצורה לא רגילה. גדוד טנקים שנמנה על פילואי חטיבה 188 עלה עם 10 טנקים ראשוניים לרסה ביום א' ללא מקלעים. מתוך ידיעות שמיעה (עו כאן כאילו לא ידיעות שמיעה) הוא מדבר גם על הוחחים מתנייעים של סוללה 155 שסבלו ממגבונני ירי מקולקלים וכו', וכו'. יש פה קטלג שלם.

י. חופי:

אינני יודעת מקור האינפורמציה שלו, אני מניח שהוא שלא יכול להיות אחר מכל היחידות האלה גם יחד. אז הוא שמע אותן. אני מסתמך על את האינפורמציה לפי מיטב ידיעתי על טנקים שלא יצאו ועל טנקים שנחטפו כדרך ולפי מיטב הכרתי זו האינפורמציה הנכפפת שאני הספקתי לאסוף אותה בדיעבד.

לנרדי:

שאלתי היחה מי אחראי לזה.

י. חופי:

קודם כל בפיקוד אני אחראי לכל מה שקורה. אם אתה שואל מי אחראי, אני אחראי לזה. לפי מיטב ידיעתי ישנה סדרה של טיפולים שהכלים האלה עוברים. ישנן ביקורות, גם פיקוריות גם מטכ"ליות במחסני החרום, שמטרתן לבדוק ולקבוע את רמת הטיפול בכלים. ההוראות מאפשרות או מחייבות ומאפשרות אחת לשלמה חודשים לעשות ניסוי דרך שהמטמעות של זה, יש דברים שיש תקלפת, אינני מכונאי, אבל מתוך ניסיון, ישנן חלוקה שמחלוקת רק שאשר הבכב נמצא בתנועה. גם אם מניעים אותו בתוך המחסן, לא מגלים

אח כל הרברים שהם לא כסדר, ולכן אחה לשלושה חודשים יש מסלול קבוע על יד כל ימ"ח כזה שהטנק עושה את הדרך וכורקים ומנסים לגלות את הפגמים בטנק.

ככל שהטנקים, היו שני דברים שהיו ידועים לפני המלחמה והם ידועים היום: האחד שטנק שרמן הוא טנק ממלחמת העולם השניה וכתוצאה מזה עם כל מה שצה"ל עשה בטנק הזה עם החלפת מנוע וכו' האמינות של הטנק הזה היא נמוכה. הרבר השני שהיה ידוע לפני המלחמה והוא ידוע גם היום כי ע היום יש לנו טנקים במנועים כאלה, לא הספקנו להחליף את כולם, זה שמנוע הכנזין בטנק הצנטוריון יש בו תקלות רבות מאוד. ולכן גם חלק הארי או כמעט כל הטנקים שהיו בהם תקלות, היו טנקים משתי הקבוצות האלה - או שוט-מטאר או טנק שרמן.

עוד פעם, אני לא בר-ספקא כשכיל להשיב תשובה

של בעל מקצוע.

שט זה צנטוריון?

אגרנט:

י. חופי:

כן. זה הכינוי שלנו לצנטוריון. כל פעם שיש כדיקה דרך, מתגלות תקלות. אז כשעושים את בדיקה הדרך לטנק יומיים-שלושה לפני המלחמה, היינו מגלים את התקלות האלה לפני המלחמה הייתי אומר לפני המלחמה - יוחר מזה - לו היינו מבצעים את הגיוס בנוהל הגיוס רגיל מכחינה מסך הזמן שניתן לבצע את הגיוס. כלומר שהיחידה מרגע שהפקודה יוצאת צריכה להיות במחנה מוכנה כעבור עשרים וארבע שעות לתזוזה מהמחנה - לא אלה פקודות הקבע לגיוס חירום - ניתן היה לגלות חלק מהתקלות שלפי דעתי הן תקלות טבעיות שובעות מזה שכלים מכניים עומדים במחסנים חקופה ארוכה, ולהגבר עליהן עוד לפני היציאה לתנועה.

אין לי מה את מועדי הביקורת שהיו. פיקוד הצפון

עמד גם לפני שאני הייתי בפקוד, ברמה הגבוהה ביותר בנושא האחזקה, גם בשנת

שאני הייתי בה רגם לפני כן. יש לי מה, אם איבני טרעה, ביקורת חיסוסיות

ועדה החקירה - 27,1.74

דגיבה סז - אה"צ
הערן אלוף י. חופי

שנעסן, של חיל חימוש.

של חיל חימוש או של הפיקוד?

לסקוב:

אני חושב של החיל, אם אינני טועה, של חיל חימוש

י. חופי:

ממש, צוותים מטכ"ליים, זה אמנם לא כולל פה את

כל היחידה של הפיקוד.

כשאתה אומר ביקורת זה "אינספקטן" לא ביקורת?

לסקוב:

לא, לא, זה ביקורת. יש ליפה דבר חלקי, אני מערי

י. חופי:

אם אתם מעוניינים בזה, להעביר לפס דו"ח חימוש

עם הציונים לכל סוגי הבריקות של מערך החימוש כפיקוד כפי שזה נעשה על ידי

חיל חימוש.

טנק שהצריך לא נצרך ---

לסקוב:

הוא לא כשיר לפעולה. אם טנק כזה בזמן פעולה

י. חופי:

מגיע למצב כזה,

לא, הוא כפר הנא"ה ליגש לצנטוריון שהיה מיועד

לסקוב:

להסכה בגדוד 93 בחטיבה 679, הוא לרועת מזלך

החגש בטי. 62.

איפה? בקרב?

י. חופי:

כן, בקרב. והאב כוחב, הבן נהרג, האב כוחב

לסקוב:

שהוא מניח שאילו היה לו צידוד נורמלי, שהיו

סיכויים יותר גדולים לבן. מה שאני רוצה להכין - האם היחה פקודה שטנק שיש לו

דקט כזה ייכנס או שהחברה בעצמם חשבו אולי יסתדרו איכשהו ונכנסו בלי זה?

אינני מתאיר לי שמישהו נחן פקדה לצטוע עם טנק

י. חופי:

שאינן פה צידוד, אבל אולי המ"מ או המ"מ ידעו מזה

ולא אסרו שום דבר. אבל אין שום צל של ספק שאף אדם בר-דעת לא היה נותן פקדה לעלות עם טנק שלא יכול להלחם.

לנדוי:

היה עוד דבר קרוב לנושא הזה - שמענו שאתה מצאת לנחוץ לארגן פעולה מיוחדת של איסוף טנקים שכאילו נאסר נשכתו. אני מנסה את זה בצורה הרשמה כדי שתדע כמה המדובר. כיצד הדבר הזה קרה?

י. חופי:

הדבר הזה קרה מסיבה פשוטה - ההחייצנות בגלל יום כפור לא היתה כמאה אחושט, וכשנקלענו למצב שהיתה שחיקה גדולה מאוד של כלים, והחטיבות הגיעו למצב שהיה בהן פחות מחמשים אחוז כלים לוחמים, לא כתוצאה מחקלות אלא כתוצאה מהיפגעות, מלחימה - נתתי הוראה לעבור בימ"חיס ולהעלות את כל מה שלא עלה. כטר כן נתתי הוראה לאסון יתרה של ציוד. אני לא עניתי על שאלה ספציפית ששאלה אותי לגבי הטיבה א 4.

יריין:

אני קראתי מסכתב.

י. חופי:

פאחר שזה קורואני, אני יודע כמה המדובר. חטיבה 4 באה אלינו, עברה לפיקוד הצפון כחודשיים אולי חודשיים וחצי לפני המלחמה. זו היתה חטיבה מסוכנת חדשה.

יריין:

מאין היא הועברה?

י. חופי:

היא הועברה מביסוח שריון. זו חטיבה חי"ר לשעבר, חטיבה 4 שעשתה הסכה לחטיבה מסוכנת.

יריין:

זה מרחב תל-אביב?

י. חופי:

מה שהיה פעם קריחי. גדודי החרמ"ש זה גדודים אורגניזציה של חטיבה 4, חטיבת המילואי

שעשו הסבה לחרמ"ט, גרוד הטנקים זה היה גרוד, אם אינני טועה, של חטיבה 10 לשעבר שהפכה להיות באותה שמה לחטיבת טנקים ולא חטיבה מסמכות. המלחמה חפסה את החטיבה בשלב ההארגון עדיין. יותר מזה, גם האמונים של החטיבה כחטיבה מסוכנת, עדיין לא נגמרו. הימ"ח לא היה שלם, גם מבחינת הסידור שלו וגם מבחינת מחסור כציוד שעדיין לא נאסף בימ"ח. אנחנו עשינו פעולה גדולה לפני המלחמה, בלי קשר בכלל למלחמה, לסייע לחטיבה 4 מהר ככל האפשר לעמוד על הרגליים כמו שאומרים. כתוצאה מזה לא כפפנו אותה לאוגדה 210 שהיא הייתה מיועדת לה, כי רצינו בעזרה של הפיקוד שיש לו יכולת הרבה יותר רבה לעזור לחטיבה בזמן יוחם קצר לעמוד על רגליה. מכל מקום, החטיבה, הזו נתפסה במחלט לא כחטיבה ותיקה מאורגת ומסודרת. קרה לנו עוד דבר, שאני לא הזכרתי קודם, שקשור למערכת הזו של הצטיידות - חטיבה 7 כשעלתה אלינו, עלתה ללא הטנקים שלנו. מאחר שאתם יודעים את זה, המסמעות של זה הייתה שחטיבה 179 לא הצטיידה על המחסן שלה אלא על המחסן של 164, או חלקיה, במחסן שלה מה שנותר. והעיקר, על בסיס של חטיבה 164 בצומת גולני.

אחרי כן סי.

לפני כן - א.ו.

ס.י.

ועדה החקירה - 27.1.74

ישיבה ס"ז - אחת"צ

העו: אלוף י. חופי

דאני פניה זה חלק, זה אחד הגורמים - זה חלק מהתקלות שהיו. כלומר החטיבה לא הצטיידה על המחסן שלה. כי אנחנו במקרה את אותה חטיבה - סיפרתי זאת בפעם הקודמת - תירגלנו בתרגיל גיוס בשבוע אצל שקדם למלחמה, כולל הצטיידות, זיורד וחיסוס של גרוד שלם. והגרוד הזה, לפי מיטב הכרחי וידיעתי, כי הייתי במקום, היה מוכן, פלא, עם כל הזיורד שהיה, עם חיסוס בבטן הסנק, היה מוכן כעבור 18 שעות לתזוזה.

אז זה חלק מהחיסוס שקרה אצלנו בסיקור, כתוצאה מזה

שהיה שלב מקדים לגיוס הסילוואים, העלאת חטיבה 7 ללא הסנקים.

גרוד 37 שהזכרתי במכתב הזה, רב-אלוף ידין, המחסן שלו -

עליו גם כן הצטיידה חטיבה 7. זה גרוד הסנקים של 188 שהיה במחנה ירון כרמת הגולן. וכתוצאה מזה גרוד 39 הצטייד גם כן בימ"ח של 164. וזה טוב, במסיבות שזה קרה, זה גורם נוסף לזה שהיו תקלות.

היה ציור, היה ציור בתיקון, היה ציור אופטי בתיקון,

אם אינני טועה, גם של הגש"פ וגם של חטיבה 4. כלומר ציור שנמצא לא תקין בימ"ח נשלח לתיקון והיה בתיקון באותו שלב.

היו"ר אגרנט: באיזו חטיבה?

י. חופי: גם בחטיבה 4 וגם בגרוד השריון הסיקורי. וצווחים

יצאו למעשה בחלקם בלי אמצעי הכינור שלהם.

לנדרוי: אסרה קודם שתנאי הגיוס בידם הכיפורים היו לא נוחים.

י. חופי: בהחלט.

לנדרוי: האם אין גם דעה הפוכה, שלהימך, ביום כיפור אתה מוצא

את החייל במקומו, הוא אינו נוסע לטיולים, כמו נגיד

ביום שבת רגיל. מה בעצם היה הקושי המיוחד ביום זה?

.ס.י.

ועדת החקירה - 27.1.74
ישיבה ס"ז - אחת"צהער: אלוף י. חרפי

- י. חרפי: הקושי המיוחד היה שחלק גדול מהאנשים לא היה בכית, הם היו בכית-הכנסה.
- לסקוב: למשל, חטיבה 679 בנויה בחלק גדול - הייתה בנויה, היא גם בנויה היום - בחלק גדול, על תלמידי ישיבות. חטיבה 164 שלנו, שיררה אחר כך למטה, לפיקוד הדרום, אם אינני טועה 50% מהצווחים הם גם כן תלמידי ישיבות.
- לנדוי: אז מוצאים אותם.
- י. חרפי: כן, בהחלט מוצאים אותם. לתלמידי הישיבות יש שתי כחובות בדרך כלל: אחת זה בית הסגורים, והשניה זה הישיבה. בימים כתיקונם אז בצאא היחה בעיה לאתר אותם, מפני שהוא או פה או פה בדרך כלל היינו צריכים להפיץ שני צווים בו-זמנית. עכשיו, היו בעיות עם רכב, ורכב הוא גורם שמספיע בצורה רצינית מאד על ההליך הגית, על קצב הגיוס. כך שהבעיה היחה לאו דוקא זה שהאנשים לא נמצאו בכית, אלא רכב, גם להסעה, גם להובלה. היו תקלות. זה לא היה מצב רגיל.
- נכנצל: בני ישיבה נמצאים ביום כיפור כולם בישיבה, לא בבית, אבל חלק מהם היו סגוריסים לטרה בחור "כלי קודש", "כעלי תפילה" וכו' ביום הכיפורים.
- י. חרפי: יכול להיות.
- ידין: האם הסכתב הזה עונה בדיקק על השאלה האחרונה שלך? כותב את זה אחר, טוראי פאזילת השחף: "בגויסתי ליחידה, חטיבה 820, גדוד 32...". זה אצלך, כן?
- י. חרפי: כן.

.ס.י.

ועדת החקירה - 27.1.74

ישיבה ס"ז - אחת"צ

העד: אלוף י. חופיידין:

"ביום שבת, מוצאי יום הכיפורים, בשעה 7.30 בערב.

בניסתי עם עוד עשרות חברים השויכים לאותה יחידה,

ותפקידנו הראשון היה לגיש את חיילי החטיבה באשר הם. עשינו זאת סהר, וכבר בשעה 21.00 כל מפיצי החטיבה היו פוכנים. אף על פי שכל שנה אנחנו מתרגלים את הנושא הזה, קריאת חירום - הרי דוקא כשהיינו צריכים לתוכיח בשעה קשה זו את שחרגלנו כל שנה, הרי הפעם הנושא היה לקוי. עד שעה 4 לפנות בוקר לא יצא ספיץ אחד משער פחנה ראש-פינה. נאמר לנו שאין מכניות. יותר מאוחר הסתבר שהאוטובוסים נשלחו לראש-פינה מחיפה. בטעות הם הגיעו לפילדן בשעה 8 בערב. הם חיכו בפילדן עד שעה 10.00 בלילה, ואז קיבלו מקורה לחזור לחיפה מאחר ואין צורך בהם. בחיפה הם חיכו עד 2 לפנות בוקר. ואז נאמר להם לחזור לראש-פינה. כך טרק בשעה 4 לפנות בוקר ביום ראשון יצא ראשון המפיצים לדרכו".

י. חופי:

אני שומע את זה בפעם הראשונה. אינני יכול לאמת, אינני יכול להכחיש את זה. יכול להיות שזה נכון.

לנרדי:

יש לי שאלה אחרת: האם נעשה תרגיל כלל-מיקודי, ומחיי?

י. חופי:

אף פעם, לפי מיטב ידיעתי. אף פעם אחת לא בוצע תרגיל של כל המיקוד. אני חושב שמעולם לא.

היו"ר אגרנט:

תרגיל בכלל, או גיוס?

לנרדי:

תרגיל של גיוס וכניסה למקומות.

י. חופי:

של כל המיקוד - אף פעם לא. לפי מיטב ידיעתי - אף פעם אחת, לא במשך כל השנים. אולי כשרב-אלוף ידין היה

רמטכ"ל, היה תרגיל גיוס כללי. אולי אז זה היה.

ידין:

ארבע פעמים.

י. חופי:

יכול להיות. אני זוכר תרגיל אחד כזה.

ס.י.

ועדת החקירה - 27.1.74
ישיבה ס"ז - אה"צהער: אלוף י. חופי

- ידין:
מה אתה עשית אז?
- י. חופי:
הייתי שנפט באתר החרגילים, הייתי אז בקורס מב"רים.
- לסקוב:
"צמד" זה היה.
- י. חופי:
"צמד". רב-אלוף לסקוב היה ראש אג"א מה"ד ואתה היית רמטכ"ל.
- ס. לנדוי:
האם עריכת הרגיל כזה לא היתה יכולה למנוע כל מיני תקלות כאלה שהיו מהגלות?
- י. חופי:
אני מניח שככל שמתרגלים יותר, ככל שמתרגלים את ההיקף הפכסימלי - ...
- לנדוי:
אז מה בעצם הניסוק נגד עריכת הרגיל כזה, חוץ מהניסוק ההקציבי?
- י. חופי:
חוץ מהניסוק ההקציבי, מבחינת הפיקוד אין שום ניסוק אחר. מבחינת המטכ"ל לפי מיטב ידיעתי יש ניסוק, לא לבצע הרגיל בקנה-מידה גדול בו-זמנית, מטעמים של פירושים...
לנדוי:
התדרדרות, דרדור.
- י. חופי:
אבל אני לא יכול להשיב לך על זה.
- ידין:
אפשר להגיד בודיו: בעוד שלושה חודשים, ביום זה וזה יהיה הרגול כללי וכו' - אין פה חשש לדרדור.
- י. חופי:
בכל אופן, בעובדה לא נעשה הרגיל כזה, לא היה הרגיל כזה.
- ידין:
אתה רוצה את החיבור הדרמטי הזה (את המכתב)? אני יכול לתת לך את זה. אני מחקתי את שם האיש וכל הפרטים שלו.

ועדת החקירה - 27.1.74

ישיבה ס"ז - אחת"צ

הערד: אלוף י. חופיהיו"ר אגרנט:

זאת אומרת, אתה אומר שלא היה תרגיל כזה במשך השנים

האחרונות? עכשיו אני מבין.

כן, תרגיל בו-זמנית של כל הפיקוד. כלומר, כל האלמנטים

י. חופי:

או כמעט כל האלמנטים תורגלו.

צריך להכין פה עוד דבר: הגיוס כולל שני שלבים. שלב

אחד זה שלב קריאה האנשים; השלב השני זה השלב של ההתארגנות, הזיווד וההצטיידות,

הבאת התמושת ממחסני התמושת וכו'. מה שקשה להעלות על הרעת, זה לעשות תרגיל

שלם כולל, של כל שלבי הגיוס. מפני שהמסערה של זה היא הוצאה עצומה, פירוק

של התמושת, הוצאתה מאריות. וזה החליך שכל התמושת הזאת צריכה לעבור אחר כך

בדיקות מחדש. כשאנחנו עשינו את התרגיל הזה שהזכרתי, הייתה מלחמה די גדולה

לבצע מילוי התמושת של גרוד אחר רק, כי המסערות א היא שכל אותה תמושת צריכה

לחזור לבדיקה ואריזה מחדש לפני שאפשר להכניס אותה מחדש למחסני הירוס.

אני שאלתי אותך בפעם הראשונה, ואתה לא ענית לי (או

ידין:

אוליכן ענית לי, אינני זוכר, נדמה לי שלא) - ביחס

לפקודות שניתנו ביום ששי לשחרור גולני, מהפיקוד. אתה זוכר ששאלתי אותך על כך?

כן. לא לשחרור, לחופשה.

י. חופי:

ביום ששי בצהרים, שני גרודים. הם נסעו הביתה, אחד

ידין:

בתפס בשעה 2, ועזרו אוחז...

אני חושב שהם יצאו ביום חמישי, אם אינני טועה.

י. חופי:

אנחנו קיבלנו ידיעה על יום ששי. אתה זוכר את השאלה, או

ידין:

אינך זוכר?

פ.י.

ועדת החקירה - 27.1.74

ישיבה ס"ז - אחה"צ

הערות אלוף י. חופי

- עד כמה שאני יודע, האיטור...
י. חופי:
- גדוד 12.
לסקוב:
- כן. זה לא ביום ששי, כי ביום ששי כבר חיתה פקודה
י. חופי:
- "מנעול". לפי מיטב ידיעתי הם יצאו ביום המשיש
 כלילה. אינני יודע אם יש לי פה חומר על זה.
לסקוב:
- אני חושב שזה היה ביום ששי בבוקר.
קין:
- לנו נאמר יום ששי.
י. חופי:
- יכול להיות.
לסקוב:
- גדוד 12 קיבל חופש כשהיה מצב כוננות.
י. חופי:
- לא, אין לי פה חומר שאני יכול לומר בבטחון.
ידין:
- אחה יכול להמציא לנו את זה בכתב בסך הזמן?
י. חופי:
- רק שניה. לפי הנתון שכירי, גדוד 12 יצא לחופשה
 ב-4 לאוקטובר, לאחר תעסוקה בדרום רמת הגולן. גדוד 13
 היה בקו. גדוד 51 היה בבסיס, לאחר תעסוקה ברצועת עזה, שהוא חזר ממנה ב-4.10.
ידין:
- אני מדבר על גדוד 12.
י. חופי:
- גדוד 12 יצא ב-4 לחודש, לפי מה שכתוב אצלי, ואותו
 החזרנו מחופשה כעקבות הכוננות.
היו"ר אגרנט:
- מתי?
י. חופי:
- אני חושב שביום ששי בערב. והם חזרו למחנה, אם אינני
 טועה, רק בצהרי יום שבת.
 לפי מיטב ידיעתי, ביום ששי לא יצאו כוחות לחופש.

אחרי כן רשמה א.א.

ידין: שאלה מאופרה אחרת, אופרה מרכזית. האם ביום ראשון בכנור,

בנוכחותך, יכול היה מפקד אוגדה, דן לנר, לומר לשר

הבטחון, או למי שנלווה אליו, שלפי דעתו המצב נואש ואין אפשרות להחזיק ברמת הגולן. האם ידוע לך על כך?

י. חופי: לא ידוע לי שאמר זאת.

ידוע לי שאני הרגשתי יותר מפעם אחת הרגשה כזאת. ופעם אחת,

אני לא מסוגל לאתר מתי זה היה, אמרתי את זה בטלפון לרמטכל. לא אמרתי שאי אפשר, אלא אמרתי שאני חושש שזה יהיה ~~הוא~~ בלתי אפשרי לבלום אותו.

לא נוכחתי בפגישה בין דן לנר וכיין שר הבטחון, כן שאינני

ידוע אם התבטא כך. אבל היו רגעים לא מעטים, שאני הרגשתי כך. לפי מיטב זיכרתי,

רפול, שהוא למעשה פיקד בשטח על הבליטה, ולא דן לנר, רפול הרגיש כך. הוא

אמר לי זאת לאחר הפלחמה. ינוש, מפקד חטיבה 7, אמר זאת לרפול דוקא ביום שלישי,

9 בחודש בכנור, אותו יום שלישי שהזכרתי, שהיתה לו הרגשה שזהו, שהוא לא מסוגל

יותר להחזיק מעמד והסורגים יפרצו. יכול מאד להיות שדן לנר, למרות שלא היה כשלב

זה, אני לא יודע באיזה שלב אמר את זה...

ידין: כאילו ביום ראשון.

י. חופי: לא ברור לי על סמך מה. בכל אופן, אני לא יודע על זה.

לסקוב: אני רוצה להוסיף לשאלה מכיוון אחר. בסופו של דבר השאלה היא

אם המעבר מהתרוסמות הרוח כשהכל טוב לדכאון הביאה למצב של

אבדן שלטון, נניח אצל הפקודים שראית בפעולה. באותו רגע שינוש אוסר שהמצב לא

טוב, הוא אוסר את זה לרפול, ורפול אוסר לו: הם נסוגים ואתה לך. והעניין הולך.

האם היו מצבים של בריק-דאון כתוצאה מזה? האם הכחנת אצל מישהו מן המפקדים

ששואו+ שכשזה הלך הכל טוב, ופתאום אז הוא איבד את השליטה. זה שאחד עוזר

לשני להתגבר כשהסחורה יורדת, זה טבעי ומקובל. השאלה אם זה הביא לאבדן שליטה,

לירידה, לבריחה.

י. חופי: לפי מיטב הכרתי, לא. לא באופן מוחלט. לפי מיטב הכרתי

וירדעתי. ראשית, שמעתי את כל המח"טים כל זמן הקרב, דיברתי אתם לא רק דרך ספקרי האוגדות אלא גם בצורה בלתי אמצעית. עודדתי אותם, ואני מוכן לומר שבגם ההיפך הוא נכון. זאת אומרת, הם עודדו אותי בתשוכות שקיבלתי מהם. אני לא יכול להצביע על שום מקרה שאני יודע עליו, גם היום לאחר המלחמה, פרט להתפוררות של חטיבה 188 שאיבדה מל מסגרת.

מתי היה אוחז רגע שהסנקים הסורים הגיעו לבית המכס פעל לנדוי:

גשר בנוח יעקב?

אף פעם אחת. י. חופי:

גם זה אחד המיתוסים שנפוצים בציבור? לנדוי:

אף פעם אחת. י. חופי:

מערבה מנפח לא הגיעו? לסקוב:

הגיעו קצת מערבה מנפח ודרוסה מנפח, כלומר, לא על הכביש י. חופי:

הראשי ולא לבית המכס. היו מערבה מנפח, לא על הציר העיקרי,

לא על ציר הכביש אלא בשטח, אבל לא על יד בית המכס.

זאת אומרת, הם לא היו בירודה אל תוך הנחלים? לנדוי:

לא הגיעו כאף שלב לאזור הזה. המרחק מהמקום שהגיעו הוא י. חופי:

הוא לא גדול, כל המרחקים שם קצרים. אבל אני מניח שהמרחק

הוא שנים או שלושה קילומטר מזרחה לבית המכס, לשם הגיעו הסנקים.

אני רוצה לשאול בעניין שליטה. ~~פעם~~ כרגע שניתן לך לסקוב:

סד"כ סדיר וסד"כ של פילואים, פרט לנושאי חיל אויר, האם יש

איזה שהוא דבר שצריך לקבל אישור מהמטה הכללי שבביל להפעיל כוחות או לשנות כוחות

אצלך, או שאתה חופשי להשתמש בטיקול שלך, כמובן, לדווח איך הדברים הולכים.

לא היו שום הגבלות. למעשה כל הפעלת הכוחות היתה באחריותי. י. חופי:

הרמטכל כמובן ידע שאנחנו מתחילים את החקפה הנגד ביום ~~27.1.74~~

האם אמר לך מישהו, נניח, אני נותן לך עוד אוגדה 146, אבל לסקוב:

בתנאי שפעולתו שבביל להפעיל אותה תקבל ממני אישור וכו'.

לא זכור לי ששמו לי איזה שהוא תנאי. י. חופי:

לסקוב

לסקוב:

במצב שהפיקוד היה, האם היית מוסמך להפעיל מצב ג' ביום ששי
או חמישי לפי שיקולך? או שצריך קודם לקבל אישור לכך?
לפי אגודה+ אישור מהמטכ"ל.

י. חופי:

זאת אומרת שאם אגודה+אגודה+אגודה מוריעין שדה מודיע לך שמצב
אצלך... - בלי אישור אתה לאיכל להפעיל מצב כוננות?

לסקוב:

אני צריך לקבל אישור מהמטה הכללי, גם על מצב ג וגם על
גיוס מילואים, ולו גם המסגרת הקטנה ביותר.

י. חופי:

מה אמר לך הרמטכ"ל, כשאמרת שאחא חושש שלא חוכל להתזיק פעמד?
אני לא זוכר. אני לא חושב שעורדתי אוחד/כפיר/נאור/רבע.

נבנצל:י. חופי:

השאלה היא אם הוא עודד אותך.

נבנצל:

אני מניח שבודאי אמר לי איזה מילה טובה, אבל אני לא זוכר.

י. חופי:

יש הרבה מאד דברים, שכחוצאה מלחץ המאורעות אני לא זוכר אותם
לאשורם, וגם הזמנים די מבובלים אצלי, עד היום.

לסקוב:

שאלה בקשר לאוגדות, סדר הגודל של מספר הטנקים באוגדות
מסחובכ סכיב מאה, קצת פחות ממאה.

י. חופי:

מהי?

לסקוב:

כשהתחילה ההתקפה, 36 נלחמה, אחר כך 210 ו-146, הם כלחימה
שלהם מה-8 וה-9 לחודש לא עברו על מספר של 100 טנקים.

י. חופי:

לפי מה ששיחזרנו לאחור, לפי דיווחים שהיו לנו בהוך הקרב, היו
שהיו בו חכה הרבה טנקים בו זמנית בשלושת האוגדות גם יחד,

אני לא יכול להגיד לך את החלוקה ביניהם, היו 450 טנקים. היו ימים שהיו

300 טנקים ופחות מ-300 טנקים.

לסקוב:

סוף סוף אוגדה זה גוף רציני. אם יש לו סך הכל 100-120

טנקים באוגדה, הרי ריבוי המיפקדות שכיך מיפקדת הפיקוד ואוחה

מיפקדת חטיבה שאפשר היה לתת לה 100 טנקים, הוא גורם קצת אבדן של זמן. כי מה

טעם להפעיל אוגדה כשהיא למעשה בכח של חטיבה.

י. חופי:

לפי הצבת השאלה, כאילו היינו במצב החחלתי שלכל אוגדה היו

מאה טנקים. ולא כך.

לסקוב: כמה צריכים היו להיות?

י. חופי: צריכים היו להיות 250 - 270 טנקים לכל אוגדה, לו נכנסו

בצורה מסודרת לקרב. הגענו למצב של 100 טנקים בקרב.

מה צריך הייתי אז לעשות? להגיד למפקדת חטיבה אחת "לכו הביתה", ולהעביר את

הטנקים לחטיבה שניה - זו המסמעות?

לסקוב: זו אפשרות אחת, אבל אמשיך ואשאל עוד שאלה בקשר לזה, פשוט

כדי שתראה שלמעשה היה לך כח גדול שנתן ביטוי לפי המיפקדות

שהיו בו, ולא לפי כח המחץ שהיה בו. כי אם אחת לוקח את מספר הטנקים שלא הגיעו

כתוצאה מתקלות טכניות, בגיוס פתע כזה היו יוחר תקלות טכניות מאשר אילו הגיוס

היה סדיר. חלק גדול מהטנקים גם לא הגיעו, כי הם נעו על תזחלילים שלהם. ואח

בנוי בכלל על פלוגה קסנה של 11 טנקים, ועל גדוד שמורכב משלושפלוגות. כך שעוד

לפני שאתה יורד, אתה נכנס לאפשרות של סג, שאתה לא יכול להגיד שנגד טנקים עוד

איך שהוא אפשר ללכת, אבל אחת לוקח את הטנקים האלה ושולח אותם גם נגד חי"ר.

בסופו של דבר, אתה בנוי מראש על מיפקדת גדוד שהיא מלאה, מיפקדת חטיבה שהיא

מלאה, מיפקדת אוגדה שהיא מלאה, ובסופו של דבר זה גוף קטנצ'יק של פלוגות קטנות מאד

י. חופי: אני חושב שההצגה הזאת היא לא סדוייקת. אני חוזר וססכיר,

אם אחת מדבר על המבנה העקרוני, המבנה העקרוני הוא לא כזה.

לפי המבנה העקרוני בחטיבה יש 111 טנקים, כפי שאתה יודע. בחטיבה 7, למשל, היו

107 או 108 טנקים עם תחילת הלחימה. חטיבה זו הגיעה ל-30 טנקים, אבל זו לא תוצאה

של שום דבר אחר פרט לחימה. מה צריך היה לעשות בשלב הזה - להגיד למג"ד אחד: אתה

חלק הביתה כי נשארו רק 30 טנקים, וזה מספר טנקים שספיק לגדוד?

חלק אחר של התשובה הוא בכך שספקי החטיבות וספקי הגדודים

ו ספקי הפלוגות, ולא חשוב באיזה כמות של טנקים, בעצם נוכחותם היחה להם השפעה

מעל ומעבר למספר הטנקים שאתם פעלו.

לסקוב: כלומר, למפקד מחלקה לא ~~היתה~~ השפעה היה מסקל?

י. חופי: בפועל, אבל המסקל שלו כתוצאה מהחתיקה הגדולה. הרי זה לא

מבנה עקרוני שנבנה כך שחטיבה היתה 30 טנקים. אבל אם אתה

אבל אם אתה שואל אותי לאחר מעשה, לאחר השחיקה, על המצב שחטיבות הגיעו, למשל החטיבה של אורי אור, שעבד בסופו של דבר עם 30-40 סנקים, הוא השפיע על רמה הלחימה של כל אחד מהסנקים.

אילו היה שם מ"פ טוב, היתה לו אותה השמעה. לסקוב:

זה לא מצב סחסי, שאחה אומר: לו היה... נוצר מצב שלא היה. י. חופי:

נוצר מצב שדרגי הפיקוד היו בשדה הקרב.

למה נוצר מצב כזה? לסקוב:

מפני שהיתה הפגעות גדולה של כלים, מפני שהיה קרב ב-800 סנקים. י. חופי:

אגיד לך, היות שאני רוצה לקבל את החשובות, אגיד לך משהו לסקוב:

שאני לא חושב ככה עד הסוף. אבל המבנה הזה כפי שהלך בחפישה

נקיה של סנק נגד סנק, זה לא הלך מבנה למצב שהוא יניח שהוא הולך גם נגד רגלים וגם

נגד ארטילריה, במצב של גיוס פתע, ויבואו בזחלילים, וחלק מהסנקים לא יוכל להגיע.

אילו בניה את החפישה שאחה מציג על סנק נגד סנק, כשלך יחרון ^{המסמך} הסנקיסטים

הישראלים, שהם בסווח 1200, 1800, 2000, שני פגזים והכול הולך, אז אתה בסדר.

אבל ברגע שאחה עומד במצב אחר, וזה המצב שגרם שחיקה, המצב התחלתי של היחידה

הקטנה, מפני שהובלת חלק על זחלילים, בגלל עניינים טכניים, ובגלל שהיחה הפתעה,

ובגלל שפגת גם גם יעדים אחרים, אתה יצרת בעצם המבנה רייס-אוף-ריטרישן הרבה יותר

גדול מאשר המבנה היה עומד. אני לא חושב שמה שאמרתי זה הכל, אבל אני רוצה לדעת

מה הלקח שלך מהמצב הזה. היה לך מצב לחימה בתנאים נחותים.

אחרי כן אר.

- י. חופי: אני יכול להגיד לך דבר אחד, שאני חולק על דעתך. זה הכל. זה לא ענין של שאלה ושל חשובה. אני פשוט חולק על דעתך.
- לסקוב: הן הענה לי.
- י. חופי: אנהנו נכנסנו לקרב בצורה לא מסודרת, עם כוחות שהלכו ונכנסו. אני לא ראיתי אז ואינני רואה היום בדיעבב סיבה להוציא את המח"טים בגלל זה שיש פחות טנקים. להעכיר טנקים מהחטיבה הזדפכדי שהטניה תהיה מלאה בטנקים. לא חשבתי זאת אז לנכון, והיום כאשר אחת אומר לי זאת, אנקבם היום אינני חושב זאת לנכון. לבנות בשלבים האלה מסגרות חדשות?
- לסקוב: אולי היית צריך להתחיל בסדרות יותר גדולות, לו היית חושב שאתה הולך לא רק להילחם טנק נגד טנקים.
- י. חופי: יכול להיות שיש פה חילוקי-דעות על מיבנה של החטיבות. אם על כך הרויכוה.
- לסקוב: אינני רוצה להתווכח אחר, אבל אני רוצה להגיד לך שאחת חייב לי חשובה שתסביר למה היה לך שחיקה כל-כך גדולה של מצב הסנקים שהיו לך ביסמח"ים למצב שאחת הגעה אחרי לחימה של יומיים.
- י. חופי: למה? מפני שנלחטנו באלף טנקים.
- לסקוב: חן לי ניתוח - כמה הלך מטנקים, כמה הלך מארטילריה, כמה הלך מתקלות, כמה הלך מזה שזחלילים לא הגיעו? זה אתה חייב לענות ל
- י. חופי: כמה זחלילים לא הגיעו - נחתי פה את האינפורמציה. זוהי האינפורמציה, לפי מיטב ידיעתי. כל יחר הסנקים ללא יוצא מן הכלל, במלוא האחירות, אין טנק שלא נפגע. (לסקוב: כמה נפגעו?) מארטילריה.

אלוף י. חופילסקוב:

תן לי את הניתוח.

י. חופי:

אין לי את החלוקה הזאת.

לסקוב:

אחה עברת על שדה הקרב, יכולת לראות את התוצאות.

י. חופי:

רוב הפגיעות בטנקים לפי בדיקה - לא שלי אלא של צווחים
של מומחים - היו פגיעות מטנקים, זאה בזירה שלנו לעומת
פיקוד דרום שהיה בו אחוז פגיעה הרבה יותר גדול של נ.ט.ט. אצלנו רוב ההיפגעות
של טנקים היחה מטנקים.

לסקוב:

יש לך נחונים, יש לך מספרים?

י. חופי:

אין לי מה מספרים, אינני יודע אם בדקו את כל הטנקים.
עסק בזה סופ עם חיל חימוש, יש על כך חומר.

ידין:

קיבלנו טבלה מברן על הנפגעים, בכלל.

י. חופי:

נאסף על כך חומר.

לסקוב:

אלה שנעו על זחלילים ולא הגיעו.

י. חופי:

יש על כך חומר מרוכז, נעשתה עבודה על-ידי חיל חימוש -
נרמה לי שבסופ היה שותף לזה - שבדקה מסה היחה היפגעות
של הטנקים.

לסקוב:

ועכשיו שאלה אחרונה על נושא שנקרא: אקלים, פריבילגיות

של מפקדים בכירים, במונחים שמחבטאים כמה שנקרא -

"לשכה" ופגיעים לזה שיש למג"ד לשכה; מדברים על חפ"ק - ולמג"ד יש חפ"ק;

מדברים על קרון - ולמג"ד יש קרון, עד כדי - לא כדאי להגיד - כל מיני ריטוריקים

על אי-סדרים, על העדפה וכדומה, אחת יכול להגיד מנסיונך כאלוף פיקוד על הנושא

הזה בפיקוד צפון?

העד: אלוף י. חופי

י. חופי: קודם כל הלשכה שלי היחה לשכה יפה ומסודרת, אני כך
קיבלתי אותה, לא אני בניתי ולא נעצתי מספר אחד במשך
התקופה שהייתי בפיקוד, למיטב ידיעתי במשך כל התקופה שאני הייתי בפיקוד -
לא בנך ולא שיפצו שום לשכות כשום דרג שהוא במרחב הפיקוד, אם אתה שואל עלי
עוד פעם - כאשר הייתי ראש מה"ד - לא נעשתה שום עבודה של שיפוץ הלשכה, פרט
לעבודות הרגילות של צבע וסיד, למרות שהייתי אחראי באוחז זמן על סיוע חוץ,
וחיך הרבה ביקורים אצלי של זרים.

ההוצאות של הלשכה שלי, גם במה"ד וגם בפיקוד, היו
הוצאות קטנות, ולא כללן גם בתקופה שזה היה פותר - אם לזה אתה מתכוון - ארוחת
סחוף לסחנה במסעדות.

אינני חושב שכמסגרת הפיקוד - ואני מתכוון לא רק למיפקדת
הפיקוד, לא רק אצלי אלא בפיקוד כולו - אינני יכול להצביע על תופעה שלילית
של רדיפה אחרי משרדים מפוארים, לא ידוע לי על כך שהיה - אולי למישהו היה
ואינני יודע - קרון סגל רמה מח"ט, ולמח"טים במשך כל השנים היו קרונות.
זו לא תופעה של התקופה האחרונה, (ידין: היו סחחח למח"ט...) במשך כל
התקופה היו קרונות ממח"ט ומעלה, אינני יודע, יכול שמישהו ארגן לעצמו קרון
ואינני יודע עליו, אבל לא היו קרונות, לפי מיטב ידיעתי, לדרג נמוך
משפקד חטיבה.

כל זה אמור לגבי עצמי, ואסור - לפי מיטב ידיעתי -
לגבי פיקוד הצפון בתקופה שהייתי בפיקוד, לא אומר שזו היחה תופעה כללית
בצה"ל, כי היו גם חופעות אחרות, אבל אם השאלה היחה לגבי, לגבי הפיקוד,
לגבי הכפופים לי - בתקופה שהייתי בפיקוד הצפון ובתקופה שהייתי במה"ד - כל כך
השכתי את החשובה.

הער : אלוף י. חופי

ידין: השאלה לא התכוונה דווקא לפיקוד צפון. זו הייתה שאלה כללית.

קראנו סטנוגרמה של ישיבות מסכ"ל, - נדמה לי שכל האלופים היו נוכחים, - דווקא בשנה האחרונה. שם הועלו בין היתר - לאו דווקא על הפיקוד שלך, הדוגמה שאני זוכר, שמפקדים, מפקדי גדודים או מפקדי חטיבות, אינם ישנים כיחידות, אלא במלונות ליד אמצע כתיסר מדימים, כמו בפו"ם. במקום לשכון בחוף הפו"ם הם גרים מחוץ לפו"ם, האם היו חופעות מסוג זה בפיקוד שלך? אתה זוכר למה אני מתכוון?

י. חופי: אני זוכר למה אתה מתכוון. אני מכיר את הדיון. הייתה אצלי הלנה מחוץ לפיקוד שנבעה - כאותם מקומות שזה היה - מחוסר מקום מספיק ללינה במחנה, פיסית. למשל, בחטיבת גולני, בשנה 1973, דאגתי לזה שעל-ידי הוצאת ימ"ח ממחנה החטיבה ושיפוץ מיכונים - עוד לפני הדיון הזה שהזכרת אותו - הסדרנו מקום כדי שהקצינים של החטיבה, מפקד החטיבה, יוכלו ללון במחנה עצמו. הם עצמם החלווננו על המצב שהם אינם יכולים ללון במחנה. כלומר, לא ראו זאח כפריבילגיה ללון בנהריה, אלא בדיוק ההיפך.

כאשר עברנו למחנות לרשים, דחפתיה הכות, את הימ"חים - היה מצב שלא היה מספיק מקום ללון. אני יודע שהייתה גם הלנה מאושרת ומחואמת בסבריה ובצפת. לא היה בשום מקרה שאני יודע אותו, יחידה שמתאמת אסון מרוכז או לא אסון מרוכז, שהיחידה מתאמת בשדה והמפקד לן במלון כקירבת מקום.

ידין: פיקוד ההדרכה בא חחה מה"ד? פו"ם בא חחה מה"ד?

י. חופי: כן.

ידין: אותה חופעה שעליה מתלוננים בישיבת המסכ"ל, שהטומתים של פו"ם

גרים בקאונטסי-קלב - ביסיך לא הייתה קיימת?

הער : אלוף י. חופיי. חופי : היתה קיימת, גם כן מחוסר מקום.ידין : שם אומרים שזה לא מחוסר מקום.י. חופי : בשלב שהם לנו, כאשר אני הייתי במה"ד - היה חוסר מקום.

אני לחצתי וכזמני בנו שם שני מיבני מגורים מחצויים שהועמדו לרשותנו. הוספנו צרפים רומניים שהגיעו אז ארצה, כדי שאפשר יהיה להלין את האנשים במחנה. וכזמני לא הגענו למצב שיש מקום לכל האנשים. אני יודע שעכשיו הוסיפו עוד בנין מגורים שם. אינני יודע כרגע בדיוק מהו המצב. היתה חכנית של מספר שנים לבנות את פו"ם מהרש, כך שהוא יענה לא רק על צרכי הלינה אלא גם במתקני החדר, ויגיע לרמה מחקבלת על הדעה.

היו"ר אגרנט : באותו זמן הם היו לנים בקאונטרי-קלוב ?י. חופי : לאאצ בזמני הם לא לנו בקאונטרי-קלוב, אלא באיזה מלון קטן

בהרצליה ליד חוף הים, שכחתי את שמו.

ידין : שאלה מוזרה קצת, אני פשוט רוצה להבין מה קרה במערכת הפיקוד,

בקרב, כאן הופיעו כמה עדים מפיקוד הצפון. אחד המג"דים,

מג"ד 50, יורם יאיר. (י. חופי: סמג"ד.) לא, הוא היה מג"ד.

(י. חופי: ס"מ מג"ד.) הוא היה מסונה בפועל. זה לא משנה כרגע.

הוא אומר שכיום שני בערב - ואתה זוכר את המצב ביום שני בערב - "בערב התקשר הרמטכ"ל אישית אליי." (י. חופי: מדמסכ"ל?) כן. "וודיווח לי שצפויה נחיתה כנחל גולן, נחיתה של הליקופטרים סורים, זה היה לא סימפטי נחיתה באזור הזה..."

י. ידין (המסך):

אני לא הייתי כאן באותו יום, אחד מחברי הוועדה שאל את הסגן אלוף אם זה דבר שכיח שביום לחימה הרמטכ"ל מתקשר אישית עם מפקד גדוד. הוא אמר: כסובן שאין לי נסיון בזה, זוהי הפעם הראשונה שאני מפקד גדוד, אני חושב שזה לא היה לא שכיח, ואחר-כך הוא נותן שתי סיבות: האחת - שבאותו מקום היה ריכוז די גדול מינהלי, ואילו הם וחלילה כאמור היו מנחיתים שם - זו היתה יכולת להיות קטטורפת, דבר שני - הוא אומר - איש לא ידע באותו זמן איפה גדוד 50 שלנו נמצא, גם למיפקדת החטיבה לא היה ידוע, וגם לאוגדה לא היה ידוע, למעשה לאוגדה הגיעה ידיעה שכל הגדוד הושמד, אבל כאשר הגיעה ידיעה שאנחנו קיימים, יכול להיות שהרמטכ"ל ניצל את ההזדמנות הזו כדי להגיד איזו מלה טובה."

אין בכך כל פסול, אבל אתה יודע זאת?

י. חופי:

אני שומע בפעם הראשונה שהרמטכ"ל התקשר אהו.

ב. במסך כל הזמן לא חשבתי שגדוד 50 הושמד, מיפקדת הגדוד היתה באל-על, בטחנה אל-על, למחנה אל-על הם לא הגיעו, לכן לא היתה שום סיבה בעולם שנחשוב שכל גדוד 50 הושמד, היו גם מוצבים שבכלל לא הגיעו אליהם, שגדוד 50 יטב בהם, ידענו על קיום מוצב 116 כי היה אתו קשר כל הזמן.

נבנצל:

זה לא מוכרח להיות כל הגדוד, חשבו אולי שהמסגרת לא קיימת.

י. חופי:

ידענו על ירידת הכוחות משלושה המוצבים האלה לכינרת.

ידין:

הוא אומר שמיפקדת החטיבה והאוגדה הגיעה ידיעה שכל הגדוד הושמד.

אחרי-כן - אד.

יריין:

בוא אומר שלמפקדת החטיבה והאוגדה הגיעה ידיעה
שכל גדוד 50 הושמד.

י. חופי:

אנך לא יודע על מה הוא מכסס את זה, אם אני מנסה
לשתזר מה אני ידעתי, יותר מזה, אני לא מכיר את
ההתראה הזו שהיחה נחיתה הליקופטרים שם, אבל יכול להיות שה היה.

יריין:

הוא קרא מהוך יומן היחידה.

י. חופי:

אני לא אומר שלא, אני לא זוכר, היו מספר התראות
והיו גם נחמתות של הליקופטרים בשטח שלנו.

יריין:

כשאחה אומר שאתה לא זוכר שהרמטכ"ל התקשר,
אין בזה פסול, אתה בטוח שהוא לא צלצל?

י. חופי:

לא, הם וחלילה. אני אומר שלא ברור לי איך
הרמטכ"ל הגיע אליו אפילו פיסית גבוקר.

יריין:

יכול להיות טאטת שהוא היה אצלך כמפקדה, הרמטכ"ל,
באוחה רגע הגיעה ידיעה מהמג"ד שאצלו הכל בסדר,
ואז הרמטכ"ל אמר, אה, תן לי, אני אגיד לך מילה טובה.

י. חופי:

יכסל להיות.

יריין:

אם כי מה הוא נותן לו ההראה על מסוקים דווקא,
זה לא מלה טובה כל כך.

י. חופי:

זה נשמע לי מוזר מאוד. אבל אם הוא אומר, אני
מכיר אותו, הוא כחור רציני מאוד. אז זה היה

כנראה.

בבנצל:

הוא נחן חיבור מצויין של הלחימה של הגדוד שלו.

- הוא בחור רציני, אני מכיר אותו עוד לא סגור 50, י. חופי:
- אמרתי, אני לא רואה בזה שום פסול. רציני לדעת יריב:
מה היתת הסיטואציה הזו ביום ב' בערב?
- אינני יודע. סגן הרמטכ"ל היה אצלי באיזה יום; י. חופי:
אני כבר לא זוכר באיזה יום, והוא גם כן מצא
לנכון לרבר עם פח"ט זה או פח"ט אחר כאלחוט. לא ראיתי שום פסול בזה שכאילו
הוא עוקף אותו כאלוף פיקודם
- חס וחלילה. לא התכוונתי לפסול. זו תופעה יריב:
לא רגילה, זה ברור. רציני לדעת אם אתה זוכר
מה היתה?
- לא יודע, לא מכיר את המקרה הזה. י. חופי:
- מה היתה השיטה שלך באותו יום נוכח הצורך באלתורי לנרדי:
האם נשלחו הסגנים ככה, קמעה קמעה אל חוף הקרב,
או האם היה יותר רצון לאסוף יחידות לפני ששולחים אותם?
- בשלב הקאסון בפירוש ההוראה היתה כל מסגרת שפחאר. י. חופי:
לשלוח אותה.
- מה זאת מסגרת לצורך זה? לנרדי:
- ראיתי מסגרת החל טרסה של פלוגה פחות או יותר. י. חופי:
- לא פחות מזה? יריב:
- כן. י. חופי:
- חכניה סלע היתה חכניה הגנתית. הגנה על רמת הגול לנרדי:
נוכל לקבל אותה מסך?

א.א.

- 83 -

אין לי אותה פה, אבל אפשר לקבל אותה.

י. חופי:

למה אחת פייחס את ההבדל בין מה שקרה בחזית.
הצפון וחזית הדרום, בנוגע לאפקטיביות של הנשק

לנדוי:

האנטנטקני של הסורים פה והמצרים שם?

להודות על האמת, אני לא יודע מה קרה בריוק

י. חופי:

בחזית הדרום עד היום הזה, לא יודע לאשורר

פרט לסיפורים פה ושם. עוד לא נערכו החקירים של פיקוד הדרום. לפי דעתי,

אני ציינתי את זה קודם, אנחנו עברנו להתקפה נגד מוקדם יחסית. כלומר, האויב

חקף בשבת, אנחנו ביום שני בוקר עברנו להתקפה נגד ומצאנו, בעיקר האיתי את

זה כעצמי אחר המלחמה, מצאנו מערכים עם כל נשק הנ"ט האפשרי גם סאגרים

שזה טילי הנ"ט, וגם תותחי הנ"ט, וגם בזוקות הר.פ.ג., וגם תותחי נ"מ

וגם תותחי שדה, הכל היה כבר בתוך השטח שלנו. אבל לפי ההערכה שלי, זה היתה גם

אחת הסיבות שרצינו לעבור מיד להתקפה, הם לא הספיקו להתארגן כמו שצריך

במקומות שהם חפסו.

אחא אומר שעברתם מוקדם מדי?

יריין:

לא מוקדם מדי. אני אומר זו הסיבה שעברנו מוקדם

י. חופי:

שזה היה שיקול לעבור מוקדם להתקפה נגד.

אני הבנתי - עברנו להתקפה מוקדם מדי, כאילו שאתם

יריין:

טוען שזה לא טוב.

בריוק להיפך.

י. חופי:

זה לא כל כך טוב לי, מפני ששמענו בחזית

לנדוי:

החלה שכמעט אחד הדברים הראשונים שקרה היה

הפעלת נשק הנ"ט, שמיד אחרי שצלת החי"ר שם. אבל טוב.

י. חומי:

היה פה חי"ן, היו לו בדיוק אותם אמצעי הנ"ס,

הם היו מצויידיים מאוחר מקור, המכנה דומה,

לא זהה אבל דומה. והיו, היה ר.פ.ג, וסאגריס, ונ"ס רגיל - חוקחי נ"ס, והיה

קושי לתפוס את המקומות האלה, לא אומר שלא היה קושי. אבל לו הכינו,

אני סבר על ההקפת הנגד בדרום - לא על שלב הריצה, על שלב הסעבר כאשר הם

היו סבר חפורים באדמה, אני מניח שלו היינו נוהגים להם עוד יומיים, עוד שלושה,

היה הרבה יותר קשה לעקור אותם מאותם המקומות שעליהם הם התיישבו.

יריין:

בדרום גם כן ניסו לעבור להתקפת נגד בתחילה,

ביום שני בכוקר. זה נגמר בצורה קסטרופליה,

אכל ניסן.

י. חומי:

אני לא מניח שהתנאים היו זהים.

כריין:

כרדר.

בפרה עם השופט לנדוי שנקבל את חכניה סלע.

מה הקור של חכניה הצפון, של סלע הגנה?

י. חומי:

חכניה סלע, סלע צפון.

יריין:

לא היה שובך יוניט? אם מקומי?

י. חומי:

לא. היו לנו עוד שתי חכניות, פרט להתקפות,

עוד שתי חכניות קוננוח שאחת הייתה "גיר"

של המטכ"ל.

יריין:

ואני לא זוכר את שם השלישית. היו לנו שלוש דרגו

י. חומי:

אכל לא היה לכם שם מיוחד?

יריין:

לא שלנו.

י. חומי:

"גיר" זה גיוס חלקי של המילואים?

אגרנט:

י. חופי: כן. התכנית השנית כללה היערכות עם חלק מהמילואים.

לנדוי: יש לי שאלה בקשר עם כהונתך כראש מה"ד -

אחרי שעזבת את כהונתך, בא ראש מה"ד חדש, אלוף גונ
שונתה השיטה. אמרו לנו בבסיסי הטירונים חדלה שיטה "הטרטור" והונהגה שיטה יותר
אנושית נקרא לה. ויש דעה שזה הוריר את רמת החייל שמפיוון שהוא לאנדרט
לעסוד במבחנים קשים בעת הטירונות, הוא לא היה מסוגל לעסוד כיום קרב, בדרישות.
אולי חתיחת לרברים האלה, מה דעתך על כך?

י. חופי: קודם כל אני כופר שבזמני היחה שיטה של טרטורים.

לנדוי: השאלות הן פרובוקטיביות, זה ברור.

י. חופי: אני כופר בזה בהחלט. זה נוגד את חפיסת העולם

שלי. אני כהחלט לא רואה הכרה או קשר ישיר

בין טרטורים ובין רמת ביצוע של חיילים ובין רמת טירונות של חיילים. אף פעם
לא השכתי כך. לא השכתי כך אש כראש מה"ד ולא השכתי כך כאלוף פיקוד צפון
שהיה במסגרת הפיקוד בסיס טירונים גדול של חטיבת גולני. ועשיתי את הכל במשך
כל החקופה הזו להלחם בטרטורים. אני לא מוכן לומר שלא היו טרטורים בזמני,
ואני לא רוצה להכנס לחקופה של גורודיש במה"ד. יכול להיות שהפרסום היה שלא
היו טרטורים. אני מסיל בזה ספק רב מאוד, לא בגלל זה שהוא רצה אחרת, אלא
יש מקהק גדול מאוד בין הוראות שיוצאות ובין מה שמתפרש אחר-כך בסופו של דבר
בטרטור על ידי חיילים. ההוראות הן אחידות בצה"ל, והקושי הוא בזה שבסופו של דבר
המגע של החייל הוא עם מ"כ, לא המיד ברמה גבוהה מהחגיל עצמו, והרכה פעמים
ברמה יותר נמוכה מסנו, וזה יוצר בהרכה פעמים קונפליקטים וחגובות של מ"כ
וחגובות של ספקר המחלקה. בכל אופן אני אומר במלוא האחריות - א) שיטת הטרטור
היא לא השיטה, היא לא על דעתי. אני אומר יותר מזה - אני חושב שמי שקושר את זה
בירירת רמה,

לנדוי: לא, להיפך, אש=

מי שקושר את חוסר הסרטורים בירידת רמה
לפי דעתי הוא לא מבין ומסלף את התמונה.

י. חופי:

אבל היה איזה נסיון לשנות שיטה לפי הידוע לך
אחרי גמר כהונתך שם?

לנדוי:

אני לא יודע, קראתי את זה בעהונים.

י. חופי:

זה היה בעהונים כבר?

ידין:

לא עכשיו, באותו זמן זה היה כבר בעהון ששונתה
השיטה, יש ראש מה"ר חדש, וכחוצאה מזה ייפסקו

י. חופי:

הסרטורים.

מה שמפחיע אותי פה יש לנו הלונה משישהו אחר,

ידין:

אני רואה אותה היום פעם ראשונה, הפוכה, כלומר,

אני חסיד חשבתי, כשבילי גורודיש היה סמל כסלב סטויים לאדם הנוקשה של המשמעה.

פה נאמר לנו על ידי אלוף גונן שהוא הכניס שיטה הקלה בבסיסי הסירונים.

והנה כותב לנו איזה איש אחד: "האלוף שמואל גונן הפך את בסיסי ההכשרה

היסודית לחייל לבתי הכראה, שבהם המשמעה הצבאית היא אפס. הוא החליט שיש להעביר

את המשקל החייל מהקל אל הכבד, כך שהסירונות תהיה השלב הקל ביותר למרות חוסר

ההגיון שבדבר". אחה יודע הל המלחמה הפילוסופית הזו?

הוא דווקא בה להצדיק את השיטה הקודמת.

קשה לי להשיב מה בדיוק הוא הנהיג שם. אני יודע

י. חופי:

שהוא פעל בציון הזה. אני לא יכול להצביע על

קוצאות, מפני שכסיס החדרכה שעליהם הוא חלש היד כסיס החדרכה שבמסגרת מה"ר

במסגרת פסיס הסירונים שהיה אצלי במיקוד צפון, היו בעיות של סרטורים,

מפקד הכסיס הוזר על ידי בצורה רצינית מאוד מספר פעמים, ורק כשהוא הוחלף -

לא בגלל זה שהוא השב אחרת - הוא השב בדיוק כמוני, והוא כתב קודקס בלתי רגיל

החנהגות עם סירונים, הוא פשוט לא היה מספיק חזק בשביל להפעיל את זה, מפקד

הנסיים המסויים, רק אחרי שהוא הוחלף, אני חושב שהגענו לפזב שהטרסוריים פסקו והאסונים היו תכליתיים, והרכיבים נמשרו כפי שהיה בקודקס של המפקד הקודם. אבל מה שינה גורודיש בדיוק ואיך זה השפיע על ההדרכה בבסיסי ההדרכה, קשה לי להג

יריין:

רציתי לשאול ערך שאלה, מיסקרטיה אם אפשר להגיד,

כל החומר הוא סודי, אבל אם אחה לא רוצה לענות

על זה, אחה לא חייב לענות על זה, פשוט בקביל לרעה להעריך עד מסויים -

היתה לנו פה עדות - הכל נשאר רק ביננו ובין הועדה. הקל נשאר, אבל אני מדגיש

אח זה כמיוחד היתה לנו פה עד מסקד יחידה המיקרוסיס, עסוס גללוע,

הוא טען ששיטה קידום, והוא/טען אח זה לעצמו, הוא הביא אח זה כדוגמא כללית

לצה"ל - לא היתה בסדר, היו שיקולים נוסף לשיקולים צבאיים סתוריים היו כל מיני

שיקולים צדדיים. בין היתר הוא גם הפציא לנו מכתב חתום על ירך כאלוף פיקור

הצפון אליוף שאחה מסכה מאור אח ההישגים שלו - אם אינני טועה -

וכיוצא בזה. אחה לא חייב לענות, אבל אם אחה רוצה לענות, הייתי רוצה לרעה

האט לפי דעתך יש אמה, כל צד פרואה אח זה אחרת, יש אמה שלא נהגו כשיטה קידום

לפי הנוהג הצבאי?

י. חופי:

התשובה שלילית.

יריין:

שלילית, זאת אומרת שכן נהגו.

י. חופי:

נהגו כר קודם כל בזה שהחקן של יחידה 300

של המפקד, הוא סגן אלוף. זאת אומרת זה לא היה

מצב שהחקן היה אל"ם ולא קידמו אותו בחקן פנוי שהיה ביחידה. היתה מחשבה לשנות

אח המחשבה לאלוף-מסנה, והרמטכ"ל,

אברנט:

החקן היה צריך להיות סגן-אלוף?

י. חופי:

החקן היה סגן-אלוף עד היום הזה. היתה מחשבה

לשנות אח החקן לאלוף-מסנה. יותר ממחשבה, זה

נאמר על ידי הרמטכ"ל.

לפני כן - א.ר.

ועדת החקירה - 27.1.74

- מ.י.

ישיבה ס"ז - אח"צ

הער. אלוף י. חופי

הרמטכ"ל, סהדך התרשמה של אעמוס גלבוע, ומטענות של נכבדי מיעוטים למיניהם - אני חושב שהוא גם הכיר אחר קצת מהפנימיה האבאית - החרש ממנו כך שלא רצה להפעיל את החקן הזה לעמוס גלבוע.

היו"ר אגרנט. חקן של אלוף-משנה?

י. חופי חקן של אלוף-משנה לעמוס גלבוע.

נבנצל. היחידה פלו כמרוסני ארבע שנים בגו אחר זו קיבלה פרס

של השלישות, לא?

י. חופי: זה יכול להיות, אבל עמוס גלבוע רק שנה שם. יכול

להיות שהיחידה ארבע שנים קיבלה את הפרס הזה, לא כל

ארבע השנים בזכותו. אני לא כופר בשום דבר לגבי מה שאני כחבתי לגבי ההישגים

של היחידה, אבל זה לא שייך.

נבנצל: רק שנה הוא היה שם?

י. חופי. רק שנה, הוא היזם שנה ושלושה חודשים או ארבעה חודשים

ביחידה.

לסקוב. האם זה מקובל שיהיו שני סגני-אלופים באותה יחידה,

מבחינת תקנים?

י. חופי: אם זה מקובל? - בדרך כלל זה לא המבנה הרגיל.

היו"ר אגרנט. מה דעתך עליו בכלל? אחת לא חייב לענות.

י. חופי. אני מוכן לומר, דעה די חצויה עליו. אני בעצמי

בדעה די חצויה עליו. כלומר, כל מה שכחתי - אמת

לאמתה, מבחינת ההישגים שלו ביחידה, הישגים ממשיים שאכשר לאסוד אותם בירידת

נתקרות, בנושאים של זשק, בכל החומים האלה, החצי השני, שהוא פחות חיובי:

אני חושב שחסרה לו כשיפול בקומפלקס

הזה שהוא מסובך מאד, של המיעוטים, יחידה מורכבת ומסובכת בצורה בלתי רגילה,

ס"י.

ועדה החקירה - 27.1.74
ישיבה ס"ז - אה"צהערות אלופ י. חופי

דבר שיצר עם קשיים וחיכוכים. מחלק מהדברים האלה התרשמתי הרמטכ"ל, שכתוצאה מזה קבע דעה לגביו, ולא רצה - למרות שאני דיכבתי אתו ואני דיברתי ובהחלט המלצתי, למרות ההסתייגות שלי. אני מסלצתי על קידומו - הרמטכ"ל לא קיבל את זה.

אבל לעשות מזה, מה"קייס" הפרטי הזה, הכללה על שיטת הקידום בצה"ל - אני חושב שזה לא נכון, למרות שפה ושם ודאי יש חריגות בצה"ל בקידום אחד על פני השני. אינני חושב שזאת תופעה מיוחדת לתקופה הזאת. לכל רמטכ"ל, לכל מספר, בכל דרג שהוא יש סימפטיות ואנטיסימיות והערכות שונות לגבי אנשים, ומטבע הדברים שהאנשים שנפגעים אינם אובייקטיביים בדעתם על עצמם.

ידין: בזה אני מסכים. אינני יודע מה היה אצל רמטכ"לים אחרים. אבל אני זוכר שכשאני נכנסתי לצבא היה מצב די מסובך. הכנסתי עקרון אחד, שעליו כמעט ייהרג ולא יעבור, כדי להקל את החיים הייתי אומר גם לרמטכ"ל לעשות צדק. העקרון היה שלא יוכל אדם למלא תפקיד בחקן שקובע דרגה אחת - והוא יהיה בדרגה אחרת. אחת משתיים: או שהוא לא מתאים למלא את התפקיד הזה - אז שלא יתמנה; אם הוא כן מתאים - שיקבל את הדרגה הסגיעה לו.

י. חופי: כן, אבל מה ציינתי: מה לא היה תקן. בפירוט לא היה תקן. הייתה מחשבה על תקן. לא פורסם תקן. היה פעם תקן, כשהיה אלוף-משנה פרסמן ז"ל. היה מקובל יחידת המיעוטים, נדמה לי שהוא כיהן כאלוף-משנה. הוא חזר ממילואים וכיהן כאלוף-משנה. כל יתר המפקדים, לפי מיטב זכרוני, היו סגני-אלופים.

הייתה מחשבה - וזה כתוב בחומר שיצא - להסוך את התקן הזה לאלוף-משנה. לא הפעילך, לא פרסמו את התקן הזה.

ס.י.

ועדת החקירה - 27.1.74

ישיבה ס"ז - אחה"צ

הערות אלוף י. חופי

ידין: אבל הוא ידע על כך.

י. חופי: בודאי שהוא ידע על זה, כי גם דובר על זה בנוכחותו,

לא הסתירו את זה ממנו. זאת אומרת, פורסלית אין

לו מקום לסענה, כשרה. לעצם העניין - הוא יכול היה לבוא בטענות; אם יש מחשבה

להפעיל את החקן הזה - למה לא נותנים את זה לו.

היתה מחשבה להחליף אותו. אני עמדה על זה שאחת משתיים:

או שהוא יוחלף באלוף-משנה שמגיע לאלוף-משנה. אם הוא יוחלף בסגן-אלוף - עמדה

על זה שהסגן-אלוף הזה לא יועלה בדרגה.

היו"ר אגרנט: לא הבינוחי, על מה אחת עמדה?

י. חופי: אמרתי שדובר על החלפה שלו. אני עמדה על זה - כלומר,

יכול להיות שבכלל זה לא היא עוזר לי, כי הרמטכ"ל קובע

בדברים האלה - אני הצגתי את דעתי לרמטכ"ל, שאם לפוס עוזב את היחידה ישנן שתי

אפשרויות: האחת - להביא אלוף-משנה שהוא כבר אלוף-משנה, ויהר עם בואו לשנות

את החקן לאלוף-משנה. והיה רבא סגן-אלוף - אמרתי: ייעשה לעמדת כמשה עוזר גדול

אם יבוא לשם אדם במקומו, ועם קבלת התפקיד ישנו לו את החקן ותוא יקבל אלוף-משנה.

לסקוב: אתה חושב שמה שנקרא היכוכים וקשיים עם מיעוטים זו

פונקציה של הדרגה שהאיש נושא?

י. חופי: לא, אינני בטוח בזה.

לסקוב: אז אם הוא לא מהאיים, צריך להחליף אותו אפילו בסגן-אלוף.

י. חופי: כן, כהחלט. הרמטכ"ל...

ס.י.

ועדת החקירה - 27.1.74

ישיבה ס"ז - אחת"צ

הערות אלופ י. חופי

לסקוב: אני שואל אותך, לא את הרמטכ"ל. אחת אומר שהוא חסר
 בטיפול במילוטרים, חיכוכים
 וכו'. למרות זאת אתה אומר שבענין עריקים וכו' צצצ היו לו הישגים. אם האיש
 לא טוב בענין רגיש כזה כמו עדה - ומי כמונו יתעיס מה זה נקרא להיות מיעוט
 באיזה מקום - אף שניה אחת לא. אף שניה אחת לא. הפגישה שלו עם הרמטכ"ל הייתה
 חודש או חודשיים לאחר שהוא היה ביחידה. כלומר, אם הוא החרטט ממנו כך -
 זה לא היה צריך להימשך כל כך הרבה זמן.

י. חופי: אני לא מסוגל לענות במקומו של הרמטכ"ל. אני יכול
 להגיד לך את דעתי. אני בהחלט לא חשבתי שניהול התפקיד
 הוא כשלון. כי לו חשבתי כך, הייתי ממליץ להדיח אותו או להעביר אותו לתפקיד
 אחר. אלא בדיוק ההיפך; לא בדיוק ההיפך, ראיתי שיש לו קשיים, ניסיתי הרבה
 מאד לעזור לו, לסייע לו. הוא היה בא אלי לעתים קרובות מאד להתייעץ על כל
 מיני נושאים שקשורים במילוטרים, אני חושב שעסקתי בזה, כתוצאה מכך, הרבה
 יותר מאשר כל אלופ פיקוד אחר, בנושא הזה - גם בשיחות עם האנשים, גם בקבלה
 של עפוס אלי להתייעץ על כל מיני דברים לפני שהוא עושה אותם. אבל לא
 חשבתי - לא חשבתי ואני גם לא חושב כרגע - שהוא נכשל בתפקידו. כי לו חשבתי כך,
 אפילו מהבחינה הזו - או רק מהבחינה הזו, כי מהבחינות האחרות בהחלט צריך
 הישגים שאי אפשר היה להתווכח עליהם בכלל - לא חשבתי שצריך להעביר אותו מתפקידו,

ידין: בכל מקרה אחת בדעה שה"קייט" הזה לא מלמד על הכלל.

י. חופי: לא, בהחלט לא מלמד על הכלל. אני יכול להגיד דבר אחר:

שיש אנשים בפיקוד, פרט לי, שחושבים שהיה צריך לתוציא

אותו מהיחידה, ולא לקדם אותו.

ידין: טוב. אותנו מעניין לא ה"קייט", אלא האם זה מלמד על הכלל.

ס.י.

ועדת החקירה - 27.1.74

ישיבה ס"ז - אחת"צ

הער. אלוף י. חופיהיו"ר אגרנט.

אני חושב שבאותה עדות הוא מספר על איזה רב-סרן, דרוזי אני חושב, שלא היה כמעטוקה מספר רב של חודשים, עד שפרצה המלחמה, ואז הוא רצה להילחם, ודומני שנעשה למפקד של חוליית חובשים, כלומר זו התרומה שהוא עשה במלחמה.

י. חופי.

אני מניח שאני יודע על מי הוא מדבר.

היו"ר אגרנט.

אתה מכיר את המקרה? את הרב-סרן הזה?

לסקוב:

יש רק רב-סרן אחד כזה בסיקור צפון.

י. חופי

אינני יודע מה הוא עשה במלחמה. יש קצין כזה, בן 40

או למעלה מ-40, שהיה בזמנו מפקד יחידת הסיור 299

בערכה,

הוא רב-סרן?

היו"ר אגרנט.י. חופי.רב-סרן בזמנו הוא היה מפקד יחידת סיור

299 בערכה, זו יחידה דרוזית בערכה. הוא הגיע לפצב

שהערכה לגביו הייתה... כשאני באתי לפיקוד - הוא היה בלימודים, בלימודי

בגרות. שלח אותו ללימודים במחשבה שהוא יעזוב את הצבא בעקבות הלימודים.

והיה קושי לשבץ אותו. הנושא הזה עלה מספר רב של פעמים לפני הרמטכ"ל, גם

על ידי וגם על-די סגן שר החקשורה, ג'בר מזעזי, ולמעשה היה נסיון ערב המלחמה,

שהוא לא הספיק להתממש, למצוא לו שיבוץ, ואפילו קידום, בתנאי שכעבור שנה

הוא ישתחרר ויעזוב את הצבא. אבל זה לא התממש. הוא היה במספר שיחות במינהל

הסגל...

היו"ר אגרנט:

הצבא היה מעוניין שהוא יעזוב?

י. חופי:

הצבא היה מעוניין מלכתחילה שהוא יעזוב.

היו"ר אגרנט:

בגלל הגיל?

ס"י.

ועדת החקירה - 27.1.74
ישיבה ס"ז - אחת"צהער: אלוף י. חופיי. חופי:

בגלל הגיל, ובגלל התכונות שלו. אני לא הכרתי אותו מקרוב, פרט למספר פגישות שהיו לי איתו. הוא לא היה חתן פיקודי אף פעם. בחקופה שלי הוא לא היה בתפקיד במשך כל הזמן. הוא היה חלק מהזמן בליסודים...

היו"ר אברנט:

אז הוא לא היה כיהדות המיעוטים הזאת.

י. חופי:

לא בזמן שאני בפיקוד.

לסקוב:

כשנגיע לנושא ההיערכות, לי יש שאלות בענין ההדרכה.

היו"ר אברנט:

בזה גמרנו. אנחנו מודים לך על ערותך. אחת חגיש את המסמכים שהכנתה להגיש אותם. אחר זה תכנית "סלע", אם כי אני חושב שהיא ישנה מדי; וביקורות שנעשו על-ידי חיל החינוך, אחרי המלחמה; החקירים של החרמון, זרין-חשבון בכתב יד.

י. חופי:

אסרתי שזה נמסר לאלוף אבידור, וזה יגיע אליכם בדרך הזו. אני רשמי עוד דבר שרב-אלוף לסקוב ביקש, זה על גודר 13, הנושא אם נאיזה מקום ברור שהחרמון הוא באחריות של הגדוד.

לסקוב:

ש-820 ממנה את המפקד של 102.

י. חופי:

אני לא חושב שזה כתוב נאיזה מקום. לא, זה לא כתוב.

זה בטוח שזה לא כתוב, כך שאין לי מה להפיש. אבל זה

סמוך החרמון כלול - אחת שאלת על זה, איפה כתוב שהוא כלול כגזרה של גודר 13...

לסקוב:

כי אחרת הוא צריך לשלוח את + ארבעה האנשים.

י. חופי:

כן. אז אני אנסה לאתר את זה.

ט.י.

ועדת החקירה - 27.1.74

ישיבה ס"ז - אחת"צ

הער: אלוף י. חופיידין:

אם אינני טועה, מה שאמר אותו מ"ד הוא שאמנם הפוצב היה תחת פיקודו, אבל כשנשלחה הוראה לתגבורות ולהצפיות - אמרו לו: מעכשיו בענין הזה על החפסק, כך הוא אמר.

לסקוב:

לא. הסחירה בין שתי העדויות הייתה שההוא אמר שהוא רק שלח את האנשים וזה לא תחת פיקודו. לפה הוא לא תחת פיקודו? הוא אומר: הוא המסנה. כששאלנו את 820, הוא אומר: אני הורדתי פקודה, ומהם קיבלתי דיווח שהוא שלח את האנשים.

י. חופי:

אני ביקרתי עם המ"ד הזה הקונקרטי שעליו מדובר, עם זאב, בסוצב החרסון, ואצלו. והוא העלה אלי בעיות שקשורות בכוח שיוצא מסוצב החרסון שלו לסיוור, וכיקט סיהיה עוד נגמ"ש שם למעלה. איך הוא יכול היה למכין שזה לא בגזרה שלו - לא ברור לי בשום פנים ואופן. אני מכיר את המ"ד. הוא היה זמן קצר בקו, אבל הספקתי להיות בקו בזמנו. הוא העלה בעיות קונקרטיים שקשורות לכיצוע המשימה כאזור החרסון. איך מזה הוא יכול היה להכין שהוא לא אחראי לזה - זה לא ברור לי.

לסקוב:

עובדה. היו חבר'ה שאמרו שלא ידעו מה הפקידו של הסוצב, מה לעשות?

י. חופי:

לא ברור לי. פשוט לא ברור לי. אני יודע שחלק מהשאלות ששאלתם - המקור הוא זאב, מפני שהוא ישב בגזרה הזו.

ידין:

לא הכל. שלא תטעה.

י. חופי:

חלק זה מסמג"ד 50.

ידין:

חלק מזה, חלק מזה, א וחלק מהמח"ט. לא אגיד לך מי ומה.

3696

- 100 - 98 -

ס"י.

ועדת החקירה - 27,1.74

ישיבה ס"ז - אחה"צ

הערד: אלוף י. חופי

אינני מכסה לדעת, אין לי אל אף אחד מהם טענות.

י. חופי:

תודה רבה לך.

הינ"ר אגרנט:

הישיבה נסתמת בשעה 18.25.